

VIROLAHTI

VIROLAHDEN KUNNAN
TILINPÄÄTÖS 2022

Kunnanhallitus 20.3.2023

Kunnanvaltuusto 19.6.2023

VIROLAHDEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2022

Sisällysluettelo

1	TOIMINTAKERTOMUS	3
	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	22
	Tilikauden tuloksen muodostuminen	24
	Toiminnan rahoitus.....	26
	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	27
	Kokonaistulot- ja menot	30
	Kunnan tunnusluvut	31
	Kuntakonsernin toiminta ja talous	32
	Kuntakonsernin tunnusluvut	38
	Tilikauden tuloksen käsittely	38
2	TALOUSARVION KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN	39
	Yleishallinto.....	39
	Tulosalue 300: Sosiaali- ja terveyspalvelut.....	62
	Sivistys ja hyvinvointi.....	64
	Kuntatekniikka	90
	Käyttötalouden toteutuminen yhteensä	110
	Tuloslaskelman toteutuminen.....	111
	Investointien toteutuminen	114
	Rahoitusosan toteutuminen.....	125
	Yhteenvedon toteutumisesta.....	126
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	128
	Tuloslaskelma vertailutietoineen	128
	Rahoituslaskelma vertailutietoineen	129
	Konsernilaskelmat vertailutietoineen	132
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	136
	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	136
	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	137
	Tuloslaskelman liitetiedot.....	138
	Vakuuksia ja sitoumuksia koskevat liitetiedot.....	145
	Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat tiedot.....	147
	Henkilöstökulut.....	148
5	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	149
	Vesi- ja viemärilaitos.....	149
6	KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT	153
7	ALLEKIRJOITUKSET.....	154

1 TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

❖ Kunnanjohtajan katsaus

Toimintaympäristön muutosten vuosi

Vuosi 2022 jää historiaan suurista toimintaympäristön muutoksista. Venäjän 24.2.2022 aloittama hyökkäyssota Ukrainaan käynnisti epävarmuuden ajan. Venäjän toimilla on moninaiset seurannaisvaikutukset. Energiamarkkinan häiriöt nostivat merkittävästi energian hintoja ja käynnistivät osin myös muiden hyödykkeiden kiihtyvän inflaation. Turvallisuusympäristön muutosten vuoksi Suomi haki toukokuussa sotilasliitto Naton jäsenyyttä.

Suurimpana vaikutuksena kunnassa toimiville yrityksille oli, kun syyskuun lopulla turistiliikenne Venäjältä Suomeen päättyi kokonaan. Rajan sulkeminen oli varmasti osaltaan turvallisuuskysymys, mutta myös suhtautumiskysymys hyökkäyssotaa käyvää Venäjää kohtaan. Ilman näkymää turistiliikenteen avautumista, Vaalimaalla sijaitseva Suomen ensimmäinen outlet-kylä Zsar asetettiin konkurssiin lokakuussa.

Kunnan tilikauden tulos oli 2,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Merkittävin syy suureen alijäämään oli Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän (Kymsote) kuntalaskutus. Viimeisen kahden vuoden aikana Kymsoten toiminnan kulut kasvoivat Kymenlaaksossa noin 80 miljoonaa euroa yhtymävaltuuston päättämistä säästöohjelmista huolimatta. Kymsoten vuoden 2022 erikoisuus oli kuntayhtymän massiivinen noin 65 miljoonan euron alijäämä, jonka kunnat joutuvat kattamaan. Virolahden osalta Kymsoten kuntalaskutus kasvoi kahdessa vuodessa 11,1 miljoonasta eurosta 13,9 miljoonaan euroon, eli yli 25 %. Nyt Kymsoten toiminta on siirtynyt hyvinvointialueiden vastuulle, mutta silti vuosien 2021 ja 2022 Kymsoten kuntalaskutus leikkaa Virolahden valtionosuuksia siihen saakka, kunnes valtionosuusjärjestelmä uusitaan.

Toimintaympäristön muutokset johtivat kunnan toimintakulujen kasvuun ja tuottotavoitteista jäämiseen. Kunnan kiinteistöjen lämmityskustannukset kasvoivat ja ylittivät budjetoidun n. 0,3 M€. Tilikauden päätteeksi jouduttiin tekemään Zsarin maanvuokrien ja muiden saatavien alaskirjaus n. 0,4 M€. Hankalan työllisyystilanteen vuoksi, kunnallisverotuotot jäivät n. 0,3 M€ alle budjetoidun. Näiden lisäksi osin Virolahden omistaman Kymenlaakson sähkön osinkotuotot jäivät n. 0,15 M€ budjetoidusta. Osa edellä mainituista tekijäistä olivat kertavaikutteisia ja ajoittuivat tilikauteen 2022. Maakaasun vuoksi aloitetut kunnan kiinteistöjen lämmitystapamuutokset tulevat kuitenkin rasittamaan parin seuraavan vuoden investointiohjelmia.

Pääosin Kymsoten kuntalaskutuksesta johtuen Virolahdella on rakenteellinen noin 1,5 miljoonan euron alijäämä taloudessa. Tiukentuneen kuntatalouden vuoksi, Virolahti esitti 8.9.2022 Miehikkälälle ensisijaisesti kuntaliitostunnusteluiden aloittamista ja toissijaisesti Kaakon kaksikko -yhteistoimintasopimuksen uudelleen neuvottelua. Miehikkälän kunta linjasi, ettei se lähde keskustelemaan kuntaliitoksesta. Yhteistoimintasopimuksen uudelleen neuvotteluissa Virolahti toi esille, että yhteiseen palvelutuotantoon tarvitaan vähintään 1,5 miljoonan euron säästöt, jotka tulisi saada pääsääntöisesti palvelualueen synergiaetuja hyödyntäen. Suurimpana yksittäisenä synergiaetusäästönä Virolahti esitti yläkoulujen yhdistämistä. Miehikkälän kunta katsoi, ettei se voi hyväksyä Virolahden ehdottamia säästökohteita. Neuvottelut päättyivät palveluohjaustyöryhmässä 11.1.2023 yhteiseen näkemykseen siitä, että on tarpeen aloittaa selvitys Kaakon kaksikko -yhteistyön purkamisesta.

Haastavista olosuhteista huolimatta toiminnallisesti vuosi sujui muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta erittäin hyvin. Yksi tärkeimmistä asioista on se, että kuntalaisten palvelut toimivat päivittäin asiakasrajapinnassa. Tästä suuri kiitos kuuluu osaavalle ja motivoituneelle henkilökunnalle.

Toiminnallisesti vuotta 2022 voitaisiin luonnehtia peruspalveluiden toimintaedellytysten parantamisen vuotena. Virojoen uusi päiväkotitoimi valmistui ja otettiin käyttöön aikataulussa (8/2022). Lapsiperheiden osalta uusi päiväkotitoimi on suuri vetovoimatekijä - lapsiryhmät ovat täyttyneet ja kysyntää on riittänyt yli kuntarajojen. Uusi päiväkotitoimi on viime vuosien suurin yksittäinen investointi ja se on myös investointi tulevaisuuteen. Elokuussa 2022 valmistui myös terveysaseman perusparannus. Perusparannus tehtiin yhteistyössä Kymsoke Kiinteistöjen kanssa ja heidän toiveidensa mukaisesti. Sillä, että työtilat ovat kunnossa on merkityksensä terveyskeskuspalveluiden saata- vuudella jatkossakin Virolahdella.

Helmikuussa 2022 avautui Virojoelle noin 400 neliömetrin kuntosali yhteistyössä kunnan ja yritysten kanssa. Kunta vuokrasi yritykseltä tilat kuntosalilaitteineen ja tämän jälkeen kilpailutti toimintaa pyörittävä kuntosaliryrittäjä. Kuntosali on toiminut nyt vuoden ja ihmiset ovat löytäneet hyvin salin ja kuntosaliharrastuksen.

Kun etsitään kunnan tulevaisuuden menestystekijöitä, niin luontomatkailussa Virolahdella on kaikki menestymisen mahdollisuudet. Klamilan satama on jo vakiintunut kesäiseksi käyntikohteeksi ja tapahtumapaikaksi niin vapaa-ajan asukkaiden kuin matkailijoiden osalta. Satama infrastruktuureineen omaa potentiaalin saaristomatkailun kasvattamiseen. Luontomatkailun kanssa hyvin yhteensopiva uusiutuva energia luo varmasti mahdollisuuksia kuten myös Etelä-Kymenlaaksoon rakentuva akkuteollisuuden verkosto. Sijaintinsa puolesta, Virolahti EU-alueen eturintamassa, antaa mahdollisuuden turvallisuuteen liittyvien investointien sijoittumispaikkana.

Haluan kiittää henkilöstöä, kuntapäätäjää ja sidosryhmiä viimeisestä viidestä vuodesta. Minun on aika suunnata uusiin haasteisiin, mutta edelleen sydämeni sykkii Virolahdelle.

Virolahdella 20.2.2023

Veli-Matti Pulli
Kunnanjohtaja

❖ Virolahden kunnan hallinto ja Kaakon kaksikon palvelutoiminta

Virolahden kunnan hallinnosta vastaa Virolahden kunnanvaltuusto ja –hallitus. Virolahden yleishallinto keskittyy sille lain mukaan kuuluviin hallintotehtäviin ja edunvalvontaan, kunnan elinvoiman edistämiseen ja palvelutuotannon kokonaisohjaukseen.

Vastuukuntamalli Kaakon kaksikko

Virolahden ja Miehikkälän kunnat ovat organisoineet yhteisen palvelutoiminnan ns. vastuukuntamallilla. Yhteistyöstä käytetään nimitystä Kaakon kaksikko, jonka organisaatiouudistus Kaakon kaksikko 2.0. toi muutoksia kuntien palveluiden järjestämistä vastusiin vuoden 2020 alusta:

- Virolahden tuottamisvastuulla ovat varhaiskasvatus ja esiopetus, perusopetus ja toiseen asteen koulutus sekä vapaa-ajan ja hyvinvoinnin palvelut. Kyseisissä tehtävissä valmistelulautakuntana toimii sivistys ja hyvinvointi. Lisäksi Virolahti vastaa talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden tuottamisesta.
- Miehikkälän tuottamisvastuulla ovat maankäytön ja rakentamisen palvelut sekä tilapalvelut, johon jatkossa kuuluvat puhtaus- ja ravintopalvelut. Kyseisissä tehtävissä valmistelulautakuntana toimii kuntatekniikka.

Talousarvion budjetointi

Talousarvion käyttötalousovosassa kunnan omat toiminnot ovat yleishallinnossa ja yhteiset toimialoittain niin, että järjestävä kunta budjetoi toimialan kaikki tulot ja menot. Tuloihin sisältyy toisen kunnan osuus nettomenoista. Toimialojen välisissä kustannuksissa jakoperusteena käytetään kuntien asukaslukuja, milloin helposti sovellettavaa muuta jakoperustetta ei ole.

Talous- ja henkilöstöhallinnon (sis. tietohallinto) menot kohdistetaan Kaakon kaksikon kunnille, muille toimialoille ja ulkopuolisille käyttäjille.

Yhteisen toiminnan vuoden 2022 maksuosuudet on jaettu kuntien kesken 31.12.2021 mukaisen asukaslukujen (lähde: Tilastokeskus) suhteessa:

- Virolahden kunta, asukasluku 3 040 eli 62,4 % osuus kuluista.
- Miehikkälän kunta, asukasluku 1835 eli 37,6 % osuus kuluista.

Tilastotietoja Virolahden kunnasta

VIROLAHDEN KUNTA		2020	2021
Lähde: stat.fi Avainluvut			
Maapinta-ala	km/2 1.1	372	372
Taajama-aste	%,1.1	46,5	47,2
Väestötiedot	Väkiluku henkilöä, 31.12	3087	3040
	Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %	-0,7	-1,5
	0-14 vuotiaiden osuus väestöstä, %	11,7	11,5
	15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %	55,3	55,3
	Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä, %	33,0	33,2
	Ruotsinkielisten osuus väestöstä, %	0,6	0,6
	Ulkomaisten kansalaisten osuus väestöstä %	3,9	3,8
	Syntyneiden enemmitys henkilöä	-41	-48
	Kuntien välinen muuttovoitto/-tappio, henkilöä	13	-6
	Perheiden lukumäärä 31.12	890	877
Asuminen	Asuntokuntien lukumäärä	1562	1543
	Rivi- ja pientaloissa asuvien asuntokuntien osuus, %	95,9	96,6
	Vuokra-asunnoissa asuvien asuntokuntien osuus, %	20,6	21,3
Koulutus	Väh. toisen asteen tutkinnon suoritt. osuus 15 v.a täyttäneistä, %	67,6	68,3
	Korkea-asteen. tutkinnon suoritt. osuus 15 v. täyttäneistä %	20,5	21,3
	Alueella asuvan työllisen työvoiman määrä	1173	1107
Työmarkkinat	Työllisyysaste %	70,4	68,6
	Työttömyysaste % <u>2019 luvut Työttömien osuus työvoimasta</u>	12,3	14,3
	Asuinkunnassaan työssäkäyv. osuus % työll. työvoimasta	52,9	53,6
	Kunnassa olevan työpaikkojen lukumäärä	1214	1214
	Alkutuotannon työpaikkojen osuus %	10,8	9,5
	Jalostuksen työpaikkojen osuus %	7,6	7,3
	Palvelujen työpaikkojen osuus %	80,0	81,2
	Taloudellinen huoltosuhde 31.12	165,0	174,6
	Eläkkeellä olevien osuus väestöstä %	37,9	37,9
Vuosikate	€/asukas	814,4	- 61
Lainakanta	€/asukas	5 733,7	5 928
Konsernin lainak.	€/asukas	9 133,1	9 534

- Vuonna 2022: Vuosikate -451 €/as; Lainakanta 7368 €/as; Kons.lainak. 11 449 €/as.

Asukasrakenne kylittäin	2019	2020	2021
49900 Virojoki	1801	1781	1770
49930 Vaalimaa	160	158	146
49960 Ala-Pihlaja	191	193	182
49860 Klamila	654	657	655
49980 Ravijoki	250	247	242

❖ Yleinen ja alueen taloudellinen kehitys

Maailmantalous vuonna 2022

Maailmantalouden kasvoi 2,9 prosenttia vuonna 2022. Yleisesti ottaen vuosi 2022 oli mollivoittoinen niin toteuman kuin tulevaisuuden näkymienkin osalta.

Euroalueen näkymät olivat vuonna 2022 vaikeat energiakriisin ja kuluttajien ennätysellisen heikon luottamuksen takia. Vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä talous oli euroalueella teknisessä taantumassa. Kuluttajahintainflaatio hieman hidastui vuoden 2022 loppua kohden, mutta pohjainflaation kiihtyminen jatkui. Erityisesti palkkojen huomattavaa nousupainetta oli havaittavissa monessa taloudessa. Energian hinnan vaikutus inflaatioon väheni loppuvuonna ja energiainflaation kehitys hieman rauhoittui vuoden 2022 loppumetreillä. Raakaöljyn hinta alentui kesästä lähtien. Myös maakaasun hinta laski nopeasti.

Yhdysvaltojen talous elpyi vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä alkuvuoden supistumisen jälkeen. Inflaatio hidastui kesän huippulukemista nopeasti tiukentuneen rahapolitiikan ansiosta. Yhdysvaltain dollari vahvistui euroon nähden vuoden 2022 loppupuolella, mikä jarrutti vientiä ja vaikeutti vientinäkymiä. Palkat nousivat nopeasti Yhdysvalloissa.

Kiinan talousnäkymiä varjostivat heikko kotimainen kysyntä sekä kiinteistösektorin ongelmat. Myös Ison-Britannian talousnäkymät olivat heikot vuoden 2022 lopussa. Muiden haasteiden lisäksi EU-ero vaikuttaa yhä talousnäkymiin. Talous oli teknisessä taantumassa loppuvuonna 2022 mm. erittäin nopean inflaation heikentäessä reaalityloja. Japanin talouskehitys oli verrattain vakaata inflaation pysytellessä maltillisena. Jenin heikkeneminen tuki viennin hintakilpailukykyä.

Venäjän talous ajautui taantumaan Ukraina hyökkäämisen seurauksena. Energian vientiä rajoittivat länsimaiden asettamat pakotteet. Liittovaltion talous kääntyi alijäämäiseksi vuoden 2022 kuluessa. Osaavaa työvoimaa pakeni ulkomaille. Taloudellisten kytkösten katkeamisella läntiseen maailmaan tulee myös jatkossa olemaan pitkävaikutteisia seurauksia.

Yleisesti ottaen epävakaa tilanne näkyi kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla. Etenkin Euroopan osalta ilmassa oli pessimismia, riskinottohalukkuus vähentyi ja pääomaa hakeutui turvasatamiin. Osakemarkkinoilla kesän jälkeinen kehitys oli myönteistä, mutta kurssit olivat vuoden 2022 lopussa edelleen edeltävän vuodenvaihteen tasoa alempana. Valtionlainojen pitkät korot kääntyivät syksyllä laskuun ja euroalueella ns. periferiamaiden valtionlainojen korkoerot suhteessa Saksaan hieman kaventuivat. Rahapolitiikkaa kiristettiin asteittain heinäkuusta 2022 alkaen euroalueella ja vuoden lopussa vastaavan kehityksen odotettiin jatkuvan vuonna 2023.

Energiainflaation kehitys on hieman rauhoittunut levottoman vuoden jälkeen. Raakaöljyn hinta on alentunut kesästä lähtien. Myös maakaasun hinta on laskenut nopeasti. Sähkön hinnassa ennakoidaan huipputasoa alkuvuonna 2023. Teollisuuden raaka-aineiden hinta on alentunut nopeasti kevään 2022 huippulukemista. Vehnän hinta on laskenut kevään huipputasoltaan, mutta on ollut loppuvuonna hienoisessa nousussa Mustanmeren vehnänkuljetussopimuksesta huolimatta.

Suomen talous vuonna 2022

Ennusteen mukaan Suomen BKT kasvoi vuonna 2022 noin 1,9 %.

Vuonna 2022 viennin määrä kasvoi 2,9 prosentilla, kun katoavaa Venäjän markkinaa pystyttiin korvaamaan odotettua nopeammin eikä ulkomaankaupan osalta nähty äkkipysähdystä. Kasvu oli erityisen vahvaa palveluiden puolella etenkin televiestinnän, tietotekniikan ja tietopalveluiden vetämänä.

Tuonti oli erityisen voimakasta vuoden 2022 aikana. Kasvu muodostui pääosin palveluista ja erityisesti suomalaisten matkailusta ulkomaille sekä kuljetuspalveluista. Tuonnin määrän ennustettiin kasvavan vuonna 2022 peräti 8,1 prosenttia. Vaihrotase jääkin ennusteen mukaan noin 6,2 miljardia euroa alijäämäiseksi.

Hinnat nousivat vuonna 2022 nopeasti, mutta suomalaiset yritykset pystyivät siirtämään tuontihintoja vientihintoihin ja siksi Tilastokeskuksen tietojen perusteella vaihtosuhte pysyi vakaana. Vuonna 2022 hintojen nousupaine tuli etenkin tavaroista. Tuontihinnat nousivat ennakoita 19,3 prosenttia ja vientihinnat 20,5 prosenttia.

Yksityinen kulutus kokonaisuudessaan kasvoi 2,3 prosenttia vuonna 2022, sillä hintojen noususta huolimatta palveluiden kulutus on kasvanut vahvasti covid-19 epidemian väistyttyä. Yksityinen kulutus kasvoi eritoten kahdella ensimmäisellä vuosineljänneksellä.

Kuluttajahintojen ja lainakorkojen nopea nousu leikkasi kuitenkin kotitalouksien ostovoimaa, mikä heikensi yksityistä kulutusta vuoden 2022 kahdella viimeisellä neljänneksellä. Venäjän hyökkäyssota ja sen aiheuttama epävarmuus energiamarkkinoilla laskivat kuluttajien luottamusta, mikä siirsi etenkin kestokulutushankintoja myöhempään ajankohtaan. Kuluttajien luottamus omaan talouteensa oli marraskuussa hyvin heikolla tasolla. Kuluttajien arvio oman talouden nykytilasta oli heikoin koskaan.¹

Työllisyys Suomessa

Työ ja elinkeinotoimistoissa sekä kuntakokeiluissa oli joulukuun lopussa 260 400 työtöntä työnhakijaa, mikä on 14 900 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Marraskuuhun verrattuna työttömien työnhakijoiden määrä nousi 25 600:lla. Työttömistä työnhakijoista oli kuntakokeilujen asiakkaana 140 600 henkilöä, mikä on 4 100 vähemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa. Työttömien työnhakijoiden uusia työnhakuja alkoi joulukuussa 17 300, joka oli 1 600 enemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa. Työttömyysjaksoja alkoi joulukuussa 48 200, joka oli 700 enemmän kuin vuosi sitten. Alkaneita työttömyysjaksoja oli 14 700 enemmän kuin marraskuussa. Alkaneita jaksoja on aina enemmän kuin alkaneita työnhakuja, koska jaksoja alkaa myös muista jo voimassa olevista työnhakijoiden ryhmistä.

Työttömistä työnhakijoista oli ulkomaiden kansalaisia 37 100, mikä on 4 900 enemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa. Ulkomaalaisista työttömistä työnhakijoista oli EU/ETA-maiden kansalaisia joulukuun lopussa 9 400, eli 400 vähemmän kuin vuosi sitten.

Työttömistä työnhakijoista oli joulukuussa kokoaikaisesti lomautettuja 23 600 eli 9 700 enemmän kuin marraskuussa. Edellisen vuoden joulukuuhun verrattuna kokoaikaisesti lomautettujen

¹ Valtionvarainministeriön taloudellinen katsaus, talvi 2022: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164514>

määrä väheni 1 800:lla. Kokoaikaisesti lomautettujen työnhakuja alkoi joulukuussa 5 000, joka oli

400 enemmän kuin vuosi sitten. Uusia kokoaikaisesti lomautettujen jaksoja alkoi 13 600, eli 2 100 enemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa. Marraskuuhun verrattuna kokoaikaisesti lomautettujen jaksoja alkoi 6 800 enemmän. Kokoaikaisesti lomautettujen määrä lisääntyi viidessä ammattiryhmässä ja väheni neljässä ammattiryhmässä. Kokoaikaisesti lomautettujen määrä lisääntyi eniten ammatteihin luokittelemattomien (700), prosessi- ja kuljetustyöntekijöiden (500) sekä erityisasiantuntijoiden (300) ammattiryhmissä. Eniten kokoaikaisesti lomautettujen määrä väheni palvelu- ja myyntityöntekijöiden (-2 600), toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijöiden (-300) sekä muiden työntekijöiden (-300) ammattiryhmissä. Lomautettujen määrä pysyi samana sotilaiden, sekä johtajien ammattiryhmissä.²

Alueellinen työllisyystilanne

Kaakkois-Suomen työ ja elinkeinotoimistossa oli joulukuun lopussa 14 719 työttömää työnhakijaa. Työttömien määrä on 944 henkilöä (6 %) pienempi kuin vuotta aikaisemmin. Vuoden 2019 joulukuusta, siis vastaavasta ajankohdasta ennen koronaa ja Venäjän sotaa Ukrainassa, työttömien määrä on laskenut 12 prosentilla. Kaakkois-Suomen työttömien määrä on joulukuun mitaushistorian (vuodesta 2006) matalin. Toiseksi vähiten työttömiä on ollut joulukuussa 2021 (15 663 hlöä). Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli tämän vuoden joulukuussa 260 444 (12/2021: 5 %, 12/2019: +1 %).

Myös lomautettujen määrä on yhä laskenut viime vuodesta. Joulukuun lopussa Kaakkois-Suomessa oli kokoaikaisesti lomautettuja yhteensä 1136, joka on 230 henkilöä (17 %) vähemmän kuin viime vuonna. Marraskuuhun verrattuna lomautettujen määrä on kuitenkin noussut. Heitä oli 73 prosenttia enemmän (+478 hlöä). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Kaakkois-Suomessa 11,5 %. Kymenlaaksossa osuus oli 11,5 % ja Etelä-Karjalassa 11,4 %. Koko maassa työttömien osuus työvoimasta oli joulukuussa 9,9 %.

Virolahdella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 2022 noin 11,8 %. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 2021 Virolahdella 13,5 %, vuoden 2020 joulukuussa lukema oli 16,5 % ja vuoden 2019 lopussa osuus oli 12,8 %.

Alueellinen väestökehitys

Kymenlaakson väestömäärä on ollut pitkään laskussa muuttotappiosta ja väestön ikärakenteesta johtuen. Vuoden 2022 Virolahden asukasluku on vähentynyt tasaisesti.³ Kuntien välinen nettomuutto oli Virolahden osalta väestömuutosten ennakkotietojen mukaan -22.⁴

Väkiluvun ennakkotieto 2022

Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
3039	3028	3015	3015	3015	3014	3009	3003	2993	2986	2989	2988

² TEM työllisyyskatsaus, joulukuu 2022: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164575/TKAT_Joulu_2022.pdf

³ Tilastokeskus - väestörakenteen ennakkotiedot alueittain: https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vamuu/statfin_vamuu_pxt_11lj.px/

⁴ Tilastokeskus - väestömuutosten ennakkotiedot alueittain: https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vamuu/statfin_vamuu_pxt_11lk.px/table/tableViewLayout1/

❖ Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Venäjän hyökkäys Ukraina

Venäjän 24.2.2022 aloittama laajamittaisempi hyökkäys Ukrainassa vaikutti ihmisten ja yritysten turvallisuuteen, talouteen sekä toimintaan kaikilla tasoilla - maailmassa, Euroopassa, Suomessa ja Virolahdella. Virolahti tuomitsi jyrkästi Venäjän sotilaalliset toimet Ukrainassa ja keskeytti ystävyyskuntatoiminnot venäläisten kuntien kanssa sekä lahjoitti Suomen Punaisen Ristin kautta 1 500 euron rahalahjoituksen sodan humanitääristen ongelmien lievittämiseksi kahteen otteeseen vuoden 2022 aikana.

Lisäksi alkuvuodesta valmisteltu Kaakon kaksikon toimintamalli tilapäistä suojelua tarvitsevien vastaanottamiseksi saatiin valmiiksi toukokuussa. Keskeisinä yhteistyökumppaneina toimintamallissa ovat Migri sekä Haminan kaupunki. Kunnanhallitus valtuutti kunnanjohtajan allekirjoittamaan kuntamallin mukaisen sopimuksen Haminan vastaanottokeskuksen kanssa ja Virolahti varautui 25 ukrainalaisen vastaanottoon Kaakon kaksikon mallin mukaisesti. Tämä jopa hieman ylittyi loppuvuodesta.

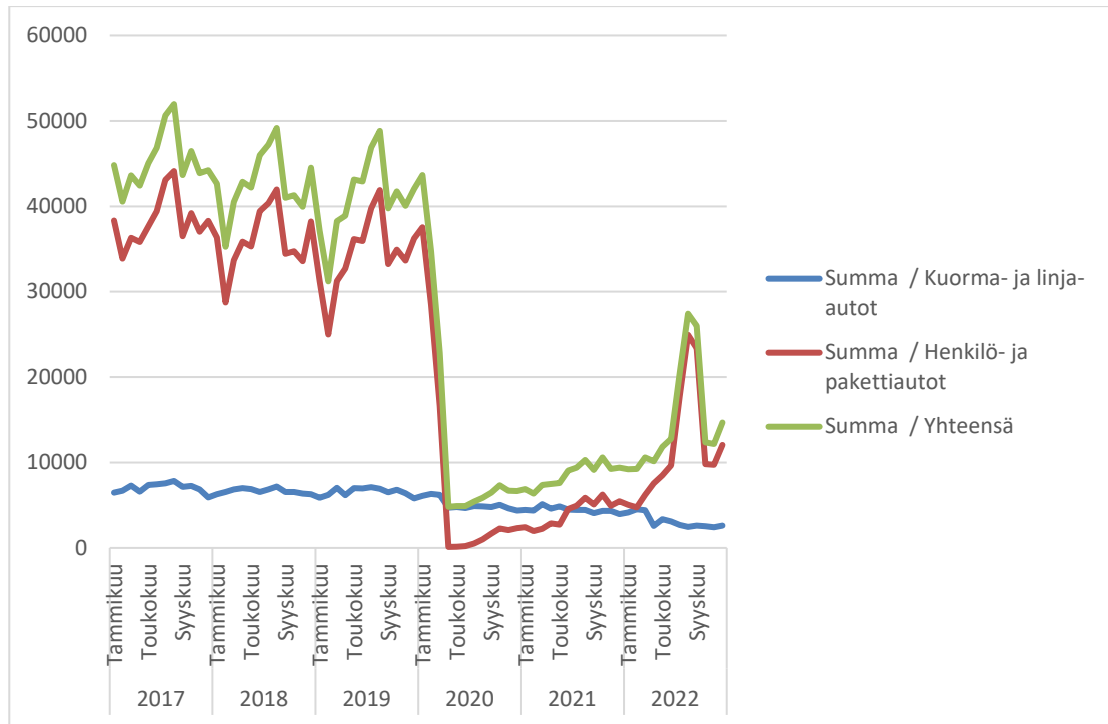
Hyökkäyksellä oli kunnalle muitakin seurauksia. Erityisesti maakaasun voimakas hinnan nousu kasvatti kunnan sekä kunnan taloyhtiöiden lämmityskustannuksia. Maakaasun saatavuuteen liittyi myös merkittäviä saatavuusriskejä, minkä vuoksi Virolahdella jouduttiin varautumistoimenpiteenä hankkimaan toisen vuosikolmanneksen aikana kiinteistöihin öljypolttimoita. Öljypolttimoiden asennus kuitenkin venähti vuoden 2023 puolelle, mikä lisäsi entisestään loppuvuoden 2022 kaasukustannuksia polttoöljyn ollessa edullisempaa. Maakaasukulut ylittyivät emokunnan puolella noin 140 000 eurolla. Saatavuusongelmilta kuitenkin vältyttiin. Öljy ylittyi noin 130 000 eurolla.

Taloyhtiöiden puolella Kiinteistö Oy Virolahden Vuokra-asuntojen, Kiinteistö Oy Virolahden Satakien ja Kiinteistö Oy Virolahden Lehtokertun hallitus päätti myös huhtikuussa, että maakaasuja öljylämmitteiset kiinteistöt siirtyvät joko maalämpö- tai vesi-ilmalämpöpumppulämmitykseen. Tämän johdosta kunnanvaltuusto myönsi kesäkuussa taloyhtiölle Kiinteistö Oy Virolahden Vuokra-asunnoille 1 650 000 euron, Kiinteistö Oy Virolahden Satakielelle 350 000 euron ja Kiinteistö Oy Virolahden Lehtokertulle 170 000 euron omavelkaisen lainatakauksen. Siirtymä jaksotuu useammalle vuodelle, eivätkä toimenpiteet käynnistyneet vielä vuoden 2022 aikana.

Sodalla oli selkeä vaikutus myös rajaliikenteeseen. Heinäkuussa itärajaliikenne vapautui koronarajoituksista ja Suomeen pääsi taas kulkemaan vastaavilla viisumikäytännöillä kuin ennen koronapandemiaa, toisin kuin Baltian maihin tai Puolaan, jotka kielsivät venäläisten matkailun Suomea aiemmin. Venäläisturistit käyttivätkin Suomea myös alustana matkustamiseen muualle Schengen-alueelle, mikä osaltaan selittänee Vaalimaan rajanylitysmäärien huomattavaa kasvua heinä- ja elokuussa.

Yleinen asenneilmapiiri venäläisturismia kohtaan kiristyi loppukesästä siinä määrin, että uusien turistiviisumien myöntämistä rajoitettiin merkittävästi 1.9.2022 alkaen. Viisumihakemuksia otettiin 1.9.2022 alkaen keskimäärin 500 päivässä, kun tätä aiemmin niitä otettiin tuhat. Viidestäsadasta 100 sai olla turistiviisumihakemuksia, kun aiemmin niitä oli mahdollista olla 500. Syyskuun loppupuolella Suomi kielsi venäläisten matkailijoiden tulon maahan kokonaan. Rajoitus ei koskenut

sukulaissuhteisiin, opiskeluun tai humanitaarisiin syihin liittyviä vierailuita. Rajanylitysmäärät kuitenkin vähenivät jälleen olennaisesti lokakuusta 2022 alkaen.

Venäjän keinoja kaihtamaton toiminta Ukrainassa oli niin ikään hyvä muistutus niistä uhkista, joihin Suomessakin tulee edelleen varautua. Varautumista tehdään valtiosotalla, mutta myös Virolahdella tehtiin toimenpiteitä ja päivitettiin varautumissuunnitelmia vuoden 2022 aikana erilaisen vaikuttamisskenaarioiden varalta.

Koronan vaikutukset kunnan toimintaan

Vuosi 2022 alkoi poikkeusoloissa. Etelä-Suomen aluehallintoviraston (ESAVI) määräyksiin ja alueellisen terveysviranomaisen suosituksiin perustuen tammi-helmikuun aikana Virolahdella rajoitettiin kunnan tilojen käyttöä harrastustoimintaan. Lisäksi ESAVI:n määräykseen perustuen kunnan järjestämä tai organisoima yli 50 henkilön/osallistujan ryhmäharrastustoiminta ulkotiloissa lakkautettiin 27.1.2022 asti.

Kymenlaakson koronakoordinaatioryhmän suosituksiin perustuen henkilöstön etätyömääräystä jatkettiin niissä työtehtävissä, joissa se oli mahdollista sekä koulutoimen ja varhaiskasvatuksen henkilökuntaa ja koulussa vierailevia henkilöitä veloitettiin käyttämään kasvomaskia tai visiiriä. Koronakoordinaatioryhmän suosituksiin perustuen edellä mainitut määräykset vaihtuivat maski- ja etätyösuositukseen 20.4.2022.

Alueellisen koronatilanteen vuoksi Virolahden kunnanjohtajalla oli hallintosäännön liitteen mukainen erityistoimivalta käytössä. Kunnanhallitus päätti erityistoimivallan 21.2.2022.

Kevään loppupuolella koronan helpottaessa kollektiivisesta etätyösuosituksesta luovuttiin ja Kaakon kaksikon etätyöohjetta alettiin jälleen soveltaa kesäkuun alusta alkaen. Kesällä korona ei aiheuttanut toiminnallisia häiriöitä Virolahden palveluissa ja esimerkiksi kesätapahtumat voitiin toteuttaa suunnitellusti.

Heinäkuun loppuun mennessä koronatilanne heikentyi jälleen huomattavasti ja sairaalahoidossa oli Kymenlaaksossa heinäkuun loppupuolella 20-25 potilasta. Koulujen lukukausi aloitettiin elokuussa heikommasta lähtökohdasta vuoden takaiseen verrattuna.

Koronaa oli alkusyksystä alueellisesti huomattavasti, mutta tauti jäi vähemmälle huomiolle. Loppuvuoden aikana korona ei merkittävästi vaikuttanut kunnan toimintoihin.

Investoinnit; vetureina Virojoen terveysasema ja Virojoen päiväkoti

Virolahden terveyskeskuksen remontti valmistui aikataulun mukaisesti elokuun alkuun mennessä ja Miehikkälään väliaikaisesti siirtyneet toiminnot aloittivat uudelleen toimintansa Virojoella. Remontin yhteydessä kiinteistöön tehtiin vesivahingosta riippumattomia perusparannuksia sekä Kymsoten toivomia tilamuutoksia.

Sote-keskuksen remontille ja muutostöille oltiin varattu talousarviossa 886 000 euron määräraha. Hanke toteutui hieman alle budjetoidun ja varatusta määrärahasta 50 000 euroa siirrettiin päiväkotihankkeelle, jonka kokonaiskustannusarvio on 3 050 000 euroa. Lisäksi kunnanvaltuusto päätti toukokuussa, että terveyskeskuksen peruskorjauksen vuoden 2022 investointimäärärahaan lisätään 160 000 euron lisäys vesikatteen uusimiseksi. Kattoremontti aloitettiin elokuussa 2022 ja saatiin valmiiksi vuoden 2022 aikana.

Virolahden kunnan lähihistorian merkittävin investointi, Virojoen uusi päiväkoti, valmistui ja aloitti toimintansa niin ikään elokuussa. Hanke kesti budjetissa. Päiväkoti on kunnalle suuri veto- ja pitovoimatekijä ja sen virallisia avajaisia vietettiin 14.9.2022.

Kun kaksi keskeisintä investointia toteutuivat suunnitellusti, nousivat nettoinvestoinnit yli 3,1 miljoonaan euroon. Investointiohjelma toteutuikin vuonna 2022 yli 97 prosenttisesti.

Verotulot ja valtionosuudet vuonna 2022

	TA2022	Toteuma 2022	Ero talousarvioon
VEROTULOT			
Kunnallisvero	9 406 000	9 161 000	-245 000
Yhteisövero	1 047 000	1 370 000	323 000
Kiinteistövero	1 532 000	1 422 000	-110 000
Yhteensä	11 985 000	11 953 000	-32 000
VALTIONOSUUDET			
Peruspalveluiden VO	6 008 400	6 029 797	21 397
Verotuloihin perustuva VO	2 225 400	2 224 634	-766
Muu opetus- ja kulttuuritoimen VO	-75 600	23 811	99 411
Veromenetyksen kompensatio	1 960 500	2 070 025	109 525
Verotulojen maksun lykkäysmenettely	0	-12 538	-12 538
Yhteensä	10 118 700	10 335 729	217 029

Erityisesti Vaalimaan työllisyystilanne näkyi tuloverotilityksissä. Sen sijaan kuntaryhmän yhteisöverotuotot toteutuivat ennakoitua paremmin ja kiinteistöverot puolestaan ennakoitua heikommin.

Alkuvuoden valtionosuuspäätöksiin tuli heinäkuussa vielä yksi muutos, kun Valtionvarainministeriö päätti heinäkuussa muuttaa kuntien peruspalveluiden valtionosuuksia ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksia. Virolahden osalta muutos koski peruspalveluiden valtionosuuden korottamista perusopetuslain muutoksen johdosta sekä aiempaa päätöstä korkeampia korvauksia verotulomenetyksistä, sillä matkakulukorvauksia korotettiin määräaikaisesti vuodelle 2022. Lisäksi OKM:n myöntämää valtionosuutta tarkistettiin vielä vuoden 2022 lopussa vielä ylöspäin, kun rahoituksen pohjatiedot (oppilasmäärät) täsmäytettiin. Valtionosuudet toteutuivat yli 200.000 euroa alkuperäistä talousarviota suurempina.

Työmarkkinaratkaisu kesäkuussa

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset päättyivät 28.2.2022. Henkilöstökulut muodostavat kuntasektorin suurimman kuluerän, ja siksi kunta-alan palkkaratkaisuilla on keskeinen merkitys kuntatalouden kehitykselle. Virolahden henkilöstö- ja henkilösivukulut olivat vuonna 2021 noin 6,98 miljoonaa euroa.

KT ilmoitti 1.3.2022, että neuvottelut sopimusratkaisuista ovat keskeytyneet. Keskeisimmät erimielisyydet työnantajien ja palkansaajajärjestöjen välillä liittyivät kustannusraamiin, eli palkankorotustasoihin, sekä sopimusjärjestelmän uudistamiseen. Kunta-alan palkansaajajärjestöt toteuttivat kevään 2022 aikana useita ylityö- ja vuoronvaihtokieltoja, jotka vaikuttivat myös Kaakon kaksikossa mm. varhaiskasvatuksen toimintaan. Lisäksi sote-alalla järjestettiin lakkoja ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana ja myös muut työntekijäryhmät (varhaiskasvatus, opettajat) toteuttivat toukokuussa lakkojaan suuremmissa kaupungeissa.

Alkuvuoden 2022 pitkien ja työtaisteluiden sävyttämien neuvottelujen jälkeen KT, JAU ja JUKO pääsivät erillissopimukseen kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksista 2022–2025 kesäkuussa 2022.

Sopimuskausi kattaa aikavälin 1.5.2022–30.4.2025. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 prosenttia. Vuonna 2022 kustannukset nousevat keskimäärin 1,76 prosenttia eli noin 392 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 nousua on vähintään keskimäärin 3,05 prosenttia (noin 691 miljoonaa euroa) ja vuonna 2024 vähintään keskimäärin 3,11 prosenttia (noin 725 miljoonaa euroa). Kaakon kaksikon palkkakulut olivat vuonna 2021 hieman yli 10,5 miljoonaa euroa.

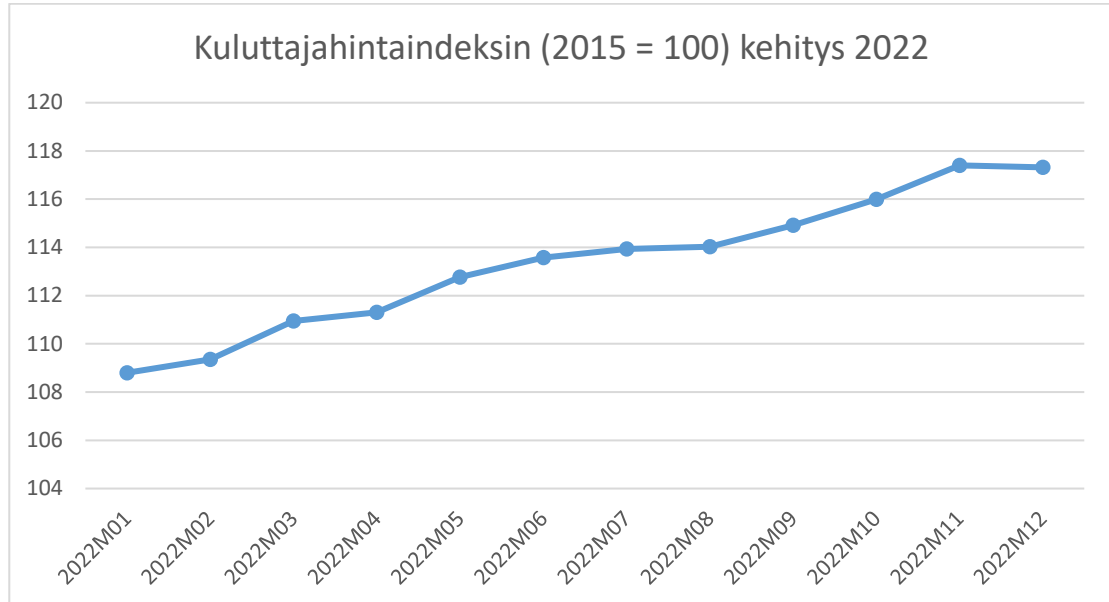
Ensimmäinen yleiskorotus (2,0 %) maksettiin henkilöstölle takautuvasti 1.6.2022 alkaen, minkä lisäksi toukokuussa alun perin maksettuja lomarahoja oikaistiin vastaamaan korotusten mukaista palkkatasoa.

Sopimuksen mukaisesti valtakunnalliset sopijaosapuolet neuvottelivat vielä 0,53 %:n suuruudesta järjestelyerän keskitystä käytöstä 30.9.2022 mennessä, mikä kohdennettiin Kaakon kaksikon osalta osalle varhaiskasvatuksen henkilöstöä 1.10.2022 alkaen.

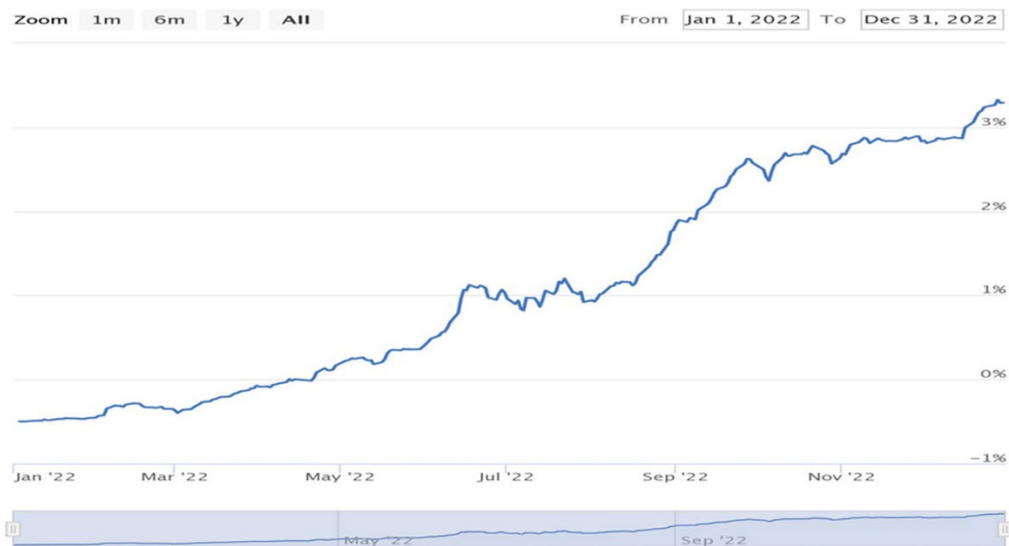
Sopimukseen sisältyy ns. perälauta, joka nostaa korotuksia yksityisen sektorin kevään 2023 työmarkkinasopimusten mukaisesti. Toisin sanoen palkkaratkaisut avataan ja korotuksia tulee lisää vuoden 2023 aikana. Yllä ilmoitetut kustannusvaikutukset ovat siis alakanttiin.

Lainamäärä, lainoituksen hinta ja inflaatio

Vuoden 2022 aikana inflaatio ja korkojen nousu oli poikkeuksellisen voimakasta menneisiin vuosiin verrattuna. Venäjän hyökkäyksellä Ukrainaan toimi keskeisenä katalyyttinä etenkin energian ja viljan hintojen nousun kautta. Suomen kuluttajahintaindeksin muutos vuonna 2022 oli noin 8,9 %.

Korot nousivat suhteellisesti huomattavasti. Vuosi 2022 aloitettiin negatiivisilta tasoilta ja vuoden 2022 päätteeksi 12KK Euribor oli jo reilusti yli 3,0 %.

Virolahti varautui alkuperäisessä talusarviossaan nostamaan yhteensä 2,6 miljoonaa euroa lisää lyhytaikaista lainaa, mutta maksuvalmiuden turvaamiseksi lyhytaikaista lainaa jouduttiin lopulta nostamaan peräti 4,5 miljoonaa euroa. Keskeisiä selittäviä tekijöitä olivat budjetoitua korkeammat sote-laskutustasot, ennakoitua korkeammat energiakulut sekä luottotappioksi kirjatut tulot Zsarilta ja East Gate Developmentilta syksyn konkurssesja edeltävältä ajalta.

Vuonna 2022 korkokulut ylittyivät hieman, mutta korkotason muutoksella tulee etenkin vuonna 2023 olemaan merkittävä negatiivinen tulosvaikutus kunnan talouteen Tilannetta osittain helpottaa kunnan Kymenlaakson Osuuspankin kanssa solmima koronvaihtosopimus, jossa Virolahti maksaa pankille 1,39 % kiinteää korkoa 3kk:n EURIBOR:n ollessa alle 3,50 %. Virolahti puolestaan vastaanottaa 3kk:n EURIBOR-korkea. Sopimuksella suojattu pääoma on 7,0 miljoonaa euroa. Korkotason nousu alentaa swapista aiheutuvia kuluja.

Kymenlaakson Sähkön osingot

Kymenlaakson Sähkön tuloskyky ja omistajatuloutus toteutuivat vuoden 2021 osalta selvästi odotettu heikompana. Aikaisemmilta vuosilta maksettua tasaista ja nousevaa osinkoa ei maksettu viime vuodelta. Virolahden talousarviossa oltiin budjetoitu Kymenlaakson Sähkön osinkotuloiksi 250.000 euroa, mutta osingot jäivät noin 88.000 euroon.

Hyvinvointialueuudistus ja siirtynyt henkilöstö

Kaakon kaksikosta siirtyi lain nojalla vuoden 2022 päätteeksi merkittävä osa henkilöstöä Kymenlaakson hyvinvointialueella. Käytännössä Virolahden kunta toimi työnantajana koulukuraattorille, joka siirtyi uudelle työnantajalle. Lisäksi Miehikkälän kunnan järjestämistä vastuulla olevan kuntatekniikan palveluista siirtyi olennainen määrä henkilöstöä ja toimintaa uudelle työnantajalle.

Hyvinvointialueuudistuksella olisi ollut merkittävä vaikutus oman keittiötoiminnan (koulut, varhaiskasvatus) järjestämisen mielekkyyteen sekä keittiötoiminnan yksikkökustannuksiin. Kaakon kaksikon palveluohjaustyöryhmän ja molempien kunnanvaltuustojen 14.2.2022 päätösten mukaisesti Miehikkälän ja Virolahden tukipalveluratkaisut tehtiin itsenäisesti kuntakohtaisesti Kaakon kaksikko -yhteistoimintasopimuksen ulkopuolella.

Virolahden kunnanvaltuusto päätti kesäkuussa hyväksyä Kymijoen Ravintopalveluiden 11.5.2022 antaman hintatarjouksen sivistystoimen aterioiden tuottamisesta, valtuutti kunnanhallituksen hankkimaan vähintään yhden Kymijoen Ravintopalvelut Oy:n osakkeen ja valtuutti kunnanhallituksen sopimusneuvotteluihin sekä tekemään sopimuksen Kymijoen Ravintopalvelut Oy:n kanssa koulujen ja päiväkotien ravintopalveluista. Lopputulemana oli koko Virolahden ravintopalveluhenkilöstön (10 henkilöä) siirtyminen uudelle työnantajalle, eli Kymijoen Ravintopalveluille, jolta kunta jatkossa ostaa sivistystoimen ateriat.

Ravintopalveluhenkilöstön lisäksi hyvinvointialueelle siirtyi neljä Virolahden sote-kiinteistöistä vastaavaa siistijää.

Sote-laskutus

Ennen hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymistä vuoden 2023 alusta Virolahden sote-palveluiden tuottamisesta vastasi sote-kuntayhtymä Kymsote. Kymsoten kokonaisbudjetti vuodelle 2021 oli 10,64 miljoonaa euroa. Lopullinen toteuma (ml. kalliin hoidon tasaus, jaksotetut läpilas-kutettavat ja ylijäämän tulouttaminen) oli noin 12,94 miljoonaa euroa eli budjetti ylittyi 2,30 miljoonalla eurolla. Ylitys oli noin 22 %. Virolahden sote-kustannuspoikkeama oli suhteessa muihin kuntayhtymän jäsenkuntiin poikkeuksellinen.

Kymsoten viranhaltijajohdon todettua, ettei viranhaltijoiden toimesta ryhdytä toimenpiteisiin, katsoi kunta olevansa pakotettu kääntymään asiassa Kymsoten hallituksen puoleen laskutuksen oikaisemiseksi perus-sopimusta ja yhtymävaltuuston päätöstä (27.11.2020, § 32) vastaavaksi.

Virolahden kunnanhallitus jätti (Kh 27.9.2021, §201) Kymsotelle kirjallisen vaatimuksen Virolahden vuoden 2021 kuntalaskutuksen oikaisemiseksi, johon Kymsoten hallitus antoi päätöksensä (28.10.2021, §245).

Virolahden kunnanhallitus päätti (10.11.2021, §234) jättää oikaisuvaatimuksen Kymsoten hallituksen edellä mainittuun päätökseen (28.10.2021, §245). Kymsoten hallitus käsitteli oikaisuvaatimuksen (24.2.2022, §45) noin 3,5 kuukauden odotuksen jälkeen hyläten kaikki Virolahden oikaisuvaatimuksessa esittämät vaatimukset. Kuntayhtymän hallitus päätti asiasta näkemättä itse oikaisuvaatimusta, sillä oikaisuvaatimusta - tai sen liitteitä - ei ollut esityslistalla eikä niitä jaettu myöskään kokouksessa. Virolahti jätti keväällä 2022 kunnallisvalituksen Kymsoten hallituksen päätöksestä.

Virolahti haki oikaisua myös Kymsoten hallituksen päätökseen (16.12.2021, § 313) Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän palveluhinnastosta vuodelle 2022. Virolahti ei hyväksy kuntayhtymän päättämää hinnastoa vuoden 2022 rahoitusosuutensa pohjana. Kymsoten hallitus päätti (24.2.2022, § 46) hylätä oikaisuvaatimuksen kokonaisuudessaan. Virolahti jätti keväällä 2022 kunnallisvalituksen myös tästä päätöksestä. Oikeusprosessit eivät ratkenneet vuoden 2022 puolella ja hallinto-oikeuden ratkaisua voidaan odottaa keväällä 2023.

Kymsoten toimittamassa maaliskuun kuntaraportissa (4/2022) minkään jäsenkunnan laskutusenustetta vuodelta 2022 ei muutettu Kymsoten talousarvion tasosta. Yhteensä Kymsoten kuntalaskutuksen talousarvion taso oli hieman yli 706 miljoonaa euroa, josta Virolahden osuus on 13,95 miljoonaa euroa. Virolahti ei hyväksynyt talousarvion tasoa ja budjetoit sote-kustannuksiksi 12,00 miljoonaa euroa.

Huhtikuun lopussa Kymsoten yhtymävaltuusto myös päätti, että kuntayhtymän talousarvioon vuodelle 2022 lisätään palkkaharmonisoinnin kustannuksiin 13 720 320 euroa. Virolahden osuus tästä oli noin 252 000 euroa, mikä on pois tulevien vuosien valtionosuusrahoituksesta.

Kuntakohtaista laskutusenustetta muutettiin ensimmäisen kerran Kymsoten omasta talousarvion tasosta elokuussa, kun Kymsoten vs. talousjohtaja lähetti päivitetyn ennusteen kuntalaskutuksesta ja kuntayhtymän katettavasta alijäämästä jäsenkuntiin 22.8.2022. Ennusteen mukaan Virolahden kuntalaskutus olisi ollut vuonna 2022 noin 13,42 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi ennusteessa arvioitiin kuntayhtymän tekevän arviolta noin 53,22 miljoonan euron alijäämän vuodelta 2022, josta Virolahden osuus olisi ollut noin 974 000 euroa.

Kymsoten 27.9.2022 lähettämä Kuntaraportti (8/2022) sen sijaan poikkesi elokuun ennusteesta merkittävästi. Kuntaraportin (8/2022) ennusteen mukaan Virolahden jäsenkuntalaskutuksen taso olisikin ollut vain 12,24 miljoonaa euroa ja katettava kumulatiivista alijäämää ollut yhteensä 1,34 miljoonaa euroa.

Yhteenvetona todetaan ennusteiden poikkeavuus oli merkittävää vuoden 2022 aikana ja kunnan oma sote budjetti ylittyi olennaisesti. Virolahden kirjanpidon tulosvaikutteiset sote-erät olivat lopulta noin 13,93 miljoonaa euroa. Lisäksi kunta maksoi kassastaan joulukuussa 2022 noin 1,5 miljoonan euron laskun, johon sisältyi vuoden 2022 tulosvaikutteisten erien lisäksi aiempien vuosien laskuttamaton alijäämä.

Hyvinvointialueelle siirtyvä ja kuntaan jäävä rahoitus

Sote-laskutuksen kasvulla vuosina 2021 ja 2022 on kauaskantoisia seurauksia, sillä kuntien hyvinvointialueelle siirtyvät menot määräytyvät vuosien 2021 ja 2022 kustannustason mukaisesti. Siirtynyt kustannustaso leikkaa kunnan verotulo- ja valtionosuusrahoitusta pysyvästi vuodesta 2023 alkaen.

Valtionvarainministeriö (VM) julkisti vuoden 2023 ensimmäiset ennakkolaskelmat huhtikuussa, jotka täsmentyivät heinäkuussa, elokuussa ja syyskuun loppupuolella. Viimeisimmän ennakkolaskelman taso vastasi melko hyvin lopullista vuoden 2023 rahoitusta, josta saatiin päätös vuoden 2022 lopussa. Peruspalveluiden valtionosuusrahoitus tippui Virolahdella kasvaneiden sote-kustannusten myötä yli 80 % vuodelle 2023.

Sote-uudistuksen yhteydessä kuntien verotuloja siirrettiin valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennettiin 13,26 %-yksiköllä ja valtion verotusta kiristettiin vastaavasti. Lisäksi kuntien yhteisöveron jako-osuudesta siirtyi kolmannes valtiolle.

East Gate Development Oy:n ja Zsar Oy:n konkurssit

Itärajan poikkeusolosuhteet kiteytyivät lokakuussa, kun Helsingin käräjäoikeus asetti East Gate Development KOy:n ja Zsar Oy:n konkurssiin. Perusteluina konkurssille oli, että molemmat yhtiöt ovat maksukyvyttömiä. Konkurssit ovat Virolahden työllisyystilanteelle suuri takaisku, minkä lisäksi kunnalla on ollut kyseisiltä yhtiöiltä huomattava määrä saatavia.

Virolahden saatavista 343 869,86 € (East Gate) ja 2 881,14 € (Zsar) kohdistuu ajalle ennen konkurssia. On erittäin epätodennäköistä, että Virolahti tulisi saamaan konkurssipesältä saatavia ajalta ennen konkurssia.

Kirjanpitolain yleisiin tilinpäätösperiaatteisiin kuuluu tilikauden tuloksesta riippumaton varovaisuus. Tämän vuoksi ajalle ennen konkurssia kohdentuvat saatavat tulee kirjata luottotappioiksi tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä.

Harkinnanvarainen valtionosuus vuodelle 2022

Kunnan valtionosuutta voidaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Virolahti haki elokuussa harkinnanvaraista valtionosuutta 1.000.000 euroa. Jaettavaa harkinnanvaraista valtionosuutta oli yhteensä 10.000.000 euroa.

Hakemuksen keskeisimmät perusteet liittyivät kansallisten rajoitusten vaikutuksiin Virolahden elinkeinotoimintaan sekä maakaasun hintaan ja saatavuuteen liittyviin epävarmuuksiin sekä niiden johdosta toteutettaviin pakkoinvestointeihin.

Marraskuussa Virolahdelle myönnettiin 550.000 euron harkinnanvarainen valtionosuus, mikä oli asukaslukuun suhteutettuna toiseksi eniten Suomessa. Valtionosuus tilitettiin kokonaisuudessaan vuoden 2022 puolella. Myös tulevana tilikausina Virolahdella on tarvetta valtion ylimääräisille tuille kunnan poikkeuksellisesta sijainnista ja tilanteesta johtuen.

Kaakon kaksikko -yhteistoiminnan muutosneuvottelut

Virolahden kunta lähestyi 8.9.2022 Miehikkälän kuntaa tiedustelulla, jossa Virolahti esitti Miehikkälälle ensisijaisesti kuntaliitostunnusteluiden aloittamista ja toissijaisesti Kaakon kaksikko -yhteistoimintasopimuksen uudelleen neuvottelua. Esityksen perusteena oli, että nykyisessä muodossaan Virolahti ei saavuta Kaakon kaksikko -yhteistyössä yhteistyösopimuksessa määritettyjä tavoitteita läheskään riittävällä tasolla.

Miehikkälän kunta kieltäytyi kuntaliitostunnusteluista Virolahden kanssa. Tämän jälkeen kunnat aloittivat neuvottelut muutoksista Kaakon kaksikko -yhteistyöhön. Neuvotteluita käytiin yhteisen Kaakon kaksikon palveluohjaustyöryhmän laajennetulla kokoukspanolla loppuvuodesta 2022 ja neuvottelut jatkuivat alkuvuonna 2023.

❖ Kunnan henkilöstö

Henkilöstöä ja sen tunnuslukuja koskevat tiedot raportoidaan erikseen laadittavassa henkilöstöraportissa.

❖ Ympäristöasiat

Vuonna 2020 päivitetystä kuntastrategiasta laadukas asuin ympäristö on yksi kunnan strategisista painopisteistä.

Jätehuolto ja jäteveden puhdistus hoidetaan alueellisena yhteistyönä. Yhteistyöllä saavutetaan hyvä asiantuntemus ja riittävä käsittelykapasiteetti. Jätehuollon palvelutehtävät hoitavat Kymenlaakson Jäte Oy ja jäteveden puhdistuksen Kymen Vesi Oy.

Tiedossa olevat mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet ovat kolme lopetettua kaatopaikkaa, joista otetaan kaksi kertaa vuodessa vesistönäytteitä. Näytteissä ei ole havaittu sellaisia poikkeamia, jotka aiheuttaisivat toimenpiteitä. Klamilan koulun ja päiväkodin lämmitys tapahtuu maalämmöllä ja muissa suurimmissa kiinteistöissä lämmitys tapahtui vielä vuonna 2022 maakaasulla.

❖ Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnan toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin tai niiden rikkomiseen liittyviä riskejä. Suvaitsevaisuus, inhimillisyys ja tasa-arvo ovat Virolahden perusarvoja ja ne ovat kirjattu myös kuntastrategiaan.

Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei ole tunnistettu korruption tai lahjontaan liittyviä riskejä.

❖ Arvio tulevasta kehityksestä

Kunnan taloustilanne

Virolahden taloustilanne on erittäin haastava. Konsernitaseen omaan pääomaan kuuluva ylijäämätili kääntyy yli miljoona euroa alijäämäiseksi, lainanhoitokate kääntyy negatiiviseksi ja asukaskohtainen velkamäärä nousee yli 11 000 euroon.

Sote-laskutuksen kasvulla vuosina 2021 ja 2022 on kauaskantoisia seurauksia, sillä kuntien hyvinvointialueelle siirtyvät menot määräytyvät vuosien 2021 ja 2022 kustannustason mukaisesti. Siirtynyt kustannustaso leikkaa kunnan verotulo- ja valtionosuusrahoitusta pysyvästi vuodesta 2023 alkaen. Kunnan rakenteellinen alijäämä on laskentavasta riippuen 2,0 miljoonan euron luokkaa.

Sopeuttamiskykyä rajaa tuloverojen ja yhteisövero-osuuden siirtyminen valtiolle. Talouden tasapainottaminen ei omin voimin onnistu ilman mittavaa ja melko nopeaa valtionapua.

Kaakon kaksikko -yhteistoiminnan purkaminen

Virolahden ja Miehikkälän kuntien valtuustot ovat maaliskuussa 2023 päättäneet, että

- 1) Kaakon kaksikko -yhteistoiminta puretaan viimeistään päivämäärälle 31.12.2024.
- 2) Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden koko toimialan yhteistoiminta päätetään jo päivämäärälle 31.7.2024.
- 3) Kuntien väliset tehtävien siirrot toteutetaan liikkeen luovutuksena ja niissä noudatetaan edellä esitettyjä periaatteita.
- 4) Muutoksen jälkeisen organisoinnin valmistelussa ja toimeenpanossa noudatetaan edellä esitettyjä periaatteita.

Päätös on merkittävä ja tuo molemmille kunnille käytännön haasteita, mutta myös mahdollisuuksia, uudelleen organisoida toimintansa.

Turvallisuus

Laajamittaisempi sota on jatkunut Ukrainassa jo yli vuoden, eikä loppua ole toistaiseksi nähtävissä. Päinvastoin, maailmanlaajuinen geostrateginen tilanne näyttää entistä jännitteisemmältä Kiinan tukieissa ainakin materiaalisesti Venäjän sotatoimia. Suomi on hakenut vuoden 2022 alkupuolella Nato-jäsenyyttä ja ratifiointiprosessi on edelleen kesken.

Turvallisuustilanne on tällä hetkellä vakaa, mutta ilmassa leijuu runsaasti epävarmuutta. Vaikuttamiseen, kuten informaatiovaikuttamiseen tulevien vaalien alla, laajamittaiseen maahantuloon taikka tietoliikenneyhteyksien häiriöihin tulee edelleen varautua, kuten tehtiin vuonna 2022.

Itärajan tilanne

Tällä hetkellä näyttää siltä, että Venäjän sotaretkellä tulee olemaan vielä pitkä häntä rajaliikenteen avautumista ajatellen. Merkkejä rauhasta ei ole ja länsimaat eivät varmasti tule keventämään Venäjään tai venäläisiin kohdistuvia pakotteita vielä hetkeen. Tällä on suhteellisesti valtava negatiivinen vaikutus Virolahden kunnan työllisyyteen, elinkeinotoimintaan ja sen kehittymisen näkyymiin.

Tästä johtuen valtioneuvosto päättikin kesäkuussa, että Virolahti kuuluu vuosina 2022-2027 korkeimman investointituen alueisiin. Investointituen tarkoituksena on kohdentaa tukea alueille, joiden taloudellinen tilanne on epäsuotuisa suhteessa koko Euroopan unioniin tai jotka ovat kansallisesti epäedullisessa asemassa. Kuuluminen korkeimpaan tukialueeseen on erittäin positiivinen asia muuten vaikeassa ympäristössä.

Kunnan uudet mahdollisuudet

Venäjän hyökkäyksen seurannaisena vihreä siirtymä on nopeutunut ja myös Etelä-Kymenlaaksossa on otettu harppauksia eteenpäin. Virolahdella on potentiaalia uusiutuvan energian, esim. aurinkovoiman, saralla. Rajoitteeksi saattaa muodostua ympäröivä infrastruktuuri, kuten voimalinjojen ja viemäröinnin kapasiteetti.

Muutenkin Vaalimaan toistaiseksi kohmea tilanne pakottaa kunnan etsimään kilpailuetuja muualta. Luontaisia kilpailuetuja löytyy esim. kunnan luonnosta.

❖ Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Virolahdella on useita epävarmuustekijöitä, joista seuraavassa on pyritty erittelemään tämän hetken arvion mukaan keskeisimmät.

Taloustilanne

Suurin huolenaihe on edelleen kunnan erittäin vaikea taloustilanne, jota ei ainoastaan omin voimin pystytä sopeuttamaan ilman mittavaa ja melko nopeaa valtionapua. Rakenteellinen alijäämä on laskentatavasta riippuen noin 2,0 miljoonaa euroa.

Taloustilanteen jatkuessa nykyisen kaltaisena kunnalla on aito riski joutua valtionohjaukseen. Toisaalta tilanteella saattaa olla vaikutusta myös rahoituksen saatavuuteen markkinoilta.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on akuutein ja toinen hyvin keskeinen epävarmuustekijä. Hyökkäyksen arvioituja vaikutuksia käsitellään aiemmassa osiossa *Arvio tulevasta kehityksestä*. Virolahti on rajanylityskuntana erityisasemassa ja erilaista vaikuttamista kohdistuu hyvin todennäköisesti Suomeen ja Virolahteen tulevaisuudessa.

Vaikuttamiskeinoja voivat olla esim. laajamittainen maahantulo tai tietoliikenneyhteyksien häiriöt.

Väestönkehitys

Ikäihmisten määrän kasvu on jo monen vuoden ajan lisännyt palvelutarvetta ja sote-menoja, ja tämä kehitys tulee jatkumaan 2020-luvulla. Myös hallituksen tekemät pysyväluonteiset menonlisäykset, kuten oppivelvollisuusiän nostaminen, kasvattavat epäsuhtaa. Samanaikaisesti työikäisen väestön määrän pieneneminen kaventaa veropohjaa.

Virolahti seuraa tässä muuta Kymenlaaksoa ja vuoden 2023 alussa kunnan väkiluku laskee alle 3000 ihmiseen. Väkiluku vaikuttaa kunnassa käytännössä kaikkeen mahdolliseen ja demografisten tekijöiden taittamiseksi tarvitaan johdonmukaista toimintaa. Tässä suhteessa vuonna 2022 valmistunut päiväkotivestointi on esimerkki erinomaisesta veto- ja pitovoimatekijästä.

Henkilö- ja järjestelmäriskit

Kunnan toiminnallisista riskeistä merkittävimmät ovat edelleen henkilöstöriskejä. Useampi tehtävä kunnan tehtäväkentässä on ns. yhden henkilön varassa ja tiettyissä tapauksissa sijaisjärjestelyt ovat vaikeasti järjestettävissä. Samoin tiettyjen ammattien tehtävissä on havaittavissa saatavuusongelmia.

Tietoteknisiä riskejä on pyritty ja edelleenkin pyritään pienentämään syventämällä toimintaa Kymijoen ICT:n kanssa. Vuoden 2021 aikana tuotantokäyttöön otettiin SOC/SIEM keskitetty tietoturvan valvontapalvelu.

Samoin Haminan kaupungin kanssa on olemassa yhteisiä järjestelmä- ja palvelinratkaisuja, joista vuonna 2020 otettiin käyttöön yhteinen henkilöstö- ja palkkajärjestelmä Populus ja vuosien 2021 ja 2022 vaihteessa konserniohjelma Clausion FPM.

Henkilö- ja järjestelmäriskit sekä ja rekrytointihaasteet korostuvat entisestään, kun Kaakon kaksikko -yhteistoimintaa aletaan purkamaan ja uutta organisaatiota luomaan.

Rahoitus

Virolahti velkaantui vuonna 2022 lisää ja laski liikkeeseen 4,5 miljoonan euron nimellisarvosta lisää kuntatodistuksia. Lyhytaikainen lainakanta kasvoi 20 miljoonaan euroon. Vuosikatteen ollessa negatiivinen käyttötalouden menoja sekä lainanlyhennyksiä joudutaan rahoittamaan lisälainalla.

Kunnan lainakannasta valtaosa on lyhytaikaista lainaa, joka tulee jälleenerahoittaa vuosittain. Lyhytaikainen lainakanta altistaa kunnan suurehkolle korkoriskille ja markkinahäiriötilanteissa myös saatavuushaasteita voi esiintyä.

Kunnan velkaantumireservi on käytetty ja kunnan keskeinen tehtävä on kääntää vuosikate takaisin positiiviseksi.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalain 12 luvussa säädetään hallintomenettelyistä ja sen 90 §:n mukaan hallintosäännössä on määrättävä hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta kunnassa. Hallintosäännön 9 ja 10 luvut käsittelevät ulkoista valvontaa ja sisäistä valvontaa sekä sisäistä tarkastusta. Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä:

1. Hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat.
2. Valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti.
3. Antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.
4. Vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kunnan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan.
5. Hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinnan-, valvonnan-, johtamisen- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta.
6. Vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kunnan toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan.
7. Antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Lautakunnat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kunnanjohtaja sekä toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Toimintayksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle.

Sisäisen tarkastuksen toiminnon tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään kunnanhallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa.

Sisäisen valvonnan ohje

Sisäisen valvonnan toteuttamisesta on laadittu Kaakon kaksikon yhteinen Sisäisen valvonnan ohje. Sisäisen valvonnan yleisestä toteuttamisesta (Kohta 4.2.) todetaan seuraavaa:

”Sisäinen valvonta toteutetaan vertailemalla toimintayksiköiden ja niissä toimivien henkilöiden toiminnan tuloksia ja toimintatapaa säädettyihin lakeihin, kunnan toimintojen järjestämisestä annettuihin eri säännöksiin ja ohjeisiin, kuntaa sitoviin sopimuksiin, sekä varattuihin resursseihin ja toimintatavoitteisiin. Kunnan rahavarojen valvonta on järjestettävä aukottomasti.

Sisäiseen valvontaan liittyvä sisäinen tarkkailu on jatkuvaa toimintaa liittyen työvaiheiden, erillisten toimenpiteiden ja päätösten sekä varojen käytön valvontaa. Se on jokaisen esimiehen johtamisen perustehtävä. Tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikea-aikaisesti ja hyväksyttävällä tavalla sekä niihin osoitetuilla resursseilla. Sisäinen tarkkailu kuuluu luonnollisena osana palvelujen järjestämiseen. Esimies valvoo töiden suorittamista ja hankkii tietoja asetettujen tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi.

Sisäisessä valvonnassa tulee erityisesti kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin:

- päätösten ja sopimusten valmistelu on huolellista
- päätökset ja sopimukset on tehty perustellusti, laillisesti eikä toimivaltaa ole ylitetty
- päätösten käsittely, toimeenpano ja tiedoksianto on tehty oikein viivyttelämättä
- sopimuksia on valvottu tehokkaasti
- resurssien käyttö on asianmukaista ja tehokasta
- toimintariskit ovat hallinnassa, jotta asetetut tulostavoitteet on saavutettavissa
- henkilöstön toiminta on vastuullista ja hyvän hallintotavan mukaista
- kunnan tietojärjestelmien fyysinen turvallisuus on hoidettu.”

Ohjeessa linjataan yleisohjeisohjeistuksen lisäksi sisäisen valvonnan erityismääräyksistä sekä riskienhallinnasta. Ohje on ladattu Kaakon kaksikon Intraan. Vaikka ohje on pääosin toimiva ja

käytäntöön soveltuva, tulisi se päivittää. Ohje on tullut voimaan 1.3.2010, minkä jälkeen hallintosääntö, hankintalaki, tehtävänimikkeet jne. ovat muuttuneet useaan otteeseen. Tavoitteena on päivittää sisäisen valvonnan ohje taloussuunnitelmakaudella 2023 - 2025.

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tulokseen johtaneista tekijöistä ovat mainittu olennaisimmat erät. Vertailu on tehty vuoden 2022 alkuperäiseen talousarvioon.

Toimintatuottoja kertyi tilikaudella 2022 yhteensä 6,72 miljoonaa euroa, mikä on alkuperäiseen talousarvioon verrattuna yhteensä noin 386 000 euroa enemmän. Tässä yhteydessä on huomioitava, että East Gate Developmentin ja Zsarin konkurssia edeltävän ajan saatavat näkyvät tuotoissa ja luottotappiokirjaukset näkyvät menoina. Tämä huomioiden tuotot toteutuivat melko lailla budjetin mukaisina. Tuet ja avustukset toteutuivat 134 000 arvioitua suurempina.

Toimintakulut (n. 30,88 miljoonaa euroa) toteutuivat noin 3,31 miljoonaa euroa alkuperäistä budjettia suurempina. Sote-laskutuksen ylitys koostaa tästä vajaat 2,0 miljoonaa euroa, Vaalimaan alueen yritysten luottotappiokirjaukset noin 350 000 euroa ja lämmityskulujen ylitykset noin 300 000 euroa, minkä lisäksi palkat, palkkiot, eläkekulut ja henkilösivukulut ylittyivät noin 320 000 euroalla. Muita keskeisiä ylityksiä olivat auraus- ja kalustokulut.

Valtionosuudet toteutuivat alkuperäistä talousarviota hieman (n. 217 000 euroa) korkeampina ja verotulot jäivät alkuperäisestä budjetista noin 32 000 euroa. Kunta sai harkinnanvaraista valtionosuutta 550 000 euroa. Kymenlaakson Sähkön osingot toteutuivat yli 160 000 euroa alle budjetoidun.

Emokunnan vuosikate oli noin - 1,37 miljoonaa euroa negatiivinen ja toteutui 2,37 miljoonaa euroa oletettua heikompana. Suunnitelman mukaisia poistoja tehtiin 1,41 miljoonaa euroa. Lisäpoistoja tai alaskirjauksia ei tehty.

Tilikausi 2022 toteutui noin 2 781 200 euroa alijäämäisenä.

❖ Tuloslaskelma ja tunnusluvut

Tuloslaskelma vertailutietoineen	01.01.2022-31.12.2022		01.01.-31.12.2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	3 893 825,22		3 625 751,29	
Maksutuotot	113 125,90		132 183,25	
Tuet ja avustukset	248 905,78		234 630,98	
Muut toimintatuotot	2 465 284,80	6 721 141,70	2 345 112,48	6 337 678,00
Valmisteverastojen muutos				
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-5 609 110,01		-5 498 462,18	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 304 282,26		-1 298 873,62	
Muut henkilösivukulut	-176 370,21		-179 349,22	
Palvelujen ostot	-19 698 524,68		-18 685 047,62	
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-1 831 288,11		-1 248 558,34	
Avustukset	-318 861,44		-251 103,87	
Muut toimintakulut	-1 939 144,64	-30 877 581,35	-1 489 331,99	-28 650 726,84
TOIMINTAKATE		-24 156 439,65		-22 313 048,84
Verotulot		11 952 670,91		11 913 005,53
Valtionosuudet		10 898 268,00		10 078 252,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	24 090,42		42 354,46	
Muut rahoitustuotot	90 473,50		253 995,67	
Korkokulut	-171 052,59		-162 108,72	
Muut rahoituskulut	-8 505,75	-64 994,42	-1 707,43	132 533,98
VUOSIKATE		-1 370 495,16		-189 257,33
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 410 689,04		-1 362 577,26	
Arvonalentumiset		-1 410 689,04		-1 362 577,26
Satunnaiset erät				
TILIKAUDEN TULOS		-2 781 184,20		-1 551 834,59
Tilinpäätössiirrot				
Tilikauden verot ja laskennalliset verot				
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALI-JÄÄMÄ	-2 781 184,20	-2 781 184,20	-1 551 834,59	-1 551 834,59

Toiminnan rahoitus

❖ Rahoituslaskelma ja tunnusluvut

Kunnan rahoituslaskelma		
1 EUR	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	-1 370 495,16	-189 257,33
Tulorahoituksen korjauserät		
Toiminnan rahavirta	-371 022,22	-188 326,66
	-1 741 517,38	-377 583,99
Investointien rahavirta		
Investointimenot		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		-1 911 212,56
Investointien rahavirta	242 949,29	
	13 355,71	68 120,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 097 246,71	-1 843 092,56
Rahoituksen rahavirta	-4 838 764,09	-2 220 676,55
<u>Antolainauksen muutokset</u>		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Antolainauksen muutokset		
	-10 820,00	-2 565,00
<u>Lainakannan muutokset</u>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-10 820,00	-2 565,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Lainakannan muutokset		
Oman pääoman muutokset	-400 000,00	-400 000,00
	4 500 000,00	1 000 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	4 100 000,00	600 000,00
Saamisten muutos		
Korottomien velkojen muutos		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Rahoituksen rahavirta		
	-11 786,71	-434 282,59
Rahavarojen muutos	327 946,31	477 324,97
	316 159,60	43 042,38
Rahavarat 31.12.		
Rahavarat 1.1	4 405 339,60	640 477,38
Rahavarojen muutos	-433 424,49	-1 580 199,17

Kunnan rahoituslaskelma	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	-1 370 495,16	-189 257,33
Satunnaiset erät		

Tilikauden verot		
Tulorahoituksen korjaukset	-371 022,22	-188 326,66
Toiminnan rahavirta	-1 741 517,38	-377 583,99
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 353 551,71	-1 911 212,56
Rahoitusosuudet investointimenoihin	242 949,29	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	13 355,71	68 120,00
Investointien rahavirta	-3 097 246,71	-1 843 092,56
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 838 764,09	-2 220 676,55
Rahoituksen rahavirta		
<u>Antolainauksen muutokset</u>		
Antolainasaamisten lisäykset	-10 820,00	-2 565,00
Antolainasaamisten vähennykset		
Antolainauksen muutokset	-10 820,00	-2 565,00
<u>Lainakannan muutokset</u>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-400 000,00	-400 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 500 000,00	1 000 000,00
Lainakannan muutokset	4 100 000,00	600 000,00
<u>Oman pääoman muutokset</u>		
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	-11 786,71	-434 282,59
Korottomien velkojen muutos	327 946,31	477 324,97
Muut maksuvalmiuden muutokset	316 159,60	43 042,38
Rahoituksen rahavirta	4 405 339,60	640 477,38
Rahavarojen muutos	-433 424,49	-1 580 199,17
Rahavarat 31.12.	1 387 234,78	1 820 659,27
Rahavarat 1.1.	1 820 659,27	3 400 858,44
Rahavarojen muutos	-433 424,49	-1 580 199,17

Rahoitusasema ja sen muutokset

❖ Tase ja tunnusluvut

Kunnan tase		
1 EUR	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	715 521,77	761 128,01
Muut pitkävaikutteiset menot	679 626,57	731 171,25
Aineettomat hyödykkeet	1 395 148,34	1 492 299,26

Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 464 412,53	6 454 695,31
Rakennukset	14 344 790,99	11 162 793,20
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 742 520,72	7 876 971,00
Koneet ja kalusto	13 385,57	20 585,56
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	11 536,24	1 272 754,96
Aineelliset hyödykkeet	28 576 646,05	26 787 800,03
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	3 047 256,73	3 047 256,73
Kuntayhtymäosuudet	1 206 589,13	1 206 589,13
Osakkuusyhteisö-osakkeet ja -osuudet	196 868,59	196 868,59
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	433 123,74	432 123,74
Muut lainasaamiset	572 811,09	572 811,09
Muut saamiset	218 519,75	207 699,75
Sijoitukset	5 675 169,03	5 663 349,03
PYSYVÄT VASTAAVAT	35 646 963,42	33 943 448,32
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	186 168,94	604 255,70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	465 982,45	604 255,70
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	435 787,43	609 933,39
Lainasaamiset	14 000,00	30 000,00
Muut saamiset	82 464,82	130 442,09
Siirtosaamiset	761 944,38	512 034,44
Lyhytaikaiset saamiset	1 294 196,63	1 282 409,92
Saamiset	1 294 196,63	1 282 409,92
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	1 387 234,78	1 820 659,27
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 681 431,41	3 103 069,19
VASTAAVAA	38 980 546,22	37 650 773,21
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	6 625 445,56	6 625 445,56
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	8 392 803,34	9 944 637,93
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 781 184,20	-1 551 834,59
OMA PÄÄOMA	12 237 064,70	15 018 248,90
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset		364 884,79

PAKOLLISET VARAUKSET		364 884,79
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	47 935,65	
Muut toimeksiantojen pääomat	609 684,95	609 724,91
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	657 620,60	609 724,91
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 000 000,00	2 400 000,00
Liittymismaksut ja muut velat	945 691,13	924 111,65
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 945 691,13	3 324 111,65
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	20 000 000,00	15 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	400 000,00	400 000,00
Saadut ennakot	9 507,17	12 045,39
Ostovelat	1 747 622,69	1 421 550,74
Liittymismaksut ja muut velat	220 921,22	218 291,26
Siirtovelat	762 118,71	781 915,57
Lyhytaikainen vieras pääoma	23 140 169,79	18 333 802,96
VIERAS PÄÄOMA	26 085 860,92	21 657 914,61
VASTATTAVAA	38 980 546,22	37 650 773,21

Kunnan tunnusluvut

Kunnan tunnusluvut		
1 EUR	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	21,8 %	22,1 %
Vuosikate/Poistot, %	-97,2 %	-13,9 %
Vuosikate, €/asukas	-451	-61
Asukasmäärä	3 040	3 087
Investointien tulorahoitus, %	-44,1 %	-9,9 %
Lainanhoitokate	-2,1	0,0
Laskennallinen lainanhoitokate	-0,4	0,0
Kassan riittävyys, pv	14,5	21,3
Omavaraisuusaste, %	31,4 %	39,9 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	88,2 %	76,4 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	5 611 619	8 392 803
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1 846	2 719
Lainat ja vuokravastuut	22 635 820	18 300 000
Lainat ja muut vuokravastuut	22 426 106	18 300 000
Lainakanta	22 400 000	18 300 000
Lainakanta, €/asukas	7 368	5 928
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 377	5 928
Lainasaamiset	572 811	572 811

Kuntakonsernin toiminta ja talous

❖ Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Tytäryhteisö	Omistusosuus %	Kunnan edustaja
Koy Virolahden Lehtokerttu	100	Sisko Ukkola-Paronen
Koy Virolahden Satakieli	100	Sisko Ukkola-Paronen
Koy Virolahden Vuokra-asunnot	100	Sisko Ukkola-Paronen
Koy Virojoen Linja-autoasema	77,15	Nita Lintunen

Kuntayhtymät	Peruspääomaosuus %	Kunnan edustaja
Kotkan-Haminan seudun koulutus-kuntayhtymä.	0,34	Janne Tolvanen
Kymsote	1,50	Sisko Ukkola-Paronen
Kymenlaakson liitto	1,53	Risto Kouki

Osakkuusyhteisöt	Peruspääomaosuus %	Kunnan edustaja
As. Oy Timpermanni	23,20	Ukkola-Paronen Sisko
As. Oy Satosuvanto	30,02	Vuorela Juha
As. Oy Satovärri	23,40	Vuorela Juha

❖ Konserniohjaus ja valvonta

Kunnanvaltuusto määrittelee omistajapolitiikan ja hyväksyy konserniohjeen.

Konserni tarkoittaa kahden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa yhdellä yhteisöllä (emoyhteisö) on kirjanpitoaissa tarkoitettu määräysvalta muihin konserniin kuuluviin yhteisöihin (tytäryhteisö).

Virolahden kunnalla on konsernisuhteen nojalla määräämisvalta kohdeyhteisöissä, jotka täyttävät seuraavat ehdot:

- o kunnalla on enemmän kuin puolet kohdeyhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuotamasta äänimäärästä ja tämä äänen enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen tai siihen verrattavaan sääntöön tai muuhun sopimukseen;
- o kunnalla on oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeyhteisön hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä taikka toimielimessä, jolla on tämä oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin edellisessä kohdassa tarkoitettu äänen enemmistö.

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöistä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Konserniohjauksen tavoitteena on liittää konserniin kuuluvat tytäryhteisöt osaksi kunnan johtamista. Samalla tavoitteena on toteuttaa kunnan visiota.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseen konsernitilinpäätös. Uuden kuntalain 118 §:ssä erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn käynnistämisen arvi-

oinnissa käytetyt tunnusluvut on ulotettu kuntakonserniin aiempien kuntaa koskeneiden tunnuslukujen sijaan. Näin ollen konserniliinpäätös saa aiempaa merkittävästi enemmän painoarvoa. Myös konserniohjaukseen ja yksittäisten tytäryhtiöiden tilikauden aikaisen toiminnan raportointiin, seurantaan ja ohjaukseen on syytä kiinnittää aiempaa enemmän huomiota.

Konsernirakenteesta johtuen kunnan konserniohjauksen painopiste kohdistuu tytär- ja osakkuusyhteisöissä oleviin kiinteistöyhtiöihin. Kunnanvaltuusto on päivittänyt konserniohjeet keväällä 2016. Samassa yhteydessä otettiin käyttöön tietojenantolomake, jolla kiinteistö- ja asuntoyhtiöt raportoivat olennaiset niiden taloutta ja toimintaa koskevat tiedot kolme kertaa vuodessa osavuositarkastuksien ja toimintakertomuksen käsittelyn aikataulujen mukaisesti.

Violahden kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä. Kunnanhallitus nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin sekä antaa ohjeet kokouksissa kuntaa edustaville henkilöille kunnan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kunnanhallitus seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista.

❖ **Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut**

Konsernituloslaskelma		
1 EUR	2022	2021
Toimintatuotot	20 370 706,39	18 992 876,66
Toimintakulut	-44 403 712,22	-41 142 588,78
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	686,36	4 272,86
TOIMINTAKATE	-24 032 319,47	-22 145 439,26
Verotulot	11 952 670,91	11 913 005,53
Valtionosuudet	10 985 679,12	10 164 615,86
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	27 781,33	44 814,49
Muut rahoitustuotot	92 146,13	258 102,57
Korkokulut	-282 977,94	-246 645,24
Muut rahoituskulut	468 655,23	493 841,01
Rahoitustuotot ja -kulut	305 604,75	550 112,83
VUOSIKATE	-788 364,69	482 294,97
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 290 452,66	-2 172 082,41
Arvonalentumiset	-40 755,41	-1 879,34
Poistot ja arvonalentumiset	-2 331 208,07	-2 173 961,75
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	-3 119 572,76	-1 691 666,78
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot	36 053,60	-3 474,57
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	7 963,57	13 738,88
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 075 555,59	-1 681 402,47

Konsernin rahoituslaskelma	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	-788 364,69	482 294,97
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot		
Tulorahoituksen korjaukset	-112 873,76	-31 470,89
Toiminnan rahavirta	-901 238,45	450 824,08
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 780 953,37	-2 907 966,79
Rahoitusosuudet investointimenoihin	242 949,29	179,14
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	563 228,40	96 651,50
Investointien rahavirta	-3 974 775,68	-2 811 136,16
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 876 014,13	-2 360 312,08
Rahoituksen rahavirta		
<u>Antolainauksen muutokset</u>		
Antolainasaamisten lisäykset	-11 120,70	-4 919,45
Antolainasaamisten vähennykset		1 633,10
Antolainauksen muutokset	-11 120,70	-3 286,35
<u>Lainakannan muutokset</u>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 230 000,00	518 769,73
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-453 047,19	-929 403,36
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 598 587,56	1 600 478,82
Lainakannan muutokset	5 375 540,37	1 189 845,19
<u>Oman pääoman muutokset</u>		
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5 462,60	-279,81
Vaihto-omaisuuden muutos	6 519,99	545,88
Saamisten muutos	-16 975,75	-934 593,46
Korottomien velkojen muutos	539 538,38	432 542,19
Muut maksuvalmiuden muutokset	534 545,22	-501 785,20
Rahoituksen rahavirta	5 898 964,90	684 773,63
Rahavarojen muutos	1 022 950,77	-1 675 538,45
Rahavarat 31.12.	3 925 479,59	2 902 528,82
Rahavarat 1.1.	2 902 528,82	4 578 067,28
Rahavarojen muutos	1 022 950,77	-1 675 538,45

Konsernitase		
1 EUR	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	830 402,69	995 825,61
Muut pitkävaikutteiset menot	689 278,33	736 153,64
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	59 288,69	25 774,12
Aineettomat hyödykkeet	1 578 969,71	1 757 753,37
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 855 911,60	6 831 089,17
Rakennukset	21 835 955,48	18 057 693,57
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 891 706,40	7 987 046,21
Koneet ja kalusto	399 027,03	352 385,19
Muut aineelliset hyödykkeet	56 773,86	56 778,45
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	858 259,46	2 684 165,91
Aineelliset hyödykkeet	37 897 633,82	35 969 158,50
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	269 654,70	268 998,34
Muut osakkeet ja os sekä osakkeiden arvonkorotukset	439 880,67	442 230,13
Muut saamiset	221 174,90	210 054,20
Sijoitukset	930 710,28	921 282,67
PYSYVÄT VASTAAVAT	40 407 313,80	38 648 194,54
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	59 157,07	23 419,75
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	191 822,10	143 244,94
Muut toimeksiantojen varat	511 262,89	503 555,20
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	762 242,07	670 219,89
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet		5 431,99
Keskeneräiset tuotteet		1 088,00
Vaihto-omaisuus		6 519,99
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	23 857,23	
Pitkäaikaiset saamiset	23 857,23	
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 433 581,06	1 388 997,43
Lainasaamiset	44 041,25	60 396,66
Muut saamiset	343 895,99	379 024,23
Siirtosaamiset	945 710,55	945 695,45
Lyhytaikaiset saamiset	2 767 228,85	2 774 113,76
Saamiset	2 791 086,08	2 774 113,76
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjasaamiset	3 829,69	
Muut arvopaperit	16 772,69	22 125,18
Rahoitusarvopaperit	20 602,38	22 125,18
Rahat ja pankkisaamiset	3 904 877,21	2 880 403,65
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 716 565,67	5 683 162,57
VASTAAVAA	47 886 121,55	45 001 577,01

VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	6 625 445,55	6 625 445,55
Arvonkorotusrahasto	15 641,48	15 641,48
Muut omat rahastot	638 810,39	638 810,39
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 935 849,91	3 617 252,38
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 075 555,59	-1 681 402,47
OMA PÄÄOMA	6 140 191,74	9 215 747,33
VÄHEMMISTÖOSUUDET	45 265,55	53 229,12
KONSERNIRESERVI		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	113 870,10	122 306,52
PAKOLLISET VARAUKSET	113 870,10	122 306,52
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	69 342,44	28 457,77
Lahjoitusrahastojen pääomat	54 089,72	5 157,35
Muut toimeksiantojen pääomat	654 965,39	647 297,66
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	778 397,56	680 912,78
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 860 940,41	12 508 550,87
Liittymismaksut ja muut velat	945 691,13	924 111,65
Pitkäaikainen vieras pääoma	13 806 631,54	13 432 662,52
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	21 050 000,00	16 055 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	480 403,85	773 603,95
Lainat muilta luotonantajilta	414 712,93	93 362,00
Saadut ennakot	15 121,92	19 624,16
Ostovelat	2 636 528,14	2 179 878,61
Liittymismaksut ja muut velat	458 245,93	385 304,10
Siirtovelat	1 796 254,70	1 803 394,73
Laskennalliset verovelat	150 497,60	186 551,20
Lyhytaikainen vieras pääoma	27 001 765,07	21 496 718,74
VIERAS PÄÄOMA	40 808 396,61	34 929 381,26
VASTATTAVAA	47 886 121,55	45 001 577,01

Kuntakonsernin tunnusluvut

Konsernin tunnusluvut		
1 EUR	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	45,9 %	46,2 %
Vuosikate/Poistot, %	-33,8 %	22,2 %
Vuosikate, €/asukas	-259	156
Asukasmäärä	3 040	3 087
Investointien tulorahoitus, %	-17,4 %	16,6 %
Lainanhoitokate	-0,7	0,6
Laskennallinen lainanhoitokate	-0,1	0,2
Kassan riittävyys, pv	29,00	23,7
Omavaraisuusaste, %	12,9 %	20,6 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	94,2 %	85,0 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	- 1 139 706	1 935 850
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	-375	627
Lainat ja vuokravastuut	35 286 036	30 337 014
Lainat ja muut vuokravastuut	34 833 645	29 431 328
Lainakanta	34 806 057	29 430 517
Lainakanta, €/asukas	11 449	9 534
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	11 607	9 827
Lainat ja muut vuokravastuut, €/asukas	11 458	9 534

Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos poistojen jälkeen on 2 781 184,20 € alijäämäinen. Se siirretään yli-/alijäämän tilille. Edellisiltä tilikausilta kertynyt ylijäämä 8 392 803,34 € vähennettynä tilikauden 2021 alijäämällä tekee yhteensä 5 611 619,14 €.

2 TALOUSARVION KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Yleishallinto

Yleishallinnon (toimiala 10) toimialajohtaja on kunnanjohtaja Veli-Matti Pulli

Yleishallinto vastaa Virolahden kansalaiskunnan hyvän hallinnon toteuttamisesta, elinkeinoelämän edistämisestä, palvelutuotannon ohjauksesta ja strategiatyöstä sekä rakentavasta yhteistyöstä sidosryhmiin.

Sitovat toimielimet ja niiden vastuulliset viranomaiset:

10 Keskusvaalilautakunta	keskusvaalilautakunnan sihteerä Anita Takasuo
12 Tarkastuslautakunta	kunnanjohtaja Veli-Matti Pulli
14 Kunnanvaltuusto	kunnanjohtaja Veli-Matti Pulli
16 Kunnanhallitus	kunnanjohtaja Veli-Matti Pulli
<i>Kunnanhallituksen alaisten tulosalueiden tilivelvolliset viran-/toimen haltijat</i>	
✓ tulosalue 130 keskushallinto	kunnanjohtaja Veli-Matti Pulli
✓ tulosalue 140 maaseututoimi	Haminan kaupunki vastaa
✓ tulosalue 160 elinkeino- ja matkailutoimi, kunnanjohtaja Veli-Matti Pulli	
✓ tulosalue 170 museotoimi	matkailupäällikkö Anu-Leena Lintunen
✓ tulosalue 200 taloushallinto	hallintojohtaja Otto Koskela
✓ tulosalue 220 henkilöstöhallinto	hallintojohtaja Otto Koskela
✓ tulosalue 300 Sosiaalitoimi ja hallinto	kunnanjohtaja Veli-Matti Pulli

❖ Keskusvaalilautakunta (toimielin 10)

Luottamuselimen kokoonpano	1.1.2022 - 31.12.2022	Osallistuminen kokouksiin 2022 (4)
puheenjohtaja	Vilki Mikko	4
varapuheenjohtaja	Takala Jaana	-
jäsenet	Kouki Marja-Leena	4
	Hartikainen Natalia	4
	Jokisalo Jari	2
varajäsenet jäsenten sijaan	Hellä Marjaana	4
	Pirttimäki Seppo	2
esittelijä/pöytäkirjanpitäjä	Anita Takasuo	4

Tehtävä

Suomen perustuslain 14 § ja kuntalain 410/2015 4 luvun sekä vaalilain 714/1998 mukaiset viranomaistehtävät kunnassa. Perustuslaki velvoittaa julkisen vallan edistämään yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon.

Tavoitteet

Aluevaalit toimitetaan 23.1.2022. Keskusvaalilautakunta varautuu valmistelemaan syksyllä 2.4.2023 toimitettavia Eduskuntavaaleja.

Kriittinen menestystekijä

Kuntalaisten äänestysaktiivisuuden pitäminen vähintään vaalipiirin tasolla.

Toteutuma

Suomen ensimmäiset aluevaalit toimitettiin 23.1.2022. Aluevaaleissa oli vielä käytössä korona-ohjeistusta terveyden kannalta turvallisen äänestämisen takaamiseksi, mutta ei samassa laajuudessa kuin 2021 kuntavaaleissa.

Äänestysaktiivisuus toteutui kriittisen menestystekijän tavoitteiden mukaisesti. Virolahdella äänestysaktiivisuus aluevaaleissa oli 50,6 % ja Kymenlaakson hyvinvointialueella äänestysprosentti oli 46,2%.

Keskusvaalilautakunnan (toimielin 10) yhteensä

Toimielin. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta- muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
10 Keskusvaalilautakunta							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	3 675	0	0	0	7 017,30	-7 017,30	0,00
Tuet ja avustukset	0	4 000	0	4 000	0,00	4 000,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	3 675	4 000	0	4 000	7 017,30	-3 017,30	175,40
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-13 059	-7 600	0	-7 600	-6 979,06	-620,94	91,80
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-802	-800	0	-800	-411,68	-388,32	51,50
Muut henkilösivukulut	-166	-100	0	-100	-76,94	-23,06	76,90
Palvelujen ostot	-5 558	-10 200	0	-10 200	-1 890,10	-8 309,90	18,50
Ostot tilikauden aikana	-3 152	-2 900	0	-2 900	-841,00	-2 059,00	29,00
Muut toimintakulut	-100	0	0	0	-486,99	486,99	0,00
Toimintakulut yhteensä	-22 836	-21 600	0	-21 600	-10 685,77	-10 914,23	49,50
TOIMINTAKATE	-19 161	-17 600	0	-17 600	-3 668,47	-13 931,53	20,80

❖ Tarkastuslautakunta (toimielin 12)

Tarkastuslautakunta hoitaa tilintarkastuslain 1141/2015 mukaiset hallinnon ja talouden tarkastustehtävät.

Tavoitteet

Toteutetaan tarkastuslautakunnan työohjelman 2021 - 2022 mukaiset talouden ja hallinnon tarkastukset (tarkastuspäivät 10 kpl) ja tarkastuslautakunnan kokoukset (5 kokousta). Tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Audiator Oy ja vastuullisena tilintarkastajana Ulla-Maija Tuomela. Lautakunnan sihteeripalvelut tuottavat Antti Kärkkäinen BDO:sta.

Mittarit

Työohjelmien toteutuminen 100 % ja arviointikertomuksessa mainittujen toimialakohtaisten kriittisten kehittämisalueiden toimenpide-esitykset valtuustolle

Kriittinen menestystekijä

Ulkoisen tarkastustoimen suunnitelmallisuus ja arvioinnin ohjaava vaikutus toiminnassa.

Luottamuselimen kokoonpano	1.1.2022 - 31.12.2022	Osallistuminen kokouksiin 2022 (7kokousta)
puheenjohtaja	Mikko Jokimies	6
varapuheenjohtaja	Aki Hurtta	6
Jäsenet	Anu Koskela Aira Paavola	7 7
Varajäsenet	Kormu Marja	1
Muut osallistujat	Ulla-Maija Tuomela, JHT -tilintarkastaja	2
	Back-Helvasto Minna, tilintark. pk-pitäjä	7
	Pulli Veli-Matti, kunnanjohtaja Vi	3
	Koskela Otto, hallintojohtaja	5
	Hyttinen Auli, sivistys- ja hyvinvointijohtaja	2
	Uski Markku, kuntatekniikan johtaja	1
	Rahkonen Outi, isännöitsijä	1
	Tylli Veikko, Tilapalvelupäällikkö	1
	Kuokka Vappu, kunnanhallituksen pj	1
	Ukkola-Paronen Sisko, kunnanvaltuuston pj	1
Silander Outi, varhaiskasvatusjohtaja	1	

Toteutuminen

Vastuullisena tilintarkastajana toimi arviointikaudella 2021-2022 Ulla-Maija Tuomela ja tilintarkastajana Minna Back-Helvasto BDO:lta. Tarkastuslautakunta kokoontui 7 kertaa ja käsitteli 59 asiaa. Ulkoisen tarkastustoimen suunnitelmallisuus toteutui laaditun työohjelman mukaisena. Toimialat ovat antaneet vastineensa tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2021 annettuihin lausuntoihin ja ne on annettu tiedoksi valtuustolle 14.11.2022.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina tarkastelujaksolla olivat:

- koko kunta ja konsernin strateginen toteutuminen
- sisäinen valvonta ja konsernivalvonta
- talouden tasapainottamistoimenpiteiden seuranta
- investoinnit ja henkilöstö
- sosiaali- ja terveystoimessa Kymsotelta ostettavat palvelut
- sivistys- ja hyvinvointilautakunnasta varhaiskasvatus ja esiopetus
- kuntatekniikasta ja rakennusvalvonta sekä maankäyttö ja investoinnit

Toteutuma esitellään tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2022.

Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksettavat palkkiot on esitelty tasekirjan liiteosassa.

Tarkastustoimen toimintakate oli 20,8 %, joka vähemmän kuin edellisenä vuonna (67,1 %).

Talousarvion toteutuminen toimielimessä 12 Tarkastuslautakunta

Toimielin. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
10 keskusvaalilautakunta							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	3 675	0	0	0	7 017,30	-7 017,30	0,00
Tuet ja avustukset	0	4 000	0	4 000	0,00	4 000,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	3 675	4 000	0	4 000	7 017,30	-3 017,30	175,40
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-13 059	-7 600	0	-7 600	-6 979,06	-620,94	91,80
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-802	-800	0	-800	-411,68	-388,32	51,50
Muut henkilösivukulut	-166	-100	0	-100	-76,94	-23,06	76,90
Palvelujen ostot	-5 558	-10 200	0	-10 200	-1 890,10	-8 309,90	18,50
Ostot tilik. aikana	-3 152	-2 900	0	-2 900	-841,00	-2 059,00	29,00
Muut toimintakulut	-100	0	0	0	-486,99	486,99	0,00
Toimintakulut yhteensä	-22 836	-21 600	0	-21 600	-10 685,77	-10 914,23	49,50
TOIMINTAKATE	-19 161	-17 600	0	-17 600	-3 668,47	-13 931,53	20,80

❖ Kunnanvaltuusto (toimielin 14)

Kuntalain 410/2015 4. luvun mukaisesti valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa lain 14 §:ssä säädettyihin tehtäviin.

Kuntalaki painottaa kunnanvaltuuston roolia kunnan strategisena johtajana, jossa on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut, kunnan toiminnan pitkántähtäimen tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen.

Päätösvallan delegoinnit on määritelty Kaakon kaksikon hallintosäännössä. Valtuuston työjärjestys on osa hallintosääntöä. Kunnan johtamisjärjestelmä perustuu hallintosäännön 2 §:n mukaisesti kuntastrategiaan, Kaakon kaksikon yhteistoiminta-sopimukseen, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin. Kunnanvaltuuston toimivalta on määritelty hallintosäännön 23 §:ssä ja valtuuston puheenjohtajan tehtävät säännön 5 §:ssä.

Luottamuselimen kokoonpano	1.1.2022 - 31.12.2022	Osallistuminen kokouksiin 2022 (5 kpl)
puheenjohtaja	Sisko Ukkola-Paronen, KESK	5
varapuheenjohtajat	I Jari Harju, PS	3
	II Leo Uski, KESK	5
	III Seppo Pirttimäki, SDP	5
jäsenet	Havuaho Osmo, KESK	4
	Henelius Jani, PS	4
	Hukkanen Jukka-Pekka, KESK	5
	Hurta Aki, PS	5
	Jokimies Mikko, KESK	5
	Kivelä Anja, PS	4
	Kokkola Tomi, KESK	4
	Kouki Risto, SDP	5
	Kuokka Vappu, KESK	4
	Lappi Jukka, KESK	5
	Lintunen Nita, KOK	5
	Rökman-Pakkanen Virpi, KOK	4
	Tolvanen Janne, SDP	5
	Varjakoski Heli, KESK	5
	Vartiala Juhani, PS	5
	Vuorela Juha, KESK	5
	Yrjönen Anton, KESK	5
muut läsnäolijat	Eriksson Helena, varavaltuutettu	1
	Niemelä Jouni, varavaltuutettu	3
	Palm Jaakko, varavaltuutettu	2
	Hannolainen Anna, varavaltuutettu	1
	Pulli Veli-Matti, kunnanjoht. pk-pitäjä	5
	Silander Outi, varhaiskasv.joht.	1
	Uski Markku, tekninen johtaja	2
	Koskela Otto, hallintojohtaja	3

Tavoitteet

- Kuntastrategian tavoitteiden asettaminen kuntalaisten hyvinvoinnin, elinkeinojen toimintamahdollisuuksien sekä toimivien kuntapalveluiden turvaamiseksi.
- Kuntalain velvoitteisiin vastaaminen hyvän hallintotavan mukaisesti.

Valtuusto kokoontuu kuusi kertaa vuonna 2021 ja valtuustoseminaareja pidetään kolme kertaa, joista yksi on yhteinen Miehikkälän kunnanvaltuuston kanssa.

Mittarit: Päättäjien osallistumisaktiivisuus kokouksiin 100 % ja kuntastrategian osatavoitteiden toteutuminen odotusten mukaisesti vuonna 2022.

Kriittinen menestystekijä

- Selkeä yhteinen visio
- Kuntastrategian mukaiset ja johdonmukaiset päätökset.

Toteutuminen

Päätöksenteko ja johtaminen hoidettiin kuntalain ja hallintosäännön mukaisesti. Valtuusto kokoontui vuoden aikana 5 kertaa ja piti vapaamuotoisia seminaareja/iltakouluja vuoden aikana kolme kertaa.

Päättäjien osallistumisaktiivisuus kokouksiin oli 90,4 %. Varavaltuutetut paikkasivat tarvittaessa varsinaisen valtuutetun poissaoloa

❖ VIROLAHTI

Virolahti -strategian tavoite- ja toimenpidetaulukko toimii kuntastrategian jalkauttamisvälineenä toimialojen suunnitelmiin sekä itse käytäntöön.

Visio 2025 *Kasvava Virolahti*

Arvot *Asukas- ja asiakaslähtöisyys, suvaitsevaisuus, inhimillisyys ja tasa-arvo, tuloksellisuus ja vaikuttavuus ja kestävä kehitys*

Painopisteet ja tavoitteet 2021-2022

Virolahden visio 2025: Kasvava Virolahti

Strategian visio on Kasvava Virolahti. Tämä voi tarkoittaa elinkeinotoimen kasvua tai väestön kasvua, mutta ennen kaikkea se kertoo meidän asenteesta. Asetamme tavoitteet korkealle ja ryhdymme toimeen.

Uuden strategian vuoden 2020-2022 painopisteitä ovat: Elinkeino edellä, laadukas asuinympäristö, toimivat palvelut, markkinointi ja terve talous.

Uuden strategian ja sen toimeenpano-ohjelman voisi tiivistää siten, että Vaalimaan ostosmatkailualueella on edelleenkin keskeinen asema, mutta painopistettä annetaan myös laadukkaalle asuinympäristölle, toimiville palveluille ja kotimaan matkailun edistämiselle.

Toteutuma 2022

Elinkeino edellä

Vaalimaan ostosmatkailualueen kehittäminen

Vaalimaan ostosmatkailualue masterplanin päivitys yhteistyössä Vaalimaan keskeisten toimijoiden kanssa valmistui maaliskuun alussa.

Uudistuva ja vetovoimainen Vaalimaa -hankkeen (React EU EAKR) toimenpiteillä aktivoidaan ja edistetään sekä Vaalimaan että koko Virolahden yritystoimintaa.

Klamilan sataman tunnettuus kasvanut edelleen vuonna 2022, jossa suurin vaikutus on sataman yksityisellä ravintoloitsijalla. Satama tunnetaan laajalti hyvästä ruoasta.

Lisäksi strategian toteutumisen näkökulmasta on syytä mainita, että vuonna 2022 useampi uusi avaus tapahtui yhteistyössä yritysten tai yhdistysten kanssa.

Toimivat palvelut

Kertomusvuonna tärkeimmät investoinnit etenevät suunnitellusti. Virojoen uuden päiväkodin rakennustyöt etenivät aikataulussa ja käyttöönotto tapahtui elokuussa 2022. Virojoen päiväkotitulee olemaan kunnalle iso vetovoimatekijä lapsiperheiden osalta.

Samoin terveyskeskuksen kattava perusparannus valmistui syksyllä 2022. Ilman pakollista käyttökatoa terveyskeskuksen perusparannusta ei olisi toteutettu tänä ajankohtana ja tässä laajuudessa.

Laadukas asuinympäristö

Virolahdelle oli toivottu kaikille avointa täysimittaista kuntosalia jo pidemmän aikaa. Kuntosali on nyt toteutettu kunnan ja yksityisen sektorin yhteistyönä. Tilojen omistaja remontoi tilat sekä hankki kuntosalilaitteet ja vuokrasi tilat kuntosalilaitteineen Virolahden kunnalle. Virolahden kunta kilpailutti toimintaa pyörittävän kuntosaliryrittäjän, joka maksaa tilojen käytöstä vuokraa kunnalle. Kuntosali aloitti toimintansa helmikuussa 2022.

Terve talous

Kunnan talous ei ole tasapainossa, vaan siinä on rakenteellinen valuvika. Ylivoimaisesti suurin selittävä tekijä on kasvanut sote-kustannustaso vuosina 2021 ja 2022. Lisäksi Venäjän aloittama laajamittainen hyökkäys Ukrainaan heijastuu moninaisesti kunnan talouteen erityisesti Vaalimaan tilanteen sekä energiakustannusten kautta.

Kunnan vuosikate ja lainanhoitokate putosivat negatiivisiksi ja konsernitaseen ylijäämät kääntyivät alijäämäisiksi. Taloustilanne heijastuu kunnassa kaikilla toiminnan tasoilla.

Markkinointi

Kuntamarkkinoinnissa on siirrytty laajamittaiseen sosiaalisen median hyödyntämiseen. Kuntamarkkinointia on tehty substanssien kautta ja yhteydessä.

Kesä-elokuussa Muuta meille, aitoa arkea-kampaja sekä loka-marraskuussa Jouluksi kotiin -kampanja toivat useita asukkaita Virolahdelle . Suosittu vlog ”Aurajoen rannalta Virojoelle”, jossa kuntaan muuttanut perhe kuvaa omaa arkeaan Virolahdella jatkui myös alkuvuodesta kesäkuuhun saakka.

Lisäksi jokainen tapahtumamarkkinointi luo myös mielikuvaa Virolahdesta ja niillä on iso imagollinen merkitys.

Valtuuston talous ylittyi hieman, katteen ollessa 112 %. Toimintakate oli kuitenkin alhaisempi kuin vuoden 2021 tilinpäätöksessä.

Talousarvion toteutuminen toimielimessä 14 Kunnanvaltuusto

Toimielin. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muutos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To-teuma%
14 Kunnanvaltuusto							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-19 256	-16 000	0	-16 000	-19 121,07	3 121,07	119,50
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-653	0	0	0	-702,11	702,11	0,00
Muut henkilösivukulut	-94	0	0	0	-91,04	91,04	0,00
Palvelujen ostot	-17 529	-13 800	0	-13 800	-16 274,96	2 474,96	117,90
Ostot tilikauden aikana	-3 734	-4 000	0	-4 000	-1 961,82	-2 038,18	49,00
Muut toimintakulut	-73	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut yhteensä	-41 337	-33 800	0	-33 800	-38 151,00	4 351,00	112,90
TOIMINTAKATE	-41 337	-33 800	0	-33 800	-38 151,00	4 351,00	112,90

❖ Kunnanhallitus (toimielin 16)

Toimielimen vastuullinen viranhaltija on kunnanjohtaja Veli-Matti Pulli

Virolahden kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta kunnanjohtajan johdolla. Kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista yhteistyötä, jota kunnanhallituksen tehtävien hoitaminen edellyttää.

Kunnanhallituksen tulosalueet ovat 130 Keskushallinto, 140 Maaseutupalvelut, 160 Elinkeino- ja matkailutoimi, 170 Museot, 200 Taloushallinto, 220 Henkilöstöhallinto ja 300 Sosiaali- ja terveystalot.

Kunnanhallituksen kokoonpano	1.8.2021 - 31.5.2025	Osallistuminen kokouksiin 2022 (20 kokousta)
puheenjohtaja	Vappu Kuokka	20
varapuheenjohtajat	I Anja Kivelä II Tomi Kokkola	19 13
jäsenet	Osmo Havuaho Risto Kouki Juha Vuorela Nita Lintunen	18 20 20 17
henkilökohtaiset varajäsenet	Heli Varjakoski Anna Hannolainen Anton Yrjönen Jukka Lappi Roope Rantala Jouni Niemelä Sanna Krouvi	- - 1 2 - - -
muut kokouksiin osallistuneet	Sisko Ukkola-Paronen, kvalt. pj. Jari Harju, kvalt. I vpj. Leo Uski, kvalt. II vpj. Seppo Pirttimäki, kvalt. III vpj. Markku Uski, tekninen johtaja Veli-Matti Pulli, kunnanjohtaja/pk.pitäjä Otto Koskela, hallintojohtaja Auli Hyttinen, sivistys- ja hyvinvointijohtaja Outi Silander, varhaiskasvatusjohtaja Outi Rahkonen, isännöitsijä Jukka Taipale, Rehtori	20 18 17 20 4 20 7 5 3 2 1

Kriittiset menestystekijät

Hallintomenettelyjen lainmukaisuus ja asiakaspalvelujen saavutettavuus.

Toteutuma

Kunnanhallitus kokoontui 20 kertaa vuonna 2022. Päätöspykälää tehtiin vuoden aikana 200 kpl.

Keskeisimmät asiakokonaisuudet olivat:

- talouden suunnittelu ja ohjaus sekä edunvalvonta
- luottamustehtävien edustajavalinnat
- lausunnot ja sopimuksen yhteistyökumppaneiden kanssa
- poikkeuslupien myöntäminen
- elinkeinon edistämishankkeet
- päätösvallan delegointi (Covid/kunnanjohtajan erityistoimivalta)
- avustukset ja takaukset yhteisöille
- hyvinvointialueuudistuksen toimeenpanot ja Kymsoten laskutusasiat
- Ukrainan tilanteen tukeminen

Tulosalue 130: Keskushallinto

Tulosalueen esimies on kunnanjohtaja Veli-Matti Pulli

Kustannuspaikat ovat: Kunnanhallitus, yleishallinto, hankintatoimi, vanhusneuvosto, palveluohjaustyöryhmä, löytöeläintoiminta ja kotouttamispalvelut.

As. Oy Florantie myyntiin heinäkuussa 2021, joten kustannuspaikkaa ei näy enää kirjanpidossa. Asunto-osakkeen myynnistä saatu tuotto (322 200 €) ja aiemmin saadut Ritva Ahokkaan perinnön varat ovat yhteensä 571 480 €. Varat on kirjattuna taseen lahjoitusrahastoon yhdessä muiden lahjoitusvarojen kanssa.

Tavoitteet

- Asiakaspalvelutilanteet hoidetaan hyvin (kuntastrategian tavoite)
- Kunnanhallituksen - ja valtuuston päätöksenteon hyvän hallinnontavan mukaisuus ja laillisuus
- Asianhallinnan tekniset ratkaisut palvelevat asioiden sujuvaa hoitamista

Mittarit

- Kunnanhallituksen päätösten määrä §/kpl/vuosi
- tavoitteena 180 kpl v. 2022
- Kunnanvaltuuston päätösten määrä §/kpl/vuosi
- tavoitteena 50 kpl v. 2022
- Valituksia ja oikaisuvaatimuksia hallituksen/valtuuston
- päätösasioissa 0 kpl/vuosi
- Valituksia asiakaspalvelusta 0 kpl/vuosi

Kriittiset menestystekijät

Kuntaorganisaation hallittu johtaminen ja lainmukaiset hallintomenettelyt.

Toteutuma

Hallintotoiminta	Mittarit	Tav. 2022	Tot. 2022	Tot. 2022
Toiminnalliset	Hallituksen kokoukset/kpl/v	20	18	20
	Päätökset §/kpl/v	180	225	200
	Valituksia ja oikaisuvaatimuksia	0	3	1
	Asiakasmäärät hlöä/v	1700	1779	2377 *
Taloudelliset	Päätöksenteon hinta €/kokous	1500,00	1447,00	1508,00

1320 Hankintatoimi

Hankintatoimeen oli varattu 23 100 €:n määräraha hankintapalvelujen ostoon Sarastia Oy:ltä. Palvelujen ostoon käytettiin vuonna 2022 yhteensä 17 352 €. Toimintakate toteutui 75,12 %:n suuruisena.

1335 Virolahden vanhusneuvosto

Virolahden vanhusneuvosto kokoontui 6 kertaa. Vanhusneuvosto järjesti ikäihmisten tapahtumia sekä mm. antoi lausunnon ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmasta Kymsotelle. Muistiluotsi vieraili vanhusneuvoston kokouksessa. Vanhusneuvostossa kuultiin tilannekatsaus kotihoidon tilanteesta Virolahti-Miehikkälä alueella. Vanhusneuvosto teki kannanoton Kymenlaakson hyvinvointialueen palveluista. Vanhusneuvoston puheenjohtajana toimi Aira Paavola ja sihteerinä toimi Anita Takasuo. Toimintabudjetti oli 4 200 € ja se toteutui 4 096 €:lla.

1350 Palveluohjausryhmä

Kaakon kaksikon **Palveluohjaustyöryhmä** valmistelee kunnanhallituksille Kaakon kaksikko -yhteistyön (Miehikkälän kunta ja Virolahden kunta) yhteisten toimialojen asiat.

Tavoitteet

Kaakon kaksikon palveluohjaustyöryhmä kokoontuu ajankohtaisten asioiden äärelle hallintosäännössä määrätyllä tavalla. Talousarviossa 2022 sille oli asetettu 3 900 €:n määräraha.

Toteuma

Palveluohjaustyöryhmä kokoontui vuoden aikana seitsemän (5) kertaa. Työryhmän sihteerinä toimi hallintojohtaja Otto Koskela.

Palveluohjaustyöryhmä linjasi palvelutoiminnan asioita seuraavasti:

- Hallintosäännön muutokset
- Hyvinvointialueen ravintopalveluratkaisut
- Kuntatekniikan organisaatio 2023 alkaen
- Varhaiskasvatuksen järjestäminen kansainvälisen suojelun tilanteissa
- Hyvinvointialueuudistuksen siirtosopimukset
- Kaakon kaksikon yhteistoimintasopimus ja sopimuksen sisältö

Palveluohjausryhmätöihin oli varattu 3 900 €:n budjetti ja se toteutui 4 435 €:n suuruisena.

Löytöeläintoimintaan (kp. 1356) kului kertomusvuonna 3 293 €.

Kotouttamispalvelujen (kp. 1357) kustannukset kuuluvat sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialalle.

Keskushallinnon talous

Suurin menoerä yleishallinnon kustannuspaikalla oli yhteistoimintamenot eli palkanmaksun henkilösivukulujen Eläkemenoperusteisten KuEL maksujen tilittäminen. Määrärahaa oli budjetoitu 341 000 € ja menot toteutuivat 106,94 %:n mukaan eli 364 680 €.

Yleishallinnon kate oli positiivinen jääden 96,90 %:een.

Talousarvion toteutumisvertailu tulosalueella 130 Keskushallinto

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta- muutos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
130 Keskushallinto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	3 177	0	0	0	13 738,82	-13 738,82	0,00
Toimintatuotot yhteensä	3 177	0	0	0	13 738,82	-13 738,82	0,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-222 661	-194 700	0	-194 700	-205 333,26	10 633,26	105,50
Henkilöstökorvaukset	4 525	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-406 619	-368 300	0	-368 300	-392 854,36	24 554,36	106,70
Muut henkilösivukulut	-4 923	-4 900	0	-4 900	-4 695,54	-204,46	95,80
Palvelujen ostot	-213 150	-223 000	-50 000	-273 000	-234 925,99	-38 074,01	86,10
Ostot tilikauden aikana	-13 296	-11 000	0	-11 000	-7 845,82	-3 154,18	71,30
Avustukset	-13 288	-23 400	-5 100	-28 500	-28 000,00	-500,00	98,20
Muut toimintakulut	-33 966	-67 900	0	-67 900	-58 717,37	-9 182,63	86,50
Toimintakulut yhteensä	-903 378	-893 200	-55 100	-948 300	-932 372,34	-15 927,66	98,30
TOIMINTAKATE	-900 201	-893 200	-55 100	-948 300	-918 633,52	-29 666,48	96,90

Tulosalue 140: Maaseutupalvelut

Tulosalueesta vastaa Haminan kaupunki

Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (L 210/2010) velvoittaa jokaisen kunnan vastaamaan alueellaan maaseutuhallinnon järjestämisestä siten, että maaseutuhallinnon tehtävät tulevat hoidetuksi Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön kannalta asianmukaisella tavalla.

Toimintakertomus 2021 Haminan maaseutupalvelut (Virolahti)

Lakisääteinen maatalouden viljelijätukihallinnon toimeenpano on ollut 1.1.2013 alkaen Haminan kaupungin maaseutupalvelujen vastuulla viiden kunnan, Pyhtää, Kotka, Hamina, Virolahti ja Miehikkälä, osalta.

Tavoitteet

Yhteistoimintasopimuksen mukaiset palvelut ja niiden kustannuksiin osallistuminen. Virolahden maksuosuus on ensi vuonna 76 740,34 €. Koko alueen kustannukset ovat 334 376 €. Talousarvio vastaa tasoltaan vuoden 2020 budjetin lukuja. Kokonaispeltoala on pysynyt vakiona.

Toteutuma

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen lopulliset kustannukset 2022

Kunta	Tukihauksen peruslohkojen pinta-ala v. 2022 ha	Maksuosuus	Ennakko	Lisäper.-/palautus+
Hamina	7 291	90 992,65 €		
Kotka	2 644	32 997,47 €	33 000 €	+ 2,53 €
Pyhtää	4 577	57 121,57 €	57 000 €	- 121,57 €
Virolahti	6 149	76 740,34 €	74 000 €	- 2 740,34
Miehikkälä	4 528	56 510,04 €	52 000 €	- 4 510,04 €
Yhteensä	25 189	314 362,07 €	216 000 €	- 7 369,42€

Maksuosuus yhteistoimintasopimuksen mukaan:

Toimintamenot	286 461,95 €
Vyörytetyt kustannukset	27 900,12 €
Kuntien kesken jaettavat kustannukset	314 362,07 €

Maaseutuhallinnon yhteistoimintaosuuksiin on varattu vuodelle 2022 yhteensä 82 100 € ja menot olivat 76 740,34 €. Toteutumaprosentti 93,60 %.

Talousarvion toteutumisvertailu tulosalueella 140 Maaseutupalvelut

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA 2022	TA-muutos	Uusi TA2022	Toteuma	Poikkeama	Tot %
140 Maaseutupalvelut							
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-75 586	-82 100	0	-82 100	-76 808,54	-5 291,46	93,60
Toimintakulut yhteensä	-75 586	-82 100	0	-82 100	-76 808,54	-5 291,46	93,60
TOIMINTAKATE	-75 586	-82 100	0	-82 100	-76 808,54	-5 291,46	93,60

Tulosalue 160: Elinkeino- ja matkailutoimi

Tulosalueen esimies on kunnanjohtaja Veli-Matti Pulli

Matkailutoimesta vastaa matkailupäällikkö Anu-Leena Lintunen

❖ Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimen tehtävänä on kunnan yritystoiminnan edistäminen ja työpaikkojen lisääminen alueella sekä yritysneuvonnan järjestäminen.

Elinkeinotoimen tavoitteet:

- Virolahti on Kymenlaakson yrittäjäystävällisin kunta -palvelu pelaa
- Vaalimaan ostosmatkailualue
- Klamilan satamasta matkailu- ja tapahtumakeskus
- Hurpun matkailukohde
- Rekry-yhteistyö kuntaan sijoittuvien yritysten kanssa

Talouden keskeisimmät yhteistoimintaosuudet

Elinkeinopalvelut Cursor Oy, 40 €/asukas	124 000 €
Cursor Oy, Kaakon Elokuvakomissio	3 500 €
Cursor Oy, Kuntien ilmasto- ja energiatyö	800 €
Kymenlaakson liitto jäsenmaksuosuus 1,5318767 %	33 500 €
Sepra ry, maaseudun kehittämishankkeiden hallintokulut/vuosi	20 000 €

Toteutuma

Venäjän 24.2.2022 aloittama hyökkäyssota Ukrainaan vaikutti kunnassa toimiviin palveluyrityksiin ja niiden toimintaan merkittävästi, koska syyskuussa turistiliikenne Venäjältä Suomeen päättyi. Vaalimaalla sijaitseva Suomen ensimmäinen outlet-kylä Zsar asetettiin konkurssiin lokakuussa.

Vaalimaan ostosmatkailualueen kehittäminen

- Vaalimaan ostosmatkailualue masterplanin päivitys yhteistyössä Vaalimaan keskeisten toimijoiden kanssa valmistui maaliskuun alussa.
- Kehitysyhtiö Cursor ja Virolahden kunta valmistelivat *Uudistuva ja vetovoimainen Vaalimaa* -hankkeesta hankehakemuksen. Alkuvuodesta 2022 hankkeelle myönnettiin React EU EAKR-hankerahoitusta. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 225 000 euron luokkaa.

Klamilan sataman

- Karavaaniparkki valmistui alkukesästä. Käyttäjää ei vielä ensimmäisenä kautena ollut kovin runsaasti.
- Satamaravintola ulkovuori maalattiin kesällä, ravintolan keittiötä kunnostettiin, ulkoalueita raivattiin ja siistittiin
- Kävijämäärät ja tunnettuus kasvoivat vielä edellisestäkin vuodesta, jossa suurin vaikutus on sataman yksityisellä ravintoloitsijalla.
- Aloitettiin sataman mastepplan Ramboll Oy:n kanssa marraskuussa 2022.

Muut toimet

Cursor Oy on antanut hyvää yritysneuvontapalvelua Virolahdella toimiville yrityksille sekä ollut kiitettävästi tukena Vaalimaan liittyvissä toimissa. Virolahden kunta yhteistyössä Cursorin kanssa järjesti loppuvuodesta yrittäjäillan, jossa keskusteltiin yhteistyöstä sekä yrittäjien esille nostamista asioista.

Työllisyyden edistämiseksi elinkeinotoimi oli budjetoitunut 75 000 €:n määrärahan TE-toimiston palkkatuella palkattavien pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen. Kertomusvuoden aikana työllistämisvaroista käytettiin yhteensä noin 73 392 euroa.

❖ Matkailutoimi

Matkailu- ja museopalvelut

Matkailutoimen tarkoituksena on edistää kunnan matkailuelinkeinon kehittymistä ja tukea alueen palvelujen markkinointia yhteistyössä kuntalaisten ja seudun toimijoiden kanssa. Virolahden kunnanvaltuusto hyväksyi 19.12.2016 päivitetyn matkailu- ja toimenpidestrategian, jossa määritellään matkailun kehittämisen painopistealueet.

Virolahden matkailun visio:

Virolahti on hyvin saavutettava, kiehtova ja nouseva matkailukohde kaakossa. Rajan vilkas ilma-piiri houkuttelee Virolahdelle sekä matkailijoita että kasvuhaluista matkailuyrityksiä ja tarjoaa paikallisille asukkaille uusia työmahdollisuuksia. Monimuotoinen puhdas luonto ja rikas historia ovat alati uudistuvien palvelujen ja tuotteiden lähde ja ne saavat matkailijan palaamaan Virolahdelle yhä uudelleen.

Virolahden matkailun slogan:

Virolahti - aitoja luonnon elämyksiä, historian havinaa ja rajan sykettä.

Tulosalueen vastuhenkilö on matkailupäällikkö. Lisäksi matkailu- ja museotoimessa työskenteli osa-aikaisesti museo-opas 12 kk ja tapahtuma-avustaja 12kk sekä lisäksi 4 kesätyöntekijää.

Laajempi matkailumarkkinointi hoidettiin seudullisen matkailuorganisaation toimesta yhteistyössä kunnan matkailutoimen kanssa. Päätoiminnot Cursorin matkailun perusyksikössä ovat markkinointi, neuvontapisteet, edunvalvonta ja tilastointi. Matkailumarkkinoinnin palveluntuotanto kilpailutettiin osana koko elinkeinopalveluiden tuottamista seudullisena hankintarenkaana ja uusi sopimus Cursorin kanssa astui voimaan 2021. Matkailumarkkinoinnin rahoitus koostui uuden sopimuksen mukaan kunnan maksamasta 40e/ asukas, jolla Cursor tuottaa kunnalle kaikki palvelunsa. Lisäksi matkailuorganisaatio sai yksityistä rahoitusta seudun yrityksiltä, jotka osallistuivat seudulliseen matkailumarkkinointiin.

Virolahden kunnan matkailua ja tapahtumia esitellään seuraavilla nettisivuilla ja sosiaalisen median kanavilla: www.visitvirolahti.fi, www.arktikavirolahti.fi, www.bunkkerimuseo.fi www.kaakko-festival.fi www.visitkotkahamina.fi, www.virolahti.fi

Facebook: Visitvirolahti, Virolahden kunta, Virolahden Bunkkerimuseo, Arktikavirolahti, Kaakon Kamarimusiikki, Visitkotkahamina.

Instagram: visitvirolahti, kaakonkamarimusiikki, visitkotkahamina

Vuonna 2022 Virolahden kunnan matkailutoimi oli mukana useassa seudullisessa matkailun kehittämishankkeessa sekä kahdessa kunnan omassa hankkeessa: Louhos ja huvipuisto sekä Lintulava

Virolahden ja koko seudun matkailullisia kohteita ja yrityksiä esiteltiin vuoden aikana eri sähköisissä kanavissa sekä SUOMA ry:n myyntipäivillä keväällä ja syksyllä seudullisena toimintana. Arktika-päivät pidettiin toukokuussa 2022 koronan jälkeen jälleen normaalisti. Tapahtuman aikana tuotettiin myös useita live-lähetystyksiä verkkoon.

Matkailullisesti Virolahden tärkeimpiä tapahtumia vuonna 2022 olivat:

Arktika – päivät	13.-29.5.2022
Kaakon Kamarimusiikki	5.-9.7.2022
Operaatio Vihreä Vyöhyke	17.9.2022

Talousarvion toteutuminen elinkeino- ja matkailutoimen tulosalueella 160

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muutos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To-teuma%
160 Elinkeino- ja matkailutoimi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	327	3 500	0	3 500	591,05	2 908,95	16,90
Tuet ja avustukset	62 147	37 500	0	37 500	41 149,05	-3 649,05	109,70
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	3 318,00	-3 318,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	62 475	41 000	0	41 000	45 058,10	-4 058,10	109,90
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-139 671	-117 400	0	-117 400	-120 222,14	2 822,14	102,40
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-23 107	-20 200	0	-20 200	-20 618,46	418,46	102,10
Muut henkilösivukulut	-4 674	-3 600	0	-3 600	-3 853,89	253,89	107,10
Palvelujen ostot	-226 130	-327 300	0	-327 300	-261 194,71	-66 105,29	79,80
Ostot tilikauden aikana	-18 015	-15 000	0	-15 000	-11 467,25	-3 532,75	76,40
Avustukset	-3 940	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Muut toimintakulut	-299	0	0	0	-977,34	977,34	0,00
Toimintakulut yhteensä	-415 836	-483 500	0	-483 500	-418 333,79	-65 166,21	86,50
TOIMINTAKATE	-353 361	-442 500	0	-442 500	-373 275,69	-69 224,31	84,40

Museotoiminta

Vuoden 2009 alusta alkaen Virolahti on hoitanut museot kunnallisena työnä irtisanouduttuaan 31.12.2008 valtionosuusmuseojärjestelmästä Miehikkälän kunnan kanssa. Kunta on jäsenenä Kymenlaakson museon museotoimikunnassa.

Virolahden Bunkkerimuseo

Kaudella 2022 Virolahden Bunkkerimuseo oli yleisesti auki 7.5-31.8 päivittäin klo: 10-18. Syyskuussa museo oli auki perjantaisin klo 10-18 ja lauantaisin klo 10-16. Tammi-huhtikuussa sekä loka-joulukuussa Bunkkerimuseo vastaanotti ryhmiä ja eri kokoisia kokousseurueita etukäteisvarauksesta.

Kahvilatilassa oli touko-kesäkuussa Minna Pyykön luontoaiheinen taidenäyttely ja loppukesästä Kauko Tykkyläisen valokuvia korenoista sekä Ilkka Korhosen luontokuvia. Ulkonäytelyn kenttälinnoitteita kunnostettiin rauhanturvaajien linnoitustalkoissa. Salpapolkua kunnostettiin rakentamalla pitkospuita kuluneisiin ja kosteisiin kohtiin polulla.

Normaalien museo-, opastus- ja kahvilapalveluiden lisäksi museolla oli saatavilla seuraavia palveluita: korsupicnik (ryhmille 5- 30 hlö), korsukahvittelu (ryhmille 10-50 hlö), kokoustilat, pallokorsuyöpyminen, fatbike-vuokraus, luonnonkuntosali, Tuntemattoman polku, Erämaan polku, Hyvänmielen polku, Satupolku sekä Salpapolku

Museon kesätoimintaa koordinoi toimitapahtuma-avustaja ja museo-opas. Vuoden 2022 kokonaiskävijämäärä oli 10 100 henkilöä.

Bunkkerimuseota on esitelty seudullisessa matkailuyhteistyössä: myyntipäivillä, seudullisissa matkailuesitteissä, toimittaja- ja vaikuttajavierailuilla, esitejakelupisteissä sekä suoramarkkinoinnilla yrityksille.

Green Belt -keskus

Green Belt (Vihreä Vyöhyke) kulkee läpi Euroopan seuratun entisen rautaesiripun reittiä ja yhdistäen kansallispuistot, luontopuistot, biosfäärialueet, rajat ylittävät suojelualueet sekä muut arvokkaat elinympäristöt yli valtioiden rajojen. Virolahti sijaitsee aivan Vihreän Vyöhykkeen ytimessä ja on mukana tässä laajassa kansainvälisessä Green Belt -yhteistyöverkostossa.

Virolahden kunta yhteistyökumppaneineen toteutti vuosina 2019-2021 kansainvälistä hanketta Green Belt Connecting People. Hankkeessa perustettiin kaksi Green Belt –infokeskusta: Virolahteen ja Venäjän Johannekseen. Keskukset tarjoavat mahdollisuuksia kaikille kiinnostuneille luonto- ja ympäristöaiheiseen oppimiseen, koulutukseen ja muihin aktiviteetteihin modernin teknologian ja virtuaalitodellisuuden välityksellä. Virolahden Bunkkerimuseon yhteydessä oleva Green Belt -keskus avautui yleisölle kesällä 2021. Keskukseen on vapaa pääsy. Se on avoinna Bunkkerimuseon aukioloaikoina.

Virolahden kotiseutumuseo pidettiin suljettuna toimintakauden ajan.

Käyttömenot

Käyttömenot (netto)/asukas/€	2020	2021	2022
Matkailutoimi	20,90	21,2	20,00
Bunkkerimuseo	20,88	33,6	31,60

Talousarvion toteutuminen museotoimen tulosalueella 170

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
170 Museotoim							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	15 879	13 500	0	13 500	17 145,58	-3 645,58	127,00
Tuet ja avustukset	70 351	0	0	0	4 437,44	-4 437,44	0,00
Muut toimintatuotot	15 564	15 000	0	15 000	14 478,91	521,09	96,50
Toimintatuotot yhteensä	101 794	28 500	0	28 500	36 061,93	-7 561,93	126,50
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-95 464	-57 000	0	-57 000	-57 461,36	461,36	100,80
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-17 390	-9 800	0	-9 800	-8 904,69	-895,31	90,90
Muut henkilösivukulut	-3 548	-1 800	0	-1 800	-1 698,25	-101,75	94,30
Palvelujen ostot	-80 195	-26 100	0	-26 100	-23 065,44	-3 034,56	88,40
Ostot tilikauden aikana	-43 066	-21 700	0	-21 700	-20 359,77	-1 340,23	93,80
Muut toimintakulut	-42 178	-58 800	0	-58 800	-58 800,00	0,00	100,00
Toimintakulut yhteensä	-281 840	-175 200	0	-175 200	-170 289,51	-4 910,49	97,20
TOIMINTAKATE	-180 046	-146 700	0	-146 700	-134 227,58	-12 472,42	91,50

Tulosalue 200: Taloushallinto

Tulosalueen esimies on hallintojohtaja Otto Koskela.

Taloushallinto sisältää kustannuspaikat Taloushallinto 2000 ja Tietohallinto 2020. Kustannukset jaetaan kuntien viimeisimmän vahvistetun asukasluvun suhteessa lukuun ottamatta ICT-palveluiden kustannuksia, jotka jaetaan Kaakon kaksikon kuntien kesken puoliksi.

Tehtävä

Huolehtia Kaakon kaksikon kuntien taloussuunnittelusta, laskentatoimesta, maksuliikenteestä. Taloushallinto tuottaa kirjanpidon vaatimat oikeat ja riittävät tiedot sekä taloussuunnittelun ja laskentatoimen järjestelmien avulla päättäjien ja johdon käyttöön ajantasaista informaatiota taloudellisesta tilanteesta. Saatua informaatiota voidaan osaltaan käyttää kuntien toimintojen ohjaukseen.

Vastaa Kaakon kaksikon toimialariippumattomien ICT-asioiden koordinoinnista sekä sopimuksista. Perustietotekniikan palvelutuotanto on Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n vastuulla.

Tavoitteet

Virolahden kuntastrategian yksi painopiste on toimivat palvelut. Talous- ja tietohallinnon yksinkertainen tehtävä onnistua tuottamaan toimivat taloushallinnon palvelut, jotka ovat eriteltynä yllä. Onnistumisen edellytyksenä ovat toimivat järjestelmät sekä osaava henkilöstö.

Mittarit

- Ajantasaisten raporttien ja informaation tuottaminen
- Onnistunut järjestelmien käyttöönotto/päivittäminen
  - Vuonna 2022 ainakin Clausion FPM Konserniohjelma
- Henkilöstön osaamisen kehittäminen
  - Vähintään 3 koulutuspäivää /työntekijä

Kriittiset menestystekijät

- Henkilöstön osaaminen sekä oikea henkilöstömitoitus.
- Ajantasaiset ja tarkoituksenmukaiset järjestelmät.

Tavoitteiden toteutuminen

Taloushallinnon budjetoitujen menojen toteutumisaste oli 98,10 % ja tulojen toteutumisaste 102,60 %. Tulosalue toteutui myönnettyjen määrärahojen puitteissa.

Taloushallinnon ensimmäinen vuosikolmannes toteutui melko odotetusti. Vuonna 2021 aloitettu Clausion FPM Konserniohjelman käyttöönotto tapahtui aikataulun mukaisesti ja uutta ohjelmaa käytettiin tammi-maaliskuun aikana Virolahden ja Miehikkälän tilinpäätösten laadinnassa. Käyttöönoton loppupuolella, tilinpäätösten laadinnan yhteydessä, Clausionilta ostettiin yksittäinen budjettiin kuulumaton konsultointipäivä (1 140 €, 0% alv.) tilinpäätösten laadinnan turvaamiseksi.

Alkuvuoteen poikkeavuutta toi Nomentian ilmoitus (13.4.2022) Win Maksuliikenteen ylläpidon päättymisestä 28.2.2023 alkaen. Samassa yhteydessä Nomentia ilmoitti käytössä olevan Win Maksuliikenteen irtisanomisesta. Uuden sovelluksen hankinnasta johtuen Virolahden ja Miehikkälän kunnanhallitukset esittivät huhtikuussa kunnanvaltuustoille 6 000 euron lisämäärärahan (yhteensä 12 000 euroa) myöntämistä taloushallinnon ICT-kustannuksiin, jonka valtuustot myös myönsivät. Uusi sovellus, Nomentia Cash Management, otettiin käyttöön loppuvuodesta 2022.

Lisäksi Visma ilmoitti (31.3.2022) irtisanovansa Talouden Suunnittelu -moduulin Intime-ohjelmiston ylläpitosopimuksesta. Ylläpitosopimuksen edellyttämät tuki- ja ylläpitopalvelut päättyvät 31.03.2023. Intime-kirjanpito ohjelmiston osalta toiminta jatkuu toistaiseksi. Vuoden 2023 talousarvio laadittiin vielä Talouden Suunnittelu -moduulissa mutta korvaavan ohjelmiston, Accuna-budjetoinnin, hankinta tehtiin loppuvuodesta. Käyttäjäkoulutukset järjestetään keväällä 2023 ja vuoden 2024 talousarvio laaditaan uudessa ympäristössä.

Taloushallinnon ja tietohallinnon toinen vuosikolmannes meni melko odotetusti. Keskeisin muutos oli määräaikaisen laskentasihteerin suunniteltu poisjääminen elokuussa ja vakituisen laskentasihteerin paluu töihin syyskuussa.

Lisäksi hallintojohtaja päätti, että Virolahti ja Miehikkälä hyväksyvät muiden Etelä-Kymenlaakson kuntien tapaan Kymijoen ICT:n tarjoaman ELISA Kilpi -palvelun käyttöönoton. Kyseinen palvelu kattaa internetliikenteen Kymijoen ICT:n etelän asiakkaille ja on tarkoitettu palvelunestohyökkäysten torjumiseen. Ennen käyttöönottoa hallinnon verkossa ei ole ollut käytössä palvelunestohyökkäysten (DDoS) - esto-järjestelmää. Päätöstä vauhditti maailmanpoliittinen tilanne ja palvelunestohyökkäykset, jotka olivat Traficomien mukaan lisääntyneet vuoden 2022 alun aikana. Käyttöönotto toi talousarvioon budjetoimattomia kustannuksia ensimmäiseltä kuukaudelta noin 610 euroa ja veloitus on jatkossa noin 40 €/kk (sis. Virolahden ja Miehikkälän).

Ulkoisiin koulutuksiin osallistuttiin taloushallinnossa noin 7,5 työpäivän verran vuonna 2022. Luku ei pidä sisällään esim. Clausion FPM:n käyttöönottoon liittyviä koulutuspäiviä.

Talousarvion toteutumisvertailu tulosalueella 200

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muutos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To-teuma%
200 Taloushallinto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	292 783	264 500	0	264 500	271 310,45	-6 810,45	102,60
Tuet ja avustukset	2 500	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	-27,59	27,59	0,00
Toimintatuotot yhteensä	295 283	264 500	0	264 500	271 282,86	-6 782,86	102,60
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-108 831	-101 000	0	-101 000	-105 383,53	4 383,53	104,30
Henkilöstökorvaukset	4 073	0	0	0	2 489,21	-2 489,21	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-18 139	-17 400	0	-17 400	-17 454,20	54,20	100,30
Muut henkilösivukulut	-3 461	-3 300	0	-3 300	-3 184,28	-115,72	96,50
Palvelujen ostot	-158 719	-129 200	-12 000	-141 200	-135 131,20	-6 068,80	95,70
Ostot tilikauden aikana	-599	-1 800	0	-1 800	-511,84	-1 288,16	28,40
Muut toimintakulut	-9 607	-11 800	0	-11 800	-12 107,02	307,02	102,60
Toimintakulut yhteensä	-295 283	-264 500	-12 000	-276 500	-271 282,86	-5 217,14	98,10
TOIMINTAKATE	0	0	-12 000	-12 000	0,00	-12 000,00	0,00

Tulosalue 220: Henkilöstöhallinto

Tulosalueen esimies on hallintojohtaja Otto Koskela.

Henkilöstöhallinto sisältää kustannuspaikat 2200 henkilöstöhallinto, 2300 henkilöstöpalvelut ja 2201 henkilöstöjaosto. Kustannukset jaetaan Kaakon kaksikon kuntien viimeisimmän vahvistetun asukasluvun suhteessa lukuun ottamatta ICT-palveluiden kustannuksia, jotka jaetaan kuntien kesken puoliksi. Myös henkilöstöjaoston kustannuspaikka jaetaan puoliksi Kaakon kaksikon kuntien kesken.

Tehtävä

Henkilöstöhallinnon tehtävinä ovat henkilöstön ja luottamushenkilöiden henkilöstöasioiden hoitaminen, henkilöstöpolitiikan linjausten valmistelu ja toteuttaminen.

Tuloksellisuuden edistämiseen pyritään työtyytyväisyyden ja -hyvinvoinnin kehittämisellä sekä oikeudenmukaisella palkitsemisella. Henkilöstöhallinnon tehtävänä tukea omilla toimillaan positiivista kehitystä em. asioissa, mutta ratkaisevaa on toiminta omissa työyksiköissä.

Henkilöstöhallinnon tehtäväkenttä:

- Palkkahallinnon ja palvelusuhdeasioiden hoitaminen ja neuvonta
- Valmisteleo kuntien yhteisen henkilöstöjaoston käsiteltävät asiat
- Kaakon kaksikon yhteisten koulutusten valmistelut
- Työnantajan ja henkilöstön väliset yhteistoiminta-asiat ja virka- ja työehtosopimuksiin liittyvät neuvottelut
- Työpaikan ja työterveyshuollon välinen yhteistyö
- Henkilöstön tyhy- ja tyky-toiminnan koordinointi

Tavoitteet

Virolahden kuntastrategian yksi painopiste on toimivat palvelut. Henkilöstöhallinnon ja henkilöstöpalveluiden yksinkertainen tehtävä onnistua tuottamaan toimivat taloushallinnon palvelut, jotka ovat eriteltynä yllä. Onnistumisen edellytyksenä ovat toimivat järjestelmät sekä osaava henkilöstö.

Tehtäväkenttä on henkilöstömitoitukseen suhteutettuna hyvin laaja ja haastava.

Mittarit

- Henkilöstötietojen onnistunut siirto sekä onnistuneet yt-neuvotteluprosessi hyvinvointi-alueuudistuksen yhteydessä.
- Paikallisneuvotteluihin liittyvissä järjestelyissä ja informaation tuottamisessa onnistuminen keväällä 2022
- Työterveyshuollon onnistunut jalkauttaminen
- Työterveyspalveluiden tuottaja vaihtuu vuoden 2022 alussa
- EPassin onnistunut käyttöönotto

Kriittiset menestystekijät

- Henkilöstön osaaminen sekä oikea henkilöstömitoitus.
- Ajantasaiset ja tarkoituksenmukaiset taloushallinnon työkalut ja järjestelmät.

Tavoitteiden toteutuminen

Henkilöstöhallinnon budjetoitujen menojen toteutumisaste oli 105,60 % ja tulojen toteutumisaste 105,60 %. Avustukset toteutuivat 139,80 %:sesti. Henkilöstöhallinto pysyi budjetissa, kun huomioidaan budjetoitua korkeammat menot sekä tulopuolella Kela-korvaukset.

Työterveyspalveluiden tuottaja vaihtui Suomen Terveystalo Oy:ksi vuoden 2022 alusta. Terveystalo tuotti ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana sopimuksen mukaisia Kela1- ja Kela2-korvattavia palveluita kerran viikossa Villinrannan palveluasumisyksikössä ja muuten muissa Terveystalon omissa toimipisteissä sekä etäpalveluin. Terveystalon johdolla järjestettiin lisäksi Kaakon kaksikon esimiehille huhtikuussa varhaiseen tukeen liittyvä puheeksiotto -työpaja.

Toisella vuosikolmanneksella työterveyspalveluiden kautta järjestettiin koko henkilöstölle Jaksaminen poikkeusoloissa - Keinoja arjen jaksamiseen -työpaja, jonka fasilitoi työterveyspsykologi Eveliina Holmgren. Syyskuussa esimiehille järjestettiin myös työterveyden seminaari, jonka aiheita olivat työkyvyn varhainen tuki, työkykyongelmat, työtapaturmien hoito, vapaa-ajan tapaturmien hoito, yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa sekä ammatillinen kuntoutus. Toisella vuosikolmanneksella tapahtui myös muutto remontoidun Virojoen terveysaseman tiloihin.

Kaikkienensa ensimmäinen vuosi uuden palveluntuottajan kanssa oli hyvin toimelias ja Terveystalo toteutti:

- 37 Työhöntulotarkastusta
- 6 Alkutarkastusta
- 37 Määräaikaistarkastusta
- 40 Työyhteisökohtaista tarkastusta
- 5 Suunnattua tarkastusta

Marraskuussa mitattu asiakastytyväisyys työterveyspalveluihin oli 3,9 asteikolla 1-5. Vastaa-ajia oli yhteensä 58. Kustannukset ylittyivät ennakoidusta jonkin verran, mutta niin ylittyivät myös Kela-korvaukset, mikä selittää tulosalueen hyvin toteutunutta tulopuolta.

Vuoden vaihteessa käyttöön otettiin EPassiin ladattiin 100 euroa niille henkilöille, joilla on vuoden vaihteessa voimassa oleva 6kk tai sitä pidempi työsopimus tai viranhoitomääräys. EPassin käyttöönotto nosti tyky-budjetin käyttöä huomattavasti ja palvelua käytti entistä laajempi joukko - 169 henkilöä - yli 15 000 euron arvosta.

Henkilöstöhallinnon keskeisin muutos alkuvuodesta oli uuden palkkasihteerin (50 %) aloittaminen työssään. Aloitus viivästyi noin kuukaudella henkilön aiemman työsuhteen irtisanomisajan vuoksi. Aloittamisajankohdan viivästyminen siirsi myös eläkkeelle jäävän palkkasihteerin eläköitymisajankohtaa. Hän jäi toukokuussa pitämään vuosien mittaan kertyneitä lomiamia sekä säästövapaita. Varsinaisesti eläkkeelle hän jäi syyskuussa.

Mittareiksi asetetut henkilöstön siirrossa ja yhteistoimintaprosessissa tukeminen hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä sekä paikallisneuvotteluihin liittyvissä järjestelyissä ja informaation tuottamisessa onnistuminen toteutui hyvin henkilöstön siirrossa tukemisen osalta ja henkilöstöhallinto pystyi tuottamaan kaiken tarvittavan siirtoon liittyvän informaation. Paikallisesti sovittevia eriä ei sen sijaan sisältynyt vuoden 2023 sopimusratkaisuun.

Talousarvion toteutumisvertailu tulosalueella 220

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
220 Henkilöstöhallinto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	261 231	249 300	0	249 300	247 797,21	1 502,79	99,40
Tuet ja avustukset	49 202	45 000	0	45 000	62 894,75	-17 894,75	139,80
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	-13,65	13,65	0,00
Toimintatuotot yhteensä	310 432	294 300	0	294 300	310 678,31	-16 378,31	105,60
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-106 608	-104 000	0	-104 000	-107 447,94	3 447,94	103,30
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-16 108	-17 900	0	-17 900	-17 915,21	15,21	100,10
Muut henkilösivukulut	-3 281	-3 300	0	-3 300	-3 329,59	29,59	100,90
Palvelujen ostot	-177 952	-160 500	0	-160 500	-172 916,29	12 416,29	107,70
Ostot tilikauden aikana	-1 432	-2 200	0	-2 200	-1 826,90	-373,10	83,00
Muut toimintakulut	-5 051	-6 400	0	-6 400	-7 242,38	842,38	113,20
Toimintakulut yhteensä	-310 432	-294 300	0	-294 300	-310 678,31	16 378,31	105,60
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00

Talousarvion toteutuminen toimielimessä 16 Kunnanhallitus

Toimielin. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
16 Kunnanhallitus							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	573 397	530 800	0	530 800	550 583,11	-19 783,11	103,70
Tuet ja avustukset	184 200	82 500	0	82 500	108 481,24	-25 981,24	131,50
Muut toimintatuotot	15 564	15 000	0	15 000	17 755,67	-2 755,67	118,40
Toimintatuotot yhteensä	773 161	628 300	0	628 300	676 820,02	-48 520,02	107,70
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-673 235	-574 100	0	-574 100	-595 848,23	21 748,23	103,80
Henkilöstökorvaukset	8 598	0	0	0	2 489,21	-2 489,21	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-481 363	-433 600	0	-433 600	-457 746,92	24 146,92	105,60
Muut henkilösivukulut	-19 887	-16 900	0	-16 900	-16 761,55	-138,45	99,20
Palvelujen ostot	-13 928 218	-12 952 200	1 618 000	-14 694 200	-14 832 529,46	138 329,46	100,94
Ostot tilikauden ai- kana	-76 408	-51 700	0	-51 700	-42 011,58	-9 688,42	81,26
Avustukset	-17 228	-23 400	-5 100	-28 500	-28 000,00	-500,00	98,25
Muut toimintakulut	-91 101	-144 900	0	-144 900	-137 844,11	-7 055,89	95,13
Toimintakulut yhteensä	-15 278 842	-14 196 800	1 612 900	-15 943 900	-16 108 253	164 352,64	101,03
TOIMINTAKATE	-14 505 681	-13 568 500	1 612 900	-15 315 600	-15 431 433	115 832,62	100,76

Tulosalue 300: Sosiaali- ja terveyspalvelut

Tulosalueen vastaava viranhaltija on kunnanjohtaja **Veli-Matti Pulli**

Tavoitteet

- Sote-palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen vähintään nykytasolla.
- Kaakon kaksikon alueen laajemman palvelun sote-keskus rakennetaan Itätie 13 kiinteistöön Kymsoten hallituksen 1/2020 päätöksen mukaisesti.
- Virolahden sote-keskusratkaisu onnistuu
- Virolahden sote-kuntalaskutuksen oikeellisuuden varmistaminen

Toteuma

- Virolahden terveysaseman / Kaakon kaksikon sote-keskuksen remontti valmistui aikataulussa elokuussa 2022. Toiminta palautui ja vakiintui Virolahdelle täydessä laajuudessaan.
- Terveyspalveluiden saatavuudessa oli suuria ongelmia ja ongelman alkaminen ajoittui Kaiku24 käyttöönoton aloittamisen hetkeen. Kymsoten näkemyksen mukaan asioilla ei ollut syy-yhteyttä.
- Samoin terveysaseman asiakaspalvelupisteen puuttumisesta jätettiin paljon palautetta ja asiakkaat kokivat sen merkittävänä heikennyksenä palveluun. Tämä oli asiakkaiden kannalta merkittävä ongelma.
- Virolahden kotihoidon osalta jatkui trendi, että käynnin keksimääräinen asiakasaika on Kymenlaakson lyhyin. Kymsoten mukaan tämä johtui henkilöstöpulasta.

- Virolahden kunta haki oikaisua tuloksettomien neuvotteluiden jälkeen oikeusteitse sekä vuoden 2021 Kymsojen kuntalaskutuksen virheisiin sekä palveluhinnaston 2022 hintakorotuksiin. Kokonaisuus on Itä-Suomen Hallinto-oikeuden ratkaistavana ja päätöstä asiassa odotetaan keväällä 2023.
- Sote-laskutusta ja talouspuolta on kuvattu luvussa *Olellaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa*.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 300 Sosiaalitoimi ja hallinto

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA 2022	TA-muutos	Uusi TA2022	Toteuma	Poikkeama	Tot %
300 Sosiaali- ja terveystoimi							
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-12 996 486	-12 004 000	-1 680 000	-13 684 000	-13 928 487,29	244 487,29	101,80
Toimintakulut yhteensä	-12 996 486	-12 004 000	-1 680 000	-13 684 000	-13 928 487,29	244 487,29	101,80
TOIMINTAKATE	-12 996 486	-12 004 000	-1 680 000	-13 684 000	-13 928 487,29	244 487,29	101,80

Sivistys ja hyvinvointi

Toimialajohtaja on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

❖ Sivistyslautakunta (toimielin 40)

Tehtävä

Sivistystoimi vastaa Suomen perustuslain 16 §:n sivistyksellisten oikeuksien toteuttamisesta kunnassa alan lakeja ja normeja noudattaen. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimialue jakautuu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, koulutoimen, kirjaston sekä vapaa-aikatoimen tulosalueisiin. Lautakunta voi nimittää tarvittavan määrän toimikuntia toimialueensa valmistelutyön tueksi. Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden eri osa-alueiden toiminta ja sisällöt ylläpitävät ja edistävät kuntalaisten hyvinvointia. Hyvinvoinnin teema on läpäisyperiaatteella toiminnan ohjenuorana, kun kuntiin on jäänyt ennaltaehkäisevät terveyden- ja hyvinvoinnin toiminnot.

Hyvinvointipalveluissa edistetään laajasti alueellisen hyvinvointisuunnitelman eri tavoitteiden mukaisesti kuntalaisten hyvinvointia. Yhteistyö alueen kuntien ja Kymsoten välillä on hyvinvoinnin edistämiseksi keskeistä.

Kuntatekniikan rooli kuntalaisten hyvinvointiin liittyvissä teemoissa jäsenyytensä maakunnallisen hyvinvointistrategian avulla. Kyse on turvallisesta elinympäristöstä, osallistumismahdollisuuksista ja onnettomuuksien ja vahinkojen ehkäisystä.

Tilinpäätöksissä kiinteistöjen ylläpitokustannukset kohdennetaan aiheuttamisperiaatteella eri toimialoille ja yksiköille ja ne otetaan huomioon sisäisinä vuokrina lopullisessa talousarviossa.

Toimialajohtajana toimii sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

Tulosalueet:		Tulosalueen esimies:
400	Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen hallinto	varhaiskasvatusjohtaja
401	Varhaiskasvatus ja esiopetus	varhaiskasvatusjohtaja
409	Koulu- ja vapaa-aikatoimen hallinto, (sis. vammaisneuvoston)	sivistys- ja hyvinvointijohtaja
411	Perusopetus	sivistys- ja hyvinvointijohtaja
420	Lukio	sivistys- ja hyvinvointijohtaja
425	Oppilashuolto	sivistys- ja hyvinvointijohtaja
430-440	Vapaa sivistystyö ja joukkoliikenne	sivistys- ja hyvinvointijohtaja
450	Kirjastot	sivistys- ja hyvinvointijohtaja
460-480	Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotyö	vapaa-aikapalvelupäällikkö
490	Hyvinvointi	sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokoonpano	1.1.-31.12.2022	Osallistuminen kokouksiin 2022 (10 kokousta)
Puheenjohtaja	Yrjönen Anton (Vi)	9
Varapuheenjohtaja	Korpela Jani (Mi)	10
Jäsenet	Eriksson Helena (Vi)	8
	Kuikka Pauliina (Mi)	5
	Niemelä Jouni (Vi)	10
	Oikarinen Petri (Mi)	9
	Palm Jaakko (Vi)	10
	Piispa Sanna (Mi)	8
	Taina Kati (Mi)	10
	Yläkäs Minna (Vi)	10
Henkilökohtaiset varajäsenet	Hukkanen Jukka-Pekka (Vi)	-
	Hurtta Tarmo (Mi)	-
	Kouki Marja-Leena (Vi)	-
	Spännäri Tina (Mi)	1
	Vilkki Mikko (Vi)	-
	Pesu Jimi (Mi)	-
	Hannolainen Anna (Vi)	-
	Kivelä Annakaisa (Mi)	-
	Roine Tonja (Mi)	-
	Hollanti Heli (Vi)	-
Muut kokouksiin osallistuneet	Alastalo Tarja khall.pj. (Mi)	10
	Kuokka Vappu, khall.pj (Vi)	3
	Rikkola Riitta, khall.ed. (Mi)	10
	Havuaho Osmo, khall.ed. (Vi)	8
	Hyttinen Auli, pöytäk.pitäjä	10
	Pulli Veli-Matti, kunnanjoht. (Vi)	0
	Ylönen Arto, kunnanjoht. (Mi)	0
	Salmela Jesse, nuor.valt. ed.(Mi)	6
	Rahkonen Titta, nuor.valt.ed. (Vi)	7
	Rasi Sari, asiantuntija	5
	Silander Outi, asiantuntija	10
	Taipale Jukka, asiantuntija	2
	Ruuskanen Aki, asiantuntija	2
	Kärki Petri, asiantuntija	2
	Tylli Veikko, asiantuntija	1
	Jonsson Virpi, asiantuntija	1
	Kouki Risto, kunnanh.jäsen	1
Belinskij Mikko, vierailija	1	

Virolahden kunnan koko sivistys- ja hyvinvointipalveluiden tilinpäätös toteuma on:

TA 2022 6.702,400 €	Toteuma 6.987,383 €	alijäämä 284 983 €
	Säästötavoite	+ 120 000 €
		- VAKA - 43 000 €
		- lukio - 125 000 € (henkilöstö)
		- 27 000 € kilparatsastusosuus
		- ya - 27 000 € (henkilöstö)
		- kotoutumispalvelut -15 000 €
		- Carea-koulu -15 000 €
		- koulupsykologi 15.000 €

Tulosalue 400 hallinto: Varhaiskasvatus ja esiopetus

Tulosalueen esimiehenä toimi varhaiskasvatusjohtaja Outi Silander

Varhaiskasvatus on lapsen oikeus ja se on osa suomalaista koulutusjärjestelmää. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminta perustuu varhaiskasvatus- ja perusopetuslakiin. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatustilaki korostaa lapsen edun ensisijaisuutta, myös siitä päätettäessä. Esiopetus on osa varhaiskasvatusta.

Tavoitteet

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestyminen alueen lapsille ennen perusopetuksen alkamista

Mittarit

Päätökset lapsille varhaiskasvatus- ja perusopetuslain mukaisesti

Kriittiset menestystekijät

Lapsimäärän yllättävät muutokset

Toteuma

Varhaiskasvatus ja esiopetus on järjestetty alueen tarvetta vastaavasti. Kaakon kaksikon päivitetty varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetussuunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2022 alkaen.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 400 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen hallinto

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muutos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To-teuma%
400 Varhais- ja esiop.hallinto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	41 089	47 000	0	47 000	42 991,64	4 008,36	91,50
Toimintatuotot yhteensä	41 089	47 000	0	47 000	42 991,64	4 008,36	91,50
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-80 899	-83 600	0	-83 600	-85 550,93	1 950,93	102,30
Henkilöstökorvaukset	0	0	0	0	1 046,36	-1 046,36	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-13 521	-14 400	0	-14 400	-13 651,49	-748,51	94,80
Muut henkilösivukulut	-2 712	-2 600	0	-2 600	-2 540,15	-59,85	97,70
Palvelujen ostot	-13 651	-17 700	0	-17 700	-14 090,10	-3 609,90	79,60
Ostot tilikauden aikana	-1 068	-1 400	0	-1 400	-2 090,12	690,12	149,30
Muut toimintakulut	-6 949	-8 000	0	-8 000	-9 290,47	1 290,47	116,10
Toimintakulut yhteensä	-118 800	-127 700	0	-127 700	-126 166,90	-1 533,10	98,80
TOIMINTAKATE	-77 711	-80 700	0	-80 700	-83 175,26	2 475,26	103,10

Tulosalue 401 palvelut - varhaiskasvatus ja esiopetus

Tulosalueen esimies on varhaiskasvatusjohtaja Outi Silander

Varhaiskasvatusta järjestetään kolmessa päiväkodissa Kaakon kaksikon alueella: Klamilan, Miehikkälän ja Virojoen päiväkodeissa. Jokaisessa päiväkodissa on yksi kuusivuotiaiden esiopetusryhmä. Esiopetusta järjestetään pääsääntöisesti oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna ja sen tavoitteena on osana varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkumoa vahvistaa lapsen oppimisen ja kehityksen edellytyksiä.

Tavoitteet

- 1) Varmistetaan laadukas varhaiskasvatus
- 2) Terveellinen ja turvallinen kasvuympäristö
- 3) Ehkäistään aktiivisesti hyvinvointi- ja terveyseroja

Mittarit

- 1) Lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksen oppimissuunnitelma tehdään yhdessä huoltajien kanssa, kelpoinen varhaiskasvatus- ja esiopetushenkilöstö, varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen tyytyväiset perheet ja tarjotaan viisivuotiaille 20-viikkotuntia maksutonta varhaiskasvatusta
- 2) Virojoen uusi päiväkotitoetetaan käyttöön elokuussa 2022 Miehikkälän päiväkodin Pitkäkoski-ryhmän tilaratkaisu
- 3) Varhaiskasvatus ja esiopetus toimivat yhdessä huoltajien kanssa siten, että lapsi liikkuu kolme (3) tuntia päivässä, josta tunti (1) hengästyttävää

Kriittiset menestystekijät

Lapsimäärän yllättävät muutokset
Osaavan henkilöstön pysyminen

Toteuma

- 1) Laadukkaan varhaiskasvatuksen varmistaminen

Lapsia varhaiskasvatuksessa oli 31.12.2022 yhteensä 131 (v. 2021 131). Koko viisivuotiaiden ikäluokka (Mi 9, Vi 18) osallistui kuluvana toimintavuonna viisivuotiaiden maksuttomaan varhaiskasvatukseen. Esiopetukseen osallistui kertomusvuoden aikana yhteensä 45 lasta Virolahdella ja 19 lasta Miehikkälässä. Miehikkälässä esiopetukseen osallistui vuoden aikana yhteensä 19 lasta (v. 2021 18), kevätlukukaudella kymmenen ja syyslukukaudella yhdeksän (9) lasta. Virolahdella esiopetukseen osallistuvien määrä oli yhteensä 45 lasta, kevätlukukaudella 24 lasta ja syyslukukaudella 21 lasta (v. 2021 49). Virojoen päiväkodin esiopetukseen osallistui 32 lasta (v. 2021 29), Klamilan päiväkodin 13 (v. 2021 20). Esiopetuksen toiminta-aika on kaikissa yksiköissä klo 9-13.

Lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksen oppimissuunnitelma on laadittu huoltajien kanssa kaikille lapsille.

Tilapäisen suojelun statuksella varhaiskasvatuksen aloitti 26.9.2022 alkaen yhteensä seitsemän lasta: neljä lasta Virojoen päiväkodissa ja kolme lasta Miehikkälän päiväkodissa. OKM myönsi yhteensä 27.981 € Virolahden kunnalle valtion erityisavustuksena turvattomista oloista

tulleiden lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen. Miehikkälän osuus summasta on 11.403 €, Virolahden 16.578 €.

Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä kertomusvuoden lopussa oli 33 (v. 2021 33). Lisäksi varhaiskasvatuksessa työskenteli vuoden aikana avustavissa tehtävissä palkkatuella ryhmäavustajia eri pituisia jaksoja. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Virolahden kunnalle erityisavustuksen varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi vuosille 2022-2023. Avustuksella on palkattu osa-aikaiset lapsen tuen lastenhoitajat.

Varhaiskasvatuksen henkilöstö täyttää lain edellyttämät kelpoisuusehdot. Vain varhaiskasvatuksen opettajan sijaisuuteen ei kertomusvuonna saatu kelpoista hakijaa ja tehtävä täytettiin varhaiskasvatuksen lastenhoitajana.

Asiakaskysely toteutettiin keväällä 2022 ja sen tulokset on huomioitu uuden toimintavuoden toimintasuunnitelmissa. Kyselyn perusteella perheet pitivät varhaiskasvatuksessa hyvänä lapsen kaverisuhteista, varhaiskasvatuksen monipuolista ja laadukasta toimintaa, lapsen oppimista ja oppimisen tukemista. Virolahden yksiköissä yhteistyö, vuorovaikutus ja lapsen viihtyminen päiväkodissa saivat kiitosta. Kehittämiseksi perheet toivovat vähemmän henkilöstön vaihtuvuutta ja uuden henkilöstön tutuksi tulemistä.

2) Terveellinen turvallinen kasvuympäristö

Virojoen uusi päiväkodi aloitti toiminnan 22.8.2022 osoitteessa Rantatie 5B.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta hyväksyi kokouksessaan 16.8.2022 hankesuunnitelman Miehikkälän läntisen alueen päiväkodista.

3) Ehkäistään aktiivisesti hyvinvointi- ja terveyseroja

Jokaisessa päiväkodissa on lasten liikunnan ammattitutkinnon suorittanut työntekijä ja liikunnan osaamista on jaettu henkilöstön kesken aktiivisesti. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ryhmille on varattu säännöllinen salivuoro ja jääaika. Liikkuvan elämäntavan opettaminen toteutuu ulkona tapahtuvassa oppimisen ja liikuntaa lisäävien toimintatapojen toteuttamisella.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 401 Varhaiskasvatus ja esiopetus

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta- muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
401 Varhaiskasvatus ja esiopetus							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	452 875	478 400	0	478 400	484 016,07	-5 616,07	101,20
Maksutuotot	116 613	86 000	0	86 000	97 150,90	-11 150,90	113,00
Tuet ja avustukset	3 439	0	0	0	31 731,00	-31 731,00	0,00
Muut toimintatuotot	460	0	0	0	169,40	-169,40	0,00
Toimintatuotot yht.	573 386	564 400	0	564 400	613 067,37	-48 667,37	108,60
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-992 795	-1 050 000	0	-1 050 000	-1 004 385,92	-45 614,08	95,70
Henkilöstökorvaukset	9 493	0	0	0	18 804,65	-18 804,65	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-168 399	-180 800	0	-180 800	-170 922,88	-9 877,12	94,50
Muut henk.sivukulut	-32 669	-33 100	0	-33 100	-32 369,55	-730,45	97,80
Palvelujen ostot	-292 060	-305 900	0	-305 900	-291 175,07	-14 724,93	95,20
Ostot tilik. aikana	-22 083	-37 500	0	-37 500	-27 630,01	-9 869,99	73,70
Avustukset	-77 714	-120 000	0	-120 000	-120 789,80	789,80	100,70
Muut toimintakulut	-95 202	-137 600	0	-137 600	-113 861,11	-23 738,89	82,70
Toimintakulut yhteensä	-1 671 429	-1 864 900	0	-1 864 900	-1 742 329,69	-122 570,31	93,40
TOIMINTAKATE	-1 098 043	-1 300 500	0	-1 300 500	-1 129 262,32	-171 237,68	86,80

Tulosalue 409: Koulu ja vapaa-aikatoimen hallinto

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

Kaakon kaksikon sivistystoimi tuottaa ja järjestää kuntien lakisäätöiset ja kuntien kanssa erikseen sovitut varhaiskasvatus- ja esiopetus-, perusopetus-, lukio-, kirjasto-, nuoriso-, kulttuuri-, liikunta-, vapaa sivistys- ja joukkoliikennepalvelut Virolahden ja Miehikkälän kuntien asukkaille. Kuntalaisille pyritään järjestämään monipuoliset palvelut taloudellisesti ja laadukkaasti.

Tavoitteet

Yhteisen suunnittelun lisääminen

Uusien hallinnon ohjelmien käyttöönotto

Tiedonkulun ja tiedottamisen parantaminen

Mittarit

Työssäjaksaminen ja työtyytyväisyys paranevat

Kriittiset menestystekijät

Pätevien sijaisten puute

Toteuma

Vuoden 2022 aikana hallinnossa on otettu käyttöön uusia ohjelmia ja niihin tutustuminen on edelleen käynnissä. Sähköisten kokousohjelmien avulla olemme pystyneet lisäämään yhteistä suunnittelua. Sähköiset kokousmahdollisuudet ovat säästäneet aikaa ja taloudellisia resursseja. Säännöllisesti toteutetut Kaakon kaksikko pulssi -palautekyselyt henkilöstöltä ovat sisältäneet toistuvasti viestin tiedottamisen tärkeydestä. Lisääntyneiden kokousten myötä myös tiedonkulku on parantunut.

Vammaisneuvosto

Tehtävät

Virolahden ja Miehikkälän yhteinen vammaisneuvosto vaikuttaa toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Tavoitteet

Edistää vammaisten henkilöiden ja heidän omaistensa, vammaisjärjestöjen, yksityisten palveluntuottajien sekä viranomaisten välistä yhteistoimintaa

Ympäristön suunnitteluun ja esteettömyyteen vaikuttaminen

Edistää vammaisuuteen ja vammaisten tarpeisiin ja palveluihin liittyvää tiedottamista.

Toteuma

Vammaisneuvosto kokoontui 4 kertaa vuoden 2022 aikana. Vammaisneuvoston jäsenet ovat osallistuneet kuntien erilaisiin tapahtumiin ja järjestäneet niissä toimintaa ja jakaneet niissä omalta osaltaan tietoa. Lisäksi vuoden 2022 ajankohtaisia asioita ovat olleet kannanotot maakunnallisten sote- ja henkilökuljetusten järjestämiseen, kannanotot esteettömyysasioissa ja edustajien valinta maakunnallisen hyvinvointialueen vammaisneuvostoon.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 409 koulu ja vapaa-aikatoimen hallinto

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poik- keama	To- teuma%
409 Koulu- ja vp.toimen hallinto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	73 331	50 100	0	50 100	59 846,84	-9 746,84	119,50
Toimintatuotot yhteensä	73 331	50 100	0	50 100	59 846,84	-9 746,84	119,50
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-159 784	-104 200	0	-104 200	-119 091,71	14 891,71	114,30
Henkilöstökorvaukset	9 439	0	0	0	543,54	-543,54	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-26 436	-17 400	0	-17 400	-16 864,58	-535,42	96,90
Muut henk.sivukulut	-5 202	-3 300	0	-3 300	-3 200,01	-99,99	97,00
Palvelujen ostot	-15 407	-10 700	0	-10 700	-16 626,22	5 926,22	155,40
Ostot tilik. aikana	-663	-800	0	-800	-1 347,74	547,74	168,50
Avustukset	0	-300	0	-300	0,00	-300,00	0,00
Muut toimintakulut	-10 198	-11 100	0	-11 100	-12 411,37	1 311,37	111,80
Toimintakulut yhteensä	-208 252	-147 800	0	-147 800	-168 998,09	21 198,09	114,30
TOIMINTAKATE	-134 920	-97 700	0	-97 700	-109 151,25	11 451,25	111,70

Tulosalue 411: Perusopetus

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

Tavoitteet ja toiminta

Kaakon kaksikon peruskoulut (kevät/syksy ka oppilasmäärä v.2022):

- Klamilan koulu (64 opp.)
- Virojoen koulu (108,5 opp.)
- Virolahden yläaste (82,5 opp.)
- Yhteensä ka 255 opp
- Miehikkälän koulu (57,5 opp.)
- Suur-Miehikkälän koulu (27 opp.)
- Kirkonkylän koulu (51,5 opp.)
- Yhteensä ka 136 opp

Oppilaiden palvelut tarjotaan lähikouluperiaatteiden mukaisesti. Huoltajat voivat hakea koulu-paikkaa toissijaiseen kouluun ja paikka myönnetään/ei myönnetä lautakunnassa hyväksytyjen kriteerien perusteella. Koulukuljetuksissa noudatetaan perusopetuslakia ja lautakunnan hyväksymiä maksullisten koulukuljetusten myöntämisen perusteita.

Tavoitteet

- Sekä lähiopetus että mahdollinen etäopetus on hyvin toteutettu eri opetusmenetelmiä ja -välineitä käyttäen.
- Erityisopetuksen riittävä resurssi
- Laajennetun oppivelvollisuuden huomioiminen opetuksessa ja ohjauksessa.
- S2-kielen opetuksen järjestäminen

Mittarit

Ryhmäkoko maksimi 20 (+2), huomioiden erikseen erityisopetuksen kriteerit ja siihen liittyen kulloinenkin koulunkäyntiavustajien tarve. Kotitaloudessa ja teknisessä käsityössä valinnaisaineissa maksimi 16 (+1). Valinnaisaineiden minimi ryhmäkoko 5 oppilasta, kielissä 3.

Kriittiset menestystekijät

Toimivat opetustilat ja iltapäiväkerhotilat   Pätevien opettajien rekrytointi

Toteuma

Koulut ovat vähitellen siirtyneet normaaliin toimintamalliin koronavuosiensa jälkeen. Opetus on ollut kokonaan lähiopetusta ja retkiä ja vierailuja on voitu järjestää.

Luokkien ryhmäkoko on pysynyt pienenä ja erityisopetusresurssi on pysynyt ennallaan; S2-kielen opetus on järjestetty kiertävän opettajan avulla. Laajennetun oppivelvollisuuden osalta yhteistyö ammatillisen oppilaitoksen kanssa on tiivistynyt ja aloituspajan nimellä toimiva luokka on aloittanut Ekamin resurssina. Oppilastöiden työaineet ovat kallistuneet kauttaaltaan ja talousarviomäärärahat ovat ylittyneet. Yläkoulun opettajarekrytoineissa on ollut poikkeuksellisen paljon haasteita vuonna 2022 ja tämä on aiheuttanut levottomuutta koulun arkeen. Alakouluilla on ollut henkilöstövaihdoksia etenkin Klamilan koululla; Virojoen koululla tilanne on ollut tasaisempi.

Ateriahinnat nousivat vuoden 2022 alusta seuraavasti:

lounas 3,60 € (v.2021 3,40 €)

välipala 1,20 € (v.2021 1,10€)

ip-kerhon välipala 1,40 € (v.2021 1,30€)

henkilöstölounas 5,00 € (v.2021 4,80 €)

Koneiden ja laitteiden uusimista tapahtui molemmissa kunnissa. Uusilla koneilla korvataan elinkaariajattelun pohjalta koulujen vanhoja koneita.

Koulujen toteumat ovat

- Virolahden yläkoulu tulot + 40 108 menot - 32 281 €, toimintakate +7.826 €
- Virojoen koulu tulot + 7 872, menot ylijäämä 16 316 € (toimintakate 24 189 €)
- Klamilan koulu tulot + 17 039 28 €, menot ylijäämä + 1 059 € (toimintakate 18 098 €)

Iltapäivätoimintaa on järjestetty Klamilan ja Virojoen kouluilla. Klamilan ip-kerhon osalta talousarvio ylittyi 3 600 €, Virojoen osalta toiminta toteutui talousarvion raameissa. Koulukuljetukset toteutuivat talousarvion mukaisesti. Koululaiskuljetuskilpailutus käynnistettiin vuoden 2022 aikana ja päätöksenteko siirtyi vuodelle 2023.

Koulujen oppilaat ja henkilökunta

Virolahti

Alakoulut:	oppilaat			opettajat			avustajat		
	2020-21	2021-22	2022-23	2019-20	2020-21	2021-22	2019-20	2020-21	2021-22
Klamilan koulu	63	64	64	5	5	4	3	5	6
Virojoen koulu	105	109	108	7	7	7	6	6	6
Erityisopettajat				2	4	4			
Yhteensä	168	173	172	14	16	15	9	11	12

Yläkoulut:	oppilaat			opettajat			avustajat		
	2020-21	2021-22	2022-23	2019-20	2020-21	2021-22	2019-20	2020-21	2021-22
Virolahti	92	87	78	18	14	14	2	2	2
Erityisopettajat				2	1	1			
Yhteensä	92	87	78	20	15	15	2	2	2
PERUSOP. YHT.	260	260	250	34	31	30	11	13	14
Valmistava opetus			9						
Virolahden lukio	49	56	57	4	7	7	0	0	0

Miehikkälä

Alakoulut:	oppilaat			opettajat			avustajat		
	2020-21	2021-22	2022-23	2020-21	2021-22	2022-23	2020-21	2021-22	2022-23
Kirkonk.koulu	56	54	49	4	5	4	3	3	3
Suur-Mieh. koul.	33	25	29	3	2	3	1	2	1
Erityisopettajat				2	1	1			
Yhteensä	89	79	78	9	8	8	4	5	4
Yläkoulut:	oppilaat			opettajat			avustajat		
	2020-21	2021-22	2022-23	2020-21	2021-22	2022-23	2020-21	2021-22	2022-23
Miehikkälä	58	56	59	6	6	5	1	2	1
Erityisopettajat				1	1	1			
Yhteensä	58	56	59	7	7	6	1	2	1
PERUSOP. YHT.	147	135	137	16	15	14	5	7	5

Iltapäiväkerhotoiminta - tavoite ja toiminta

Iltapäivätoimintaa on järjestetty Klamilan ja Virojoen kouluilla. Klamilan ip-kerhon osalta talousarvio ylittyi 3 600 €, Virojoen osalta toiminta toteutui talousarvion raameissa. Koulukuljetukset toteutuivat talousarvion mukaisesti. Koululaiskuljetuskilpailutus käynnistettiin vuoden 2022 aikana ja päätöksenteko siirtyi vuodelle 2023

Iltapäivätoiminta

Iltapäiväkerho	Toimintaan ilmoittautuneet 20.9.2021	Toimintaan ilmoittautuneet 20.9.2022	Todellinen osallistujamäärä 2022
Klamila	7	12	9,7
Virojoki	18	17	13,5
Kirkonkylä	5	6	2,5
Suur-Mieh.	4	3	3,6
yht.	34	38	29,3

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 411 Perusopetus

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta- muutos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
411 Perusopetus							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	1 754 563	1 676 300	0	1 676 300	1 842 330,62	-166 030,62	109,90
Maksutuotot	15 570	17 100	0	17 100	15 975,00	1 125,00	93,40
Tuet ja avustukset	3 748	0	0	0	5 730,00	-5 730,00	0,00
Muut toimintatuotot	4 927	0	0	0	3 588,91	-3 588,91	0,00
Toimintatuotot yhteensä	1 778 808	1 693 400	0	1 693 400	1 867 624,53	-174 224,53	110,30
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-2 694 004	-2 688 100	0	-2 688 100	-2 754 618,69	66 518,69	102,50
Henkilöstökorvaukset	35 246	0	0	0	21 959,14	-21 959,14	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-456 955	-462 500	0	-462 500	-464 499,72	1 999,72	100,40
Muut henkilösivukulut	-88 358	-86 400	0	-86 400	-87 305,04	905,04	101,00
Palvelujen ostot	-1 251 918	-1 197 800	0	-1 197 800	-1 279 661,61	81 861,61	106,80
Ostot tilikauden aikana	-165 664	-151 000	0	-151 000	-143 776,53	-7 223,47	95,20
Avustukset	0	0	0	0	-420,00	420,00	0,00
Muut toimintakulut	-401 298	-424 700	0	-424 700	-427 763,91	3 063,91	100,70
Toimintakulut yhteensä	-5 022 951	-5 010 500	0	-5 010 500	-5 136 086,36	125 586,36	102,50
TOIMINTAKATE	-3 244 142	-3 317 100	0	-3 317 100	-3 268 461,83	-48 638,17	98,50

Tulosalue 420: Lukio

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

Tavoitteet

Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto
 Kilparatsastuslukion markkinointi
 Oppilasmäärän kasvattaminen

Mittarit

Oppilasmäärän kasvu

Kriittiset menestystekijät

Pätevien aineenopettajien saanti

Toteuma

Lukiolla jatkettiin kilparatsastuslinjan kehittämistä ja mainostusta. Materiaalihankinnoissa huomioitiin laajennettu oppivelvollisuus ja kirjahankinnat tehdään vuosikursseittain ja kirjoja kierrätetään vuosiluokilta seuraavalle.

Kirjallisuus: 50 opiskelijaa x 25 kirjaa a' 35 €.
 Opiskelutarvikkeet 50 € / opiskelija
 sähköinen materiaali 2000 lukiolle.

Lukion majoituskustannukset noin 18.000 € / vuosi, sisältää vuokran ja valvojan kustannukset.

Lukion toteuma tulot + 4.689 €, menot - 125 880 €
 (toimintakate alijäämä 121 190 €)

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 420 Lukio

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
420 Lukio							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	15 230	0	0	0	4 689,40	-4 689,40	0,00
Muut toimintatuotot	-111	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	15 119	0	0	0	4 689,40	-4 689,40	0,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-424 318	-378 900	0	-378 900	-484 190,42	105 290,42	127,80
Henkilöstökorvaukset	1 229	0	0	0	7 645,64	-7 645,64	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-70 478	-65 200	0	-65 200	-81 841,76	16 641,76	125,50
Muut henkilösivukulut	-14 061	-12 100	0	-12 100	-15 299,43	3 199,43	126,40
Palvelujen ostot	-149 236	-114 400	0	-114 400	-156 343,66	41 943,66	136,70
Ostot tilikauden aikana	-27 650	-52 100	0	-52 100	-36 588,74	-15 511,26	70,20
Avustukset	0	0	0	0	-250,00	250,00	0,00
Muut toimintakulut	-134 867	-150 200	0	-150 200	-158 693,70	8 493,70	105,70
Toimintakulut yhteensä	-819 380	-772 900	0	-772 900	-925 562,07	152 662,07	119,80
TOIMINTAKATE	-804 261	-772 900	0	-772 900	-920 872,67	147 972,67	119,10

Tulosalue 425: Oppilashuolto

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

Tavoitteet

Riittävä ennaltaehkäisevä oppilas- ja opiskelijahuolto kaikilla kouluilla

Mittarit

Kahden kuraattorin työpanos.

Psykologipalveluiden asiakasmäärä

Kriittiset menestystekijät

Pätevien sijaisten saaminen

Toteuma

Oppilashuollossa on vuoden 2022 aikana työskennellyt kolme kuraattoria, kaksi vakinaista ja yksi ”yhteisöllisen oppilashuollon kehittämishankkeen” kuraattori. Hanke päättyi vuoden lopussa. Hankkeen tavoitteena oli vahvistaa koulujen yhteisöllisen oppilashuollon toimintakulttuuria ja opettajien omia vahvuuksia sen toteuttamiseen. Koulukuraattorien kustannukset on jaettu oppilasmäärien suhteessa. Psykologipalvelut ovat toteutuneet ostopalveluna. Virolahden oppilashuollon kokonaiskustannukset vuodelta 2022: alijäämä 23 710 €.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 425 oppilashuolto

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta- muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
425 Oppilashuolto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	40 871	38 900	0	38 900	32 542,88	6 357,12	83,70
Toimintatuotot yhteensä	40 871	38 900	0	38 900	32 542,88	6 357,12	83,70
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-79 897	-78 300	0	-78 300	-77 992,24	-307,76	99,60
Henkilöstökorvaukset	4 016	0	0	0	327,84	-327,84	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-12 069	-13 400	0	-13 400	-13 429,29	29,29	100,20
Muut henkilösivukulut	-2 398	-2 400	0	-2 400	-2 661,36	261,36	110,90
Palvelujen ostot	-53 173	-26 000	0	-26 000	-43 456,31	17 456,31	167,10
Ostot tilikauden aikana	-546	-200	0	-200	-24,11	-175,89	12,10
Muut toimintakulut	-198	0	0	0	-417,46	417,46	0,00
Toimintakulut yhteensä	-144 265	-120 300	0	-120 300	-137 652,93	17 352,93	114,40
TOIMINTAKATE	-103 394	-81 400	0	-81 400	-105 110,05	23 710,05	129,10

Tulosalue 430: Vapaa sivistys

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

Virolahden ja Miehikkälän kunnilla on sopimukset Haminan Kansalaisopiston sekä Kotkan musiikkiopiston kanssa. Miehikkälällä on lisäksi vanha sopimus Lappeenrannan Musiikkiopiston Kannatusyhdistys ry:n kanssa vuodelta 1987.

Tavoitteet

Oppilasmäärän kasvu

Mittarit

Oppilasmäärä

Kriittiset menestystekijät

Liikenneyhteydet

Toteuma

Kotkan Seudun Musiikkiopistossa opiskeli keväällä 2022 Virolahdelta 19 opiskelijaa ja Miehikkälästä 9 opiskelijaa. Syksyn opiskelijamäärät olivat Virolahdelta 16 opiskelijaa ja Miehikkälästä 8 opiskelijaa. Yhden opiskelijan hinta oli 520€/lukukausi (1040€/lukuvuosi). Lisäksi Lappeenrannan Musiikkiopistossa opiskeli vuonna 2022 yksi miehikkäläinen opiskelija, kustannukset 433,50 € /lukukausi (867€/lukuvuosi).

Haminan kansalaisopiston toteutuneet opiskelijamäärät olivat vuonna 2022 Virolahdella 241 opiskelijaa ja Miehikkälässä 204 opiskelijaa. Virolahden osuus kustannuksista oli 11.589 € ja Miehikkälän osuus 9.800€.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 430 Vapaa sivistys

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poik- keama	To- teuma%
430 Vapaa sivistys							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	13 965	32 000	0	32 000	19 709,00	12 291,00	61,60
Toimintatuotot yhteensä	13 965	32 000	0	32 000	19 709,00	12 291,00	61,60
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-31 962	-80 100	0	-80 100	-49 684,52	-30 415,48	62,00
Toimintakulut yhteensä	-31 962	-80 100	0	-80 100	-49 684,52	-30 415,48	62,00
TOIMINTAKATE	-17 997	-48 100	0	-48 100	-29 975,52	-18 124,48	62,30

Tulosalue 440: Joukkoliikenne

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

ELY:n ylläpitämässä joukkoliikenteen sopimuksessa kuntien maksuosuus on 20% ja ELY:n 80%. Väinön lenkki -palvelu jatkuu edelleen molemmissa kunnissa. Myös asiointitaksiliikennettä järjestetään molemmissa kunnissa.

Tavoitteet

Joukkoliikenteen tavoitteena on säilyttää nykyiset joukkoliikenteen palvelut.

Mittarit

Matkustajamäärät (ELY-keskuksen tilastot)

Kriittiset menestystekijät

Joukkoliikennettä hankitaan käyttäjämäärien perusteella.

Toteuma

Väinön lenkki -palvelu jatkui vuonna 2022 viikoittain molemmissa kunnissa (kertahinta 227,27€). Virolahdella lenkki ajetaan keskiviikkoisin ja Miehikkälässä torstaisin. Kokonaiskustannukset v.2022 olivat Virolahdella 11.818 € ja Miehikkälässä 11.590 €.

Asiointitaksiliikennettä järjestetään molemmissa kunnissa. Kustannukset v.2022 Virolahdella olivat 2.358 € ja Miehikkälässä 1.886 €. ELY:n käyttöoikeussopimusliikenteen kustannukset olivat v.2022 Virolahdella 10.446 € ja Miehikkälässä 7.718 €.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 440 Joukkoliikenne

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
440 Joukkoliikenne							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	18 971	21 000	0	21 000	21 195,68	-195,68	100,90
Tuet ja avustukset	2 660	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Toimintatuotot yht	21 631	21 000	0	21 000	21 195,68	-195,68	100,90
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-56 767	-44 000	0	-44 000	-46 648,77	2 648,77	106,00
Toimintakulut yht	-56 767	-44 000	0	-44 000	-46 648,77	2 648,77	106,00
TOIMINTAKATE	-35 136	-23 000	0	-23 000	-25 453,09	2 453,09	110,70

Tulosalue 450: Kirjasto

Tulosalueen esimies Auli Hyttinen

Tavoite

Kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastolain tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin; tiedon saatavuutta ja käyttöä; lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa; mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen; aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat tasavertaisuus, vastuullisuus, yhteisöllisyys, sananvapaus ja kulttuurien moninaisuus.

Tavoitteet

- kirjasto on hyvinvointipalvelu, jonka tavoittaa kaikissa elämäntilanteissa
- kirjasto ruokkii kaiken ikäisten lukutottumuksia, mielikuvitusta ja tiedonhalua
- kirjasto on kuntapalvelu, joka vähentää eriarvoisuutta
- kirjasto antaa voimia ja sisältöä elämään
- kirjasto on elämyksiä, tapahtumia ja kohtaamisia
- kirjasto toimii ympäristön kannalta kestävästi ja jakamistaloutta tukien
- kirjasto toimii tehokkaasti kunnan osana ja tekee yhteistyötä paikallisten yhdistysten ja muiden yhteisötoimijoiden kanssa

Mittarit

Kaakon kaksikon kirjastot yhdessä:

aineistomenot / asukas: 13 €

henkilöstömenot / asukas: 29 €

käynnit / asukas: 8

lainaus / asukas: 14

Virolahden kirjasto:

aineistomenot / asukas: 11 €

henkilöstömenot / asukas: 27 €

käynnit / asukas: 8

lainaus / asukas: 14

Miehikkälän kirjasto:

aineistomenot / asukas: 15 €

henkilöstömenot / asukas: 34 €

käynnit / asukas: 8

lainaus / asukas: 14

Kriittiset menestystekijät

- jatketaan toimintaa kahdessa toimipisteessä neljällä kirjastovirkailijalla

- tarjotaan mahdollisimman monelle mahdollisuus käydä kirjastossa pitämällä Virolahden oma-toimikirjaston aukioloajat laajoina
- pidetään kirjastoautopalvelun ostosopimus Haminan kaupungin kanssa voimassa ja turvataan kaukana kiinteistä kirjastoista olevien asiakkaiden kirjastopalvelut
- tarjotaan asiakaslähtöinen, monipuolinen, uudistuva ja laadukas kokoelma
- tuetaan asiakkaiden media- ja digitaitoja, annetaan valmiudet käyttää tietovarantoja ja autetaan tekniikan ja tiedonhaun kysymyksissä
- otetaan erityisryhmät huomioon; tarjotaan mm. satutuokioita, lukuvinkkipiirejä, kotipalvelua ja Väinön lenkin palveluaikaa
- kehitetään kirjastopalveluja asiakkaiden ehdoilla
- tiedotetaan ja mainostetaan kirjastojen toiminnasta ja tapahtumista
- pidetään kirjaston tilat, laitteet ja ohjelmistot ajan tasalla
- huolehditaan henkilökunnan täydennyskoulutuksesta
- osallistutaan aktiivisesti Kyyti-kirjastojen yhteistyöhön ja hankkeisiin
- tarjotaan kirjavinkkauksia, tiedonhaun ja kirjastonkäytön opetuksia ala- ja yläkoululaisille
- tarjotaan kirjaston tiloja asiakkaiden ja eri toimijoiden tapahtuma-, harraste- ja neuvontakäyttöön, kuin myös oleskeluun, viihtymiseen ja työntekoon
- järjestetään tapahtumatoimintaa itsenäisesti sekä yhteistyössä eri järjestöjen, Kaakon kaksikon sekä muiden tahojen kanssa

Toteuma

Virolahden kirjastolla on Miehikkälän kirjaston kanssa yhteiset neljä kirjastovirkailijaa (V 2,3 htv, M 1,7 htv). Kirjastoautopalveluja ja kirjastoautovirkailijan palveluja ostetaan Haminan kaupungilta. Kirjastoauto kiertää Virolahdella kolmella pysäkillä kaksi kertaa kuukaudessa koulujen lukuvuoden ajan.

Kirjaston henkilökunta osallistui vuoden aikana erilaisiin koulutuksiin yhteensä 12,5 työpäivän verran.

Virolahden kirjasto järjesti vuoden 2022 aikana 12 tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 116 henkilöä. Ulkopuolisten järjestämiä tapahtumia kirjastossa oli vuoden aikana 41 ja niihin osallistui yhteensä 239 henkilöä. Käyttäjäkoulutuksia ja kirjavinkkauksia järjestettiin seitsemän ja niihin osallistui yhteensä 135 henkilöä. Näyttelyitä järjestettiin 7 kpl.

Vuonna 2022 Virolahden kirjaston kokonaislainaus oli 37 784 lainaa, eli 12,6 lainaa asukasta kohden. Laskua edellisestä vuodesta 10 %. Fyysisiä kirjastokäyntejä oli 23 702 eli 8 käyntiä asukasta kohden. Kävijämäärät nousivat 17 %. Kyyti-kirjastojen yhteisiä e-aineistoja (ePress, eMagz, PressReader, Ellibs, Naxos ja Kirjastokino) lainattiin 13 % edellisvuotta enemmän. Virolahden osuus e-lainoista oli 4 092 lainaa. Liikuntavälinelainaamon lainoja oli 49 kpl.

Kirjaston toiminta pysyi annetun talousarvion puitteissa, mutta määrälliset tavoitteet jäivät osin saavuttamatta.

Kaakonkaksikon kirjastot	Tavoite	Toteuma
Aineistomenot / asukas	13 €	13 €
Henkilöstömenot / asukas	29 €	31 €
Käynnit / asukas	8	8
Lainaus / asukas	14	13
Violahden kirjasto	Tavoite	Toteuma
Aineistomenot / asukas	11 €	11 €
Henkilöstömenot / asukas	27 €	28 €
Käynnit / asukas	8	8
Lainaus / asukas	14	13
Miehkälän kirjasto	Tavoite	Toteuma
Aineistomenot / asukas	15 €	16 €
Henkilöstömenot / asukas	34 €	35 €
Käynnit / asukas	8	8
Lainaus / asukas	14	12

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 450 Kirjasto

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
450 Kirjasto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	106 266	123 600	0	123 600	107 195,86	16 404,14	86,70
Muut toimintatuoto	2 268	-500	0	-500	3 051,58	-3 551,58	-610,30
Toimintatuotot yhteensä	108 534	123 100	0	123 100	110 247,44	12 852,56	89,60
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-120 211	-125 800	0	-125 800	-124 055,17	-1 744,83	98,60
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-20 729	-21 700	0	-21 700	-21 286,58	-413,42	98,10
Muut henkilösivukulut	-4 042	-4 000	0	-4 000	-3 901,78	-98,22	97,50
Palvelujen ostot	-37 426	-60 400	0	-60 400	-38 853,53	-21 546,47	64,30
Ostot tilik. aikana	-68 688	-69 700	0	-69 700	-66 553,74	-3 146,26	95,50
Muut toimintakulut	-45 576	-52 300	0	-52 300	-51 268,79	-1 031,21	98,00
Toimintakulut yhteensä	-296 673	-333 900	0	-333 900	-305 919,59	-27 980,41	91,60
TOIMINTAKATE	-188 139	-210 800	0	-210 800	-195 672,15	-15 127,85	92,80

Tulosalue 460: Kulttuuritoimi

Tulosalueen esimies on vapaa-aikapalvelupäällikkö Sari Rasi

Tavoitteet

Kulttuuritoiminta tavoittaa kaikki kuntalaiset vähintään kerran vuodessa

Mittarit

Kulttuurin Tea -viisarin tulokset

Kriittiset menestystekijät

Kulttuuritoimi järjestää monipuolista ja yhdenvertaisesti saavutettavaa kulttuuritoimintaa kaiken ikäisille kuntalaisille

Toteuma

Kaakon kamarimusiikki tavoitti vuoden aikana sekä kesäkonserteissa että syyssoiton yhteydessä yhteensä 1 350 kuuntelijaa. Sepramarkkinoille osallistui päivätapahtumaan ja Iltakonserttiin yhteensä noin 5 000 henkilöä.

Lasten kulttuuritoiminta tavoitti kaikki alueen koululaiset ja varhaiskasvatuksen lapset useammin kuin yhden kerran. Ikääntyvien kulttuuria toteutettiin säännöllisesti syys- ja kevätkaudella Villinrannan palvelukeskuksessa.

Viemällä palvelut asiakkaiden luo, pystyimme toteuttamaan kulttuurielämyksiä kaikille kunnan asukkaille ja etenkin aikuisväestön osalta myös kunnan ulkopuolisille asukkaille sekä toimintoihin ja tapahtumiin osallistuville.

Virolahden kulttuuritoimen talousarviossa oli määrärahavaraus 123 600 euroa. Toimintamenot olivat 148 425,34 ja toimintakate oli alijäämäinen - 20 505 €. Rajasalin toimintaan varattu 20 400 euroa. Toimintamenot 15 738 € ja toimintakate 6 912 €. Lasten kulttuuritoimintaan oli varattu 21 800 euroa. Toimintamenot olivat 22 539 € ja toimintakate oli alijäämäinen - 1 064

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 460 Kulttuuritoimi

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
460 Kulttuuritoimi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	35 531	49 000	0	49 000	47 589,17	1 410,83	97,10
Tuet ja avustukset	3 800	3 800	0	3 800	3 150,00	650,00	82,90
Muut toimintatuotot	2 175	6 000	0	6 000	9 596,95	-3 596,95	159,90
Toimintatuotot yhteensä	41 506	58 800	0	58 800	60 336,12	-1 536,12	102,60
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-22 870	-23 700	0	-23 700	-27 576,63	3 876,63	116,40
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-3 671	-4 200	0	-4 200	-4 534,42	334,42	108,00
Muut henkilösivukulut	-753	-700	0	-700	-826,07	126,07	118,00
Palvelujen ostot	-82 554	-137 300	0	-137 300	-154 531,55	17 231,55	112,60
Ostot tilik. aikana	-3 940	-8 300	0	-8 300	-3 982,35	-4 317,65	48,00
Avustukset	-10 400	-11 500	0	-11 500	-12 253,55	753,55	106,60
Muut toimintakulut	-28 279	-33 000	0	-33 000	-31 189,38	-1 810,62	94,50
Toimintakulut yhteensä	-152 468	-218 700	0	-218 700	-234 893,95	16 193,95	107,40
TOIMINTAKATE	-110 963	-159 900	0	-159 900	-174 557,83	14 657,83	109,20

Tulosalue 470: Liikuntatoimi

Tulosalueen esimies on vapaa-aikapalvelupäällikkö Sari Rasi

Tavoitteet

Kuntalaisten fyysinen terveys kohenee.

Mittari

Kuntakortti, Liikunnan Tea -viisari ja Kunta kuntoon - kortti

Kriittiset menestystekijät

Liikuntatoimi edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntatoimintaa.

Toteuma

Liikuntatoimen järjestämä ryhmätoiminta eri ikäisille ja eri tasoisille kuntoutujiille on ollut laaja-alaista ja saavutettavaa.

Liikuntatoimessa on pyritty erityisesti maakunnallisen terveystoimintastrategian kärkiteemojen jalkauttamiseen, liikuntaryhmätoiminnan koronan jälkeiseen elvyttämiseen sekä elintapaneuvonnan palvelupolun edistämiseen. Painopisteinä on ollut omatoimisten luonto- ja perheliikunnan olosuhteiden parantamisessa sekä esiintuomisessa. Esimerkkeinä kuntoportaiden liiketaulut, Ladulle.fi - palvelun kehittäminen ja Latuvaellus-, Pyörävaellus- ja Porraspäiväkampanjat sekä verkostoyhteistyö luontoliikuntapalveluiden edistämiseksi ja tiedottamiseksi sekä erilaisissa yhteisissä tapahtumajärjestelyissä. Liikuntaryhmätoiminnassa on päästy lähes koronaa edeltävään tasoon ja elintapaneuvonnan palvelut ovat tavoittaneet kuntalaisia noin 35 % paremmin kuin edellisvuonna. Palvelupolkujen kehittämistä muiden sosiaali- ja terveyspalveluja tuottavien tahojen kanssa täytyy tulevaisuudessa kehittää edelleen.

Viestintää on toteutettu edelleen omien palvelusivujen ja sosiaalisen median kanavien kautta. Uutena digitaalisena palveluna avattiin latutietoja välittävä ladulle.fi sekä Timle -tilanvarausjärjestelmä, jonka kautta muuan muassa liikuntatilojen varaustilanne sekä tilojen varaaminen ovat entistä paremmin yhdistystenkin saavutettavissa.

Paikallisten yhdistysten avustamisen kautta on tarjottu asukkaille lisää liikunnallisia palveluita. Seuratoimijoiden tavoittamiseksi järjestettiin seuraparlamentti maaliskuussa, lisäksi yhdistyksiä lähestyttiin seurapostilla kaksi kertaa vuoden aikana.

Virolahden liikuntatoimen talousarviossa oli määrärahavaraus 132 500 euroa. Toimintamenot olivat 119 212,03 ja toimintakate 13 815 €.

Liikuntaneuvonnan määrärahavaraus oli 21 400 euroa. Toimintamenot olivat 20 942,70 € ja toimintakate 629 €.

Liikuntatoimen omat ja sopimusperusteiset liikuntaryhmät sekä asiakaskäynnit 2022 löytyvät sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan raporteista yksityiskohtaisemmin.

Myönnetty liikuntatoimen yhdistysavustukset 2022 järjestökohtaisesti on saatavilla liikuntatoimen raporteista sivistys- ja hyvinvointilautakunnan yksityiskohtaisesta toimintakertomuksesta.

OHJAUSTOIMINTA (YHDISTYKSET) (avustetut)	MÄÄRÄ		KRT		KÄYNNIT	käynnit 2020	
	ryhmät	seurat					
Virolahti	20	8	547	0,66e	4755	4078	0,62e
Miehikkälä	10	3	231	0,82e	1886	1794	0,78e
Avustussummat	Ladut	Kelkka	Toiminta-/Kohdeav. Koul.		Ohjaustoim.		
Virolahti	7223,93		4705,00		3159,00		
Miehikkälä	10568,79	7980,00	5875,00	330,00	1563,00		
Kaikki avustukset yhteensä							
Virolahti	15087,93						
Miehikkälä	26316,79						
Kaikki avustukset yhteensä 2021							
Virolahti	12149,49						
Miehikkälä	22019,60						

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 470 Liikuntatoimi

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Tamuu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
470 Liikuntatoimi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	83 001	94 300	0	94 300	90 509,51	3 790,49	96,00
Muut toimintatuotot	7 200	8 000	0	8 000	12 763,78	-4 763,78	159,50
Toimintatuotot yhteensä	90 201	102 300	0	102 300	103 273,29	-973,29	101,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-87 850	-90 200	0	-90 200	-90 195,81	-4,19	100,00
Henkilöstökorvaukset	0	0	0	0	2 280,68	-2 280,68	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-14 169	-15 500	0	-15 500	-14 912,01	-587,99	96,20
Muut henkilösivukulut	-2 829	-2 300	0	-2 300	-2 819,57	519,57	122,60
Palvelujen ostot	-26 239	-52 500	0	-52 500	-36 561,57	-15 938,43	69,60
Ostot tilikauden aikana	-23 247	-23 200	0	-23 200	-19 686,70	-3 513,30	84,90
Avustukset	-35 719	-42 000	0	-42 000	-45 304,72	3 304,72	107,90
Muut toimintakulut	-22 228	-25 700	0	-25 700	-29 527,94	3 827,94	114,90
Toimintakulut yhteensä	-212 281	-251 400	0	-251 400	-236 727,64	-14 672,36	94,20
TOIMINTAKATE	-122 080	-149 100	0	-149 100	-133 454,35	-15 645,65	89,50

Tulosalue 480: Nuorisotoimi

Tulosalueen esimies on vapaa-aikapalvelupäällikkö Sari Rasi

Tavoitteet

Jokaiselle nuorelle työ- tai opiskelupaikka ja yksi hyvä harrastus

Mittarit

Työllisyystilanne, koulupudokkaiden määrä, harrastuskyselyt kouluittain

Kriittiset menestystekijät

Nuorisotyöllä tuetaan nuorten kokonaisvaltaista kasvua, itsenäistymistä ja osallisuuden toteutumista yhteiskunnassa.

Toteuma

Nuorten työllistämisen ja koulutuksen eri muotoja on otettu käyttöön laaja-alaisesti toimimalla yhteistyössä koulujen, te -palveluiden, Rannikkopajojen ja yrittäjien kanssa. Nuoria on työllistetty kunnan eri hallintokuntiin, jaettu kesätyöseteleitä ja ohjaamotoiminnan kautta autettu opiskeluun liittyvissä asioissa.

Nuorten työpajatoiminnan kautta nuorisotoimi huolehtii omalta osaltaan myös nuorten koulupudokkaiden sijoittumisesta koulutukseen tai työelämään erilaisten toimenpiteiden avulla. Pajajoukosta oli 17 henkilöä ja Etsivän nuorisotyön asiakkaita 5 (joista 3 nuorisolain velvoittamia). Yhteensä 22 nuorta. Lisäksi kuntouttavia 4, aloituspajalla 1 ja seinättömällä pajalla 1.

Harrastamisen Suomen mallin mukaista toimintaa on toteutettu ennen tai jälkeen koulupäivän. Harrastuskyselyt toteutetaan vuosittain valtakunnallisesti ja lisäksi omia tarkentavia kyselyitä on tehty koulukohtaisesti. Tavoitteena on löytää jokaiselle koululaiselle edes yksi harrastus. Virolahden kouluilla on järjestetty 10 eri harrastusta. Kokoontumisia on ollut 110 kertaa ja käyntikertoja on ollut 806.

Virolahden nuoristoimen talousarviossa on määrärahavaraus 303 500 euroa. Toimintamenot olivat 247 437 € ja toimintakate 56 062 €.

Harrastamisen Suomen mallissa olivat toimintamenoihin varaukset 16 900 euroa ja toteutuma 12 572 €. Toimintakate 4 327

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 480 Nuorisotoimi

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poik- keama	To- teuma%
480 Nuorisotoimi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	109 566	142 500	0	142 500	122 495,66	20 004,34	86,00
Tuet ja avustukset	0	24 000	0	24 000	25 961,85	-1 961,85	108,20
Muut toimintatuotot	24	800	0	800	24,19	775,81	3,00
Toimintatuotot yht	109 590	167 300	0	167 300	148 481,70	18 818,30	88,80

TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-133 462	-160 900	0	-160 900	-144 932,92	-15 967,08	90,10
Henkilöstökorvaukset	3 650	0	0	0	2 832,17	-2 832,17	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-18 858	-27 700	0	-27 700	-23 241,94	-4 458,06	83,90
Muut hen.sivukulut	-4 009	-4 600	0	-4 600	-4 579,54	-20,46	99,60
Palvelujen ostot	-152 553	-213 600	0	-213 600	-171 202,42	-42 397,58	80,20
Ostot tilik aikana	-5 516	-24 900	0	-24 900	-6 464,70	-18 435,30	26,00
Avustukset	-16 108	-24 000	0	-24 000	-16 687,60	-7 312,40	69,50
Muut toimintakulut	-30 701	-35 300	0	-35 300	-32 510,68	-2 789,32	92,10
Toimintakulut yht	-357 557	-491 000	0	-491 000	-396 787,63	-94 212,37	80,80
TOIMINTAKATE	-247 967	-323 700	0	-323 700	-248 305,93	-75 394,07	76,70

Tulosalue 490: Hyvinvointi

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

Hyvinvointipalveluissa edistetään laajasti alueellisen hyvinvointisuunnitelman eri tavoitteiden mukaisesti kuntalaisten hyvinvointia. Yhteistyö alueen kuntien ja Kymsoten välillä on hyvinvoinnin edistämisessä keskeistä.

Kuntatekniikan rooli kuntalaisten hyvinvointiin liittyvissä teemoissa jäsentyy maakunnallisen hyvinvointistrategian avulla. Kyse on turvallisesta elinympäristöstä, osallistumismahdollisuuksista ja onnettomuuksien ja vahinkojen ehkäisystä.

Tavoitteet

Maakunnallisen hyvinvointistrategian, maakunnallisen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman asettamat kuntakohtaiset tavoitteet ja niiden työstäminen yhdessä monialisessa HYTE-työryhmässä.

Palvelusetelien pilotointi.

Mittarit

HYTE-työryhmän kokoukset

Toiminta ja tapahtumat

Palveluseteli

Kriittiset menestystekijät

Rajapintatyöskentelyn haasteet

Toteuma

Paikallinen HYTE-työryhmä kokoontui 6 kertaa vuoden aikana.

Vuoden 2022 kunnan hyvinvointityöskentely liittyi tiiviisti alueellisen hyvinvointisuunnitelman paikalliseen tarkasteluun; eri painopisteisiin liittyvät kuntakohtaiset tavoitteet päivitettiin keväällä 2022. Erityisesti huomio on kiinnittynyt palveluiden yhdyspintatyöskentelyyn ja nuorten hyvinvointikysymyksiin. Hyvinvointialueelle siirtyminen muuttaa kuntien valtionapujärjestelmää ja kuntien Hyte-työskentely on jatkossa osa peruspalveluiden valtionapujärjestelmää ja Hyte-kerrointa. Hyte-työryhmälle esiteltiin myös kymenlaaksolainen kulttuurihyvinvointityö osana hyte-työtä.

Hyvinvoinnin alla toteutettiin tapahtumia mm. Ite- ja yhdessä -hankkeen kanssa. Myös paikallista digi-tukea on pyritty kehittämään koko viime vuoden ajan. Kyläpäivät järjestettiin 23.5. Vaalimaalla ja Ravijoella yhteistyössä liikuntatoimen, Kymsoten ja Ite- ja yhdessä -toiminnan kanssa. Palveluliikenteeseen liittyen palveluseleitä ei pilotoitu.

Poikkeuksellinen teema vuonna 2022 oli tilapäistä suojelua saavat ukrainalaiset kuntaan asetuneet pakolaiset ja heidän tukeminen. Kunta vastaanotti 25 tilapäisen suojelun pakolaista heinäkuussa 2022. Yhteistyö järjestöjen ja yhdistysten kanssa tuli ajankohtaiseksi kotouttamissuunnitelman toteuttamisessa. Aikuisten kotoutumiskoulutus on toteutettu yhteistyössä EKAMIN-kanssa. Valmistavan luokan toiminta käynnistettiin loppuvuodesta. Maahanmuuttoviraston maksama kuntakorvaus per/asiakas (9,44€/vrk/hlö) ei täysin kata majoituksesta syntyviä kustannuksia. Toteuma vuodelta 2022 on tulot 33 579 € ja menot 48531 €, alijäämä 14 952 €.

Hyvinvoinnin kustannuspaikalle oli varattu Virolahdelle 2 600 €. Toteuma Virolahdella on 1 540 € sisältäen digitukihenkilön palvelut.

Paikallisia hyvinvointia edistäviä tahoja on avustettu vuoden aikana seuraavasti:

- Palveluyhdistys Rateva ry, 2 000 €
- Eläkeliiiton Miehikkälän yhdistys ry, 1 200 €
- Miehikkälän Sotaveteraanit ry, 300 €
- Mannerheimin lastensuojeluliiton paikallisyhdistys 400 €

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta- muutos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
490 Hyvinvointi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	2 715	2 500	0	2 500	95 547,90	-93 047,90	3 821,90
Toimintatuotot yhteensä	2 715	2 500	0	2 500	95 547,90	-93 047,90	3 821,90
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	0	0	0	0	-30 097,25	30 097,25	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	0	0	0	0	-3 027,80	3 027,80	0,00
Muut henkilösivukulut	0	0	0	0	-630,25	630,25	0,00
Palvelujen ostot	-3 584	-6 300	0	-6 300	-14 413,12	8 113,12	228,80
Ostot tilikauden aikana	-428	0	0	0	-15 442,96	15 442,96	0,00
Avustukset	-2 900	-5 000	0	-5 000	-3 500,00	-1 500,00	70,00
Muut toimintakulut	0	0	0	0	-45 813,91	45 813,91	0,00
Toimintakulut yhteensä	-6 912	-11 300	0	-11 300	-112 925,29	101 625,29	999,30
TOIMINTAKATE	-4 197	-8 800	0	-8 800	-17 377,39	8 577,39	197,50

Talousarvion toteutuminen toimielimessä 40 Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Toimielin. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
40 Sivistys- ja hyvinvointilautakunta							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	2 756 340	2 755 600	0	2 755 600	2 979 501,53	-223 901,53	108,10
Maksutuotot	132 183	103 100	0	103 100	113 125,90	-10 025,90	109,70
Tuet ja avustukset	50 431	27 800	0	27 800	140 424,54	-112 624,54	505,10
Muut toimintatuotot	16 943	14 300	0	14 300	29 194,81	-14 894,81	204,20
Toimintatuotot yht	2 955 898	2 900 800	0	2 900 800	3 262 246,78	-361 446,78	112,50
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-4 850 117	-4 783 700	0	-4 783 700	-5 025 985,31	242 285,31	105,10
Henkilöstökorvaukset	63 104	0	0	0	55 732,58	-55 732,58	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-814 391	-822 800	0	-822 800	-842 440,41	19 640,41	102,40
Muut henk.sivukulut	-158 876	-151 500	0	-151 500	-158 875,79	7 375,79	104,90
Palvelujen ostot	-2 166 531	-2 146 700	0	-2 146 700	-2 315 184,23	168 484,23	107,80
Ostot tilik, aikana	-319 494	-369 100	0	-369 100	-323 587,70	-45 512,30	87,70
Avustukset	-142 841	-202 800	0	-202 800	-199 205,67	-3 594,33	98,20
Muut toimintakulut	-775 625	-877 900	0	-877 900	-913 005,79	35 105,79	104,00
Toimintakulut yht.	-9 164 772	-9 354 500	0	-9 354 500	-9 722 552,32	368 052,32	103,90
TOIMINTAKATE	-6 208 874	-6 453 700	0	-6 453 700	-6 460 305,54	6 605,54	100,10

Kuntatekniikka

Toimialajohtaja on tekninen johtaja Markku Uski

❖ Tekninen lautakunta (toimielin 50)

Tekninen toimi vastaa kunnan maankäytön suunnittelusta, tonttimarkkinoinnista ja tuottaa kunnan eri toimintojen kiinteistöpalvelut sekä kuntalaisille lakisääteiset kunnallistekniikan, ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon ja pelastustoimen palvelut.

Teknisen lautakunnan tulosalueet ja niiden esimiehet:

500	Hallinto- ja talouspalvelut	tekninen johtaja Markku Uski
510	Maankäyttö	tekninen johtaja Markku Uski
520	Tilapalvelu	Vs. tilapalvelupäälli. Veikko Tylli
530	Yhdyskuntatekniikka	Kunnaninsinööri Sami Nivuslammi
535	Jätehuolto	Kunnaninsinööri Sami Nivuslammi
540	Liikelaikokset	Kunnaninsinööri Sami Nivuslammi
560	Yksityistietoimi	tekninen johtaja Markku Uski
570	Ympäristötoimi	tekninen johtaja Markku Uski
580	Palo- ja pelastustoimi	tekninen johtaja Markku Uski
590	Lupajaosto	Rakennustarkastaja Jari Metso

Kuntatekniikan lautakunta Luottamuselimen kokoonpano	1.1.-31.12.2022	Osallistuminen kokouksiin (11) 1.1.-31.12.2022
puheenjohtaja	Pakkanen Raimo (Mi)	11
varapuheenjohtaja	Lappi Jukka (Vi)	11
jäsenet	Hollanti Heli Kirkkopelto Wilma Korpela Marko Mäkelä Piia Tolvanen Janne Varjakoski Heli Vartiala Juhani Ylä-Kotola Juho	9 11 10 9 10 8 9 9
henkilökohtaiset varajäsenet	Tylli Markus Altybaev Ilya Yläkäs Minna Harju Katja Myllymäki Tenho Suomalainen Tuula Meriläinen Ahti Kallio Kirsi-Marja Harju Jari Valjus Tuomo	- - 1 - 1 - - - 2 1
muut kokouksiin osallistuneet	Kuokka Vappu, khall.pj. Vi Alastalo Tarja, khall.pj. Mi Kokkola Tomi, khall.ed. Vi Hallikainen Jukka, khall.ed. Mi Vuorela Juha khall.ed. vara Heino Sari khall.ed. vara Turu Leevi, nuorisovalt.ed (Mi) Hallikainen Mina nuorisovalt.ed (Mi) vara Savolainen Lauri, nuorisovalt.ed Ylönen Arto, kunnanjohtaja, Mi Pulli Veli-Matti, kunnanjohtaja, Vi Uski Markku, esittelijä/sihtööri Metso Jari, rakennustarkastaja	5 11 3 7 5 3 7 1 3 1 0 11 1

Tulosalue 500: Keskitetyt hallinto- ja talouspalvelut

Teknisen hallinto- ja talouspalveluista vastaa tekninen johtaja Markku Uski

Miehikkälän kuntatekniikka tuottaa Kaakon Kaksikon toimitiloihin liittyvät tila- ja siivouspalvelut, ruokapalvelut sekä kuntalaisille lakisääteiset maankäytön, kunnallistekniikan, rakennusvalvonnan, ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon ja pelastustoimen palvelut sekä yksityisten avustusten jakamisen ja niiden käytön valvonnan.

Tekninen johtaja vastaa kuntatekniikan toimialueesta

Hallinnon kustannukset on jaettu Miehikkälän ja Virolahden kesken asukasmäärän mukaisessa suhteessa 37,4/62,6. Vuosi 2022 oli Virolahdella rakentamisen vuosi. Virojoen uusi päiväkotikoulu valmistui koulukeskuksen yhteyteen elokuussa. Terveyskeskuksen vesivahingon korjaus sekä muutostyöt valmistuivat kesäkuun loppuun mennessä ja tilat otettiin käyttöön elokuun alussa.

Venäjän 24.2.2022 aloittama hyökkäyssota Ukrainaan muutti toimintaympäristöä merkittävästi. Energian hinta nousi ennen kokemattomalla tavalla. Varsinkin huoli maakaasun saatavuudesta kasvoi, ja lämmitysjärjestelmiä lähdettiin muuttamaan takaisin öljylämmitykseksi. Valtakunnan tasolla sähkön hinta nousi myös voimakkaasti. Virolahden kunnalle sillä ei ollut suurta vaikutusta, koska sähkön hinta oli jo aiemmin sidottu. Inflaation merkittävä nousu näkyi kuntatekniikan aineiden, materiaalien sekä ostopalvelujen kallistumisena. Nämä kaikki vaikuttivat siihen, että 60.000 euron säästötavoitetta ei saavutettu.

Hallinto

Hallinnon toiminnallinen tavoite

Hallinnon tulosityksiköstä vastaa tekninen johtaja Markku Uski

Maailmanpoliittinen tilanne vaikutti merkittävästi koko valtakunnan tasolla rakentamiseen. Hintojen nousu oli voimakasta ja epävarmuus näkyi varovaisuutena rakentamisen suhteen.

Toiminnalliset tavoitteet

Hulevesimaksutaksan laatiminen ja käyttöönotto 2022. Hankkeeseen oli tarkoitus löytää kuntatekniikan opiskelija, joka opinnäytetyönä olisi tehnyt taksaehdotuksen. Tehtävään sopivaa henkilöä ei löydetty ja määräraha käytettiin rakennusvalvonnan toimistosihteeritehtävien väen täyttämiseen.

Sisäinen valvonta

Laskutuksen sisäinen valvonta toteutetaan tarkastamalla ja hyväksymällä laskutuslistat. Laskutettavat tarkastetaan satunnaisesti. Tilaajavastuulain mukaista valvontaa varten on laadittu erillinen lomake, joka vaaditaan työn suorittajalta. Aliurakoitsijat hyväksytään työmaakokouksessa, kun tilaajavastuuselvitykset on esitetty ja ne ovat hyväksyttävät. Riskiarvio tehdään osavuotiskatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Myös rakennushankkeiden käynnistyessä arvioidaan riskit varsinkin urakkamuotoa valittaessa.

Palkkojen oikeellisuus tarkistetaan talousarvion laadinnan yhteydessä. Omaisuuden turvariski arvioidaan vakuutuspalaverissa.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 500 Keskitetyt talous- ja hallintopalvelut

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Tammuu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poik- keama	To- teuma%
500 Keskitetyt hall. ja talouspalv.							
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-295 455	-335 800	41 000	-294 800	-275 501,29	-19 298,71	93,50
Toimintakulut yhteensä	-295 455	-335 800	41 000	-294 800	-275 501,29	-19 298,71	93,50
TOIMINTAKATE	-295 455	-335 800	41 000	-294 800	-275 501,29	-19 298,71	93,50

Hallinto toteutui alle talousarvion.

Tulosalue 510: Maankäyttö

Maankäytöstä vastaa tekninen johtaja Markku Uski

Toiminnalliset tavoitteet

Virolahden kuntastrategiasta johdettu visio: Houkuttelevat ja viihtyisät asuin-, loma- ja työpaikka-alueet

Strategiset tavoitteet:

- Laadukas ja monipuolinen tonttitarjonta; tonttitarjonta on monipuolista, mutta Virojoella vähäinen. Tilanteen parantamiseksi Virojoella otettiin myyntiin Louhelantien rivitalotontti kahtena omakotitonttina.
- Tontit sähköisessä muodossa. Omakoti- ja teollisuustontit ovat sähköisessä muodossa seutukartassa

Mittarit:

- Mydyt tontit; tonttimyynti ei toteutunut
- Virojoki-Vaalimaa pohjakartta valmiina 2022, hyväksytty tammikuussa 2022
- Virolahden merenranta-alueiden osayleiskaavan ajantasaistus 6/2022 valmis. Kaavan muutos käynnissä, valmis 12/2023. Kaava viivästyy maakuntamuseon vaadittua kaikilta rakentamattomilta rakennuspaikoilta arkeologisen arvioinnin. Syksyllä 2022 kelit eivät mahdollistaneet kaikkia maastokäyntejä mm. saarissa, ja osa tutkimuksista siirtyi kevääseen 2024

	Mittari	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Monipuolinen tonttitarjonta	Ok/kaava	18	18	18	18
	Ok/haja-alue	34	34	34	34
	Teollisuus	3	3	3	3
	Liiketontit	5	5	5	5
Luovutetut tontit	Ok/kaava	1	1	2	0
	Ok/haja-alue	0	0	1	0
	Teollisuus(vuokra)	0	0	1	0
	Liiketontit	0	0	1	0

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 510 Maankäyttö

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muutos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To-teuma%
510 Maankäyttö							
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-35 807	-47 500	0	-47 500	-19 567,66	-27 932,34	41,20
Ostot tilik. aikana	0	0	0	0	-25,81	25,81	0,00
Toimintakulut yhteensä	-35 807	-47 500	0	-47 500	-19 593,47	-27 906,53	41,20
TOIMINTAKATE	-35 807	-47 500	0	-47 500	-19 593,47	-27 906,53	41,20

Talous toteutui alle talousarvion. Merenranta-alueiden osayleiskaavan muutostyö venny Maakuntamuseon vaadittua arkeologiset selvitykset kaikista rakentamattomista tonteista. Virojoki-Vaalimaa asemakaavan pohjakartta valmistui etuajassa vuoden 2021 lopussa. Haminan kaupungingeodeetti vahvisti kartan 11.1.2022.

Tulosalue 520: Tilapalvelut

Tulosityksiköstä vastaa tilapalvelupäällikkö. Tilapalvelupäällikkö Tommi Takanen irtisautui 17.1.2022. Tilapalvelupäällikön tehtävän täyttö venyi oikaisuvaatimusten johdosta niin, että virkaan valittu Veikko Tylli otti viran vastaan heinäkuun alussa toimien siihen asti viransijaisena. Kiinteistömestarin viran sijaisena toimi Kari Rasa ja hänet valittiin virkaan 26.10.2022.

Kiinteistönhoidosta vastaa kiinteistörakennusmestari

Puhtauspalvelusta vastaa siivoustyönjohtaja

Ravintopalveluista vastaa ravintopalvelupäällikkö

Toiminnallinen tavoite

Virolahden kuntastrategiasta johdettu visio: Terveelliset, turvalliset, viihtyisät ja tehokkaat tilat.

Kriittiset menestystekijät:

1. Tilankäytön minimointi ja luopuminen tarpeettomista kiinteistöistä; Vaaliman entisestä koulua ei myyty.

2. Käyttökustannusten kattaminen ajantasaisella hinnoittelulla; hyvinvointialueen vuokrat tarkistettiin. Ravintopalvelun hintoja nostettiin, mutta ne eivät kattaneet kasvaneita menoja.
3. Ennaltaehkäisevä rakenteiden ja teknisten järjestelmien tarkkailu ja huolto, määrärahojen karsinta 2021 ja 2022 vuodelta heikensi ennakoivaa kunnossapitoa ja johti pakollisiin korjauksiin.
4. Energiankulutuksen pienentäminen kannattavilla investoinneilla ja korjauksilla; kallistunut maakaasu korvattiin öljyllä. Terveyskeskuksen korjauksen yhteydessä poistoilmanpuhaltimet varustettiin lämmön talteenotolla.
5. Tapaturma- ja vahinkoriskien tiedostaminen ja kontrollointi; ei tiedossa tapaturmia

	Mittari	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Vuokra-asunnot	kpl	275	275	275	275
	- vuokra-asunnot	232	232	232	232
	- erityisryhmä as.	43	43	43	43
	Vuokrausaste	78	84	86	86
	Saatavat %	0,79	0,9	0,9	0,7
	Saatavat €	14 700	15 300	15 300	14 200
Omat kiinteistöt	Huoltokirja	1	1	1	1
	Kerrosala	23 801	22 501	22 501	22 501
	Hoito €/m ²	15,48	32,12	21,3	34,22
	Öljynkulutus litraa	96 680	60 374	99 600	142 527
	Hinta €/l	0,83	0,97	1,45	1,45
	Kaasun kulutus	265 205	418 074	254 250	288 115
	Hinta €/l	0,82	0,82	1,25	1,52
	Siivousalue				
	Työkustannus €/m ²				

Ravintopalvelut

Miehikkälän ravintopalvelut tuottaa Miehikkälän ja Virolahden kuntien ravintopalvelut koulujen, varhaiskasvatuksen ja henkilöstön sekä tilauskahvitusten ja ravintopalveluiden tarpeisiin.

Ravintopalvelut myös myy ravintopalveluita Kymsoten toimipisteisiin. Virolahden Villinrannan keskuskeittiö tuottaa Virolahden kunnan ateriapalvelut.

Ravintopalvelun asiakkaat keskimäärin yksiköiden ollessa toiminnassa:

-varhaiskasvatus (sisältäen esiopetus) n.131 hoitolasta

- Virojoki päiväryhmä 250 pv

- Virojoki vuororyhmä 320 pv

- Miehikkälä ja Klamila 230 pv

-koulut 188 toimintapäivää

- Virolahti 325 oppilasta

- Miehikkälä 135 oppilasta

-asumispalveluyksiköt n. 110 asukasta/ 365 toimintapäivää

-päiväkeskusasiakkaat n. 1500 aterialla vuodessa/ 365 toimintapäivää

-Virolahden kunnan ateriakuljetukset tuotetaan Villinrannan keittiössä n. 9100 aterialla vuodessa. Virolahti toimittaa ateriapalvelut

-työpaikkaruokailut: koulut, päivähoito, keskuskeittiöt n.80 ruokailijaa/ toimintapäivä.

Ateriakuljetukset		9 117 kpl
Klamilan keittiö		28 618 kpl
Miehikkälän keittiö		105 378 kpl
Villinrannan keittiö		120 496 kpl

Ravintopalveluissa tapahtui iso muutos hyvinvointialueiden aloittaessa toiminnan 1.1.2023 alkaen. Noin puolet ravintopalvelun henkilökunnasta siirtyi hyvinvointialueen palvelukseen lainsäädännön perusteella. Uudessa tilanteessa ravintopalvelut järjestettiin 1.1.2023 alkaen niin, että Virolahti ostaa jatkossa koulujen ja päiväkotien ateriapalvelut Kymijoen Ravintopalvelut Oy:ltä, jonne koko henkilöstö siirtyi joko suoraan tai hyvinvointialueen kautta. Siirron myötä Virolahti hankki osuuden Kymijoen Ravintopalvelut Oy:stä, joka mahdollistaa ns. in-house hankinnat.

1.1.2023 alkaen ei Virolahden kunnalla ole enää omaa ravintopalvelua

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 520 tilapalvelut

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
520 Tilapalvelu							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	163 924	250 000	0	250 000	325 889,10	-75 889,10	130,40
Muut toimintatuotot	2 882 708	2 978 700	-14 500	2 964 200	3 166 955,84	-202 755,84	106,80
Toimintatuotot yhteensä	3 046 632	3 228 700	-14 500	3 214 200	3 492 844,94	-278 644,94	108,70
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-11 097	-12 800	0	-12 800	-15 838,13	3 038,13	123,70
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-1 655	-2 200	0	-2 200	-2 981,14	781,14	135,50
Muut henk.sivukulut	-326	-400	0	-400	-564,89	164,89	141,20
Palvelujen ostot	-1 568 720	-1 106 950	-117 000	-1 223 950	-1 381 836,33	157 886,33	112,90
Ostot tilikauden ai	-740 518	-829 150	-100 000	-929 150	-1 264 855,05	335 705,05	136,10
Avustukset	0	-1 100	0	-1 100	0,00	-1 100,00	0,00
Muut toimintakulut	-1 448 726	-1 523 900	0	-1 523 900	-1 557 414,49	33 514,49	102,20
Toimintakulut yhteensä	-3 771 042	-3 476 500	-217 000	-3 693 500	-4 223 490,03	529 990,03	114,30
TOIMINTAKATE	-724 410	-247 800	-231 500	-479 300	-730 645,09	251 345,09	152,40

Ravintopalvelun hintoja nostettiin vuodelle 2022 keskimäärin 5%. Korotus ei ollut riittävä ja tuotoissa jäätin merkittävästi alle talousarvion. Lämmityskustannukset nostivat sisäisiä vuokria ja siitä johtuu menojen ylitys.

Tilapalvelut

Virojoen uusi päiväkotikoti valmistui ja vastaanotettiin 16.8.2022 ja toiminta alkoi 29.8.2022. Kohteen pääurakoitsijana toimi Oy Rakennuspartio, Sähköurakoitsijana Sähköryhmä Muukka Oy, Putkiurakoitsijana Haveputki Oy, Ilmastointiurakoitsijana IUI-Talotekniikka Oy ja automaatiourakoitsijana AdConSys Oy. Hanke toteutui Virolahden kunnanvaltuuston 26.4.2021 hyväksymän kustannusarvion mukaisesti

Virojoen terveyskeskuksessa 14.7.2021 tapahtuneen ison vesivahingon korjaukset sekä terveyskeskuksen tilamuutokset kilpailutettiin alkuvuonna 2022. Pääurakoitsijana toimi Kymenlaakson Rakennus Oy. Onnistuneen kilpailutuksen ansiosta määrärahoja säästyivät niin, että päätettiin samalla uusilla myös rakennuksen vesikatton urakoitsijana oli Euro Katto Oy.

Korjaustyöt onnistuivat ja talousarvion investointimäärärahaa jäi käyttämättä **196.803,62 €**.

Vakuutus korvasi vesivahingon aiheuttamat kustannukset 25.000 € omavastuuta ja rikkoutuneen palopostin ikävähennystä lukuun ottamatta. Vesivahingon korvaukset yhteensä 2021-2022 749 667,62 €. Korvaukset ovat kirjanpidossa vähentäneet vesivahingon menot vuosilta 2021-2022, eivätkä ne näy kirjanpidossa erikseen. Korvauksessa on mukana myös vuokrankeskeytyksen kulut (118 359,45 €).

Terveyskeskuksen pääurakoitsijan lvi-urakoitsijalta oli jäänyt yksi vesijohdon puristusliitin puristamatta kiinni. Tästä aiheutui laboratorioon pieni vesivahinko. Poistoilman puhaltimen tiivistys oli huolimattomasti tehty, ja iv-putken kautta tuli sisälle hiukan vettä. Pääurakoitsija korjautti puutteet iv-urakoitsijan kustannuksella.

Vaalimaan entisen koulun vesivahinko korjattiin kunnan omana työnä ja vahingosta saatiin kertakorvauksena 22.672,53 €, joka kattaa kulut.

Merkittävimmät toimenpiteet kiinteistöillä 2022:

- Maakaasun vaihto öljylle:
  - terveyskeskus helmikuu 2022
  - vanha kunnantalo elokuu 2022
  - koulukeskus helmikuu 2023
  - villinranta helmikuu 2023
  - paloasema, helmikuu 2023
- Klamilan koulu/päiväkoti, rikkoutuneen maalämpöpumpun uusinta
- Mäntyrinteen ja Jokitörmän asuntojen kunnostus
- Bunkkerimuseo, maalauksen viimeistelyt ja alapohjan verkotus
- Villinranta, Klamila, keittiöiden rasvakanavien nuohous
- Virojoen molempien koulukiinteistöjen iv- kanavien nuohoukset +säädöt
- Linja-autoasema, pajan työtilan iv lisäys
- Terveyskeskuksen 2 kerroksen osan muutos ukrainalaisten käyttöön.

Toiminnalliset tavoitteet
1) Terveet tilat

- a. Sisäilmaongelmien syntyminen estäminen kiinteistöjen kunnossapitoon panostamalla; ei tiedossa sisäilmaongelmia.
- b. Uusien tilahankkeiden materiaalivalinnat ja työtavat kestäviksi ja terveiksi; huomioitu Virojoen päiväkodissa ja terveyskeskuksen korjauksessa.
- c. Ajantasainen ja tarkka puhtauspalvelu; päivittäinen siivous.

2) Viihtyisyyden parantaminen

- a. Pihojen kunnostaminen. Ei toteutunut, määrärahat karsittiin talousarviosta minimiin.
- b. Materiaalivalintoihin panostaminen. Virojoen päiväkodissa ja terveyskeskuksen korjauksessa huomioitu

3) Huoltokirjan käyttöönoton kehittäminen; käyttöönotto kolmella suurimmalla kiinteistöllä

- a. Resursoinnin järjeistäminen; huoltokirjan käyttöönotto siirtyi tehtäväjärjestelyjen takia tulevalle vuodelle.
- b. Ongelmanratkaisuisista ennakoiwaan toimintatapaan. Ei toteutunut. Tähän syynä henkilövaihdokset sekä resurssien kohdistuminen päiväkodin ja terveyskeskuksen rakentamiseen.

4) Tapaturmaton kiinteistönhoito

- a. Kiinteistöillä ei tapahdu tapaturmia. Ei tapaturmia
- b. Työturvallisuusriskien tunnistaminen. Riskejä kartoitettu
- c. Turvallisten työtapojen kartoittaminen. Kartoitettu

Toimitilat tulosityksikkö sisältää Miehikkälän ja Virolahden kuntien kiinteistönhoidon, puhtauspalvelun ja ravintopalvelun.

Taloudelliset tavoitteet

	TP 2021	TA 2022	TOT 2022	ERO
Tulot	- 2 979 382,71	- 3 214 200,00	- 3 492 844,94	278 644,94
Menot	3 748 610,21	3 693 500,00	4 222 223,96	-528 723,96
Netto	769 227,50	479 300,00	729 379,02	-250 079,02

Taloudessa menot ylittyivät huomattavasti. Merkittävimmät ylitykset ovat kaasun ja öljyn kustannuksissa. Kaasun käyttö ylittyi 137.957,52 €. Talousarvion 49.400 €:n öljymenoihin saatiin 100.000 € lisämääräraha, mutta talousarvio ylittyi vieläkin 28.368,42 €. Päiväkodin ja terveystalouden rakennushankkeet sitoivat kuntateknikan viranhaltijoita, ja tästä johtuen öljymuutokset venyivät osalla kiinteistöjä vuoden 2023 puolelle. Jos muutokset olisi saatu tehtyä syyskuun loppuun mennessä, olisi 2022 lämmityskuluissa säästynyt n. 71.000 - 77.000 €.

Kaasulla lämmitettävien kiinteistöjen muutuskustannukset aiheuttavat 38.094,28 ylityksen määrärahoissa. Ylitys on perusteltua, koska muutokset maksavat itsensä takaisin 2023 puolella verrattuna siihen, että jatkettaisiin kaasulämmityksellä.

Miehikkälän puolelta yhteistoimintaosuuksina tulevia palkkoja on kirjattu kiinteistöpuolelle hiukan yli 100.000 € liikaa. Tämä osuus olisi pitänyt kirjata yhdyskuntatekniikkaan.

Kuntosalin vuokrauksesta ei saatu oletettuja tuloja ja nettomenot ylittyvät.

Virojoentie 7 vastikkeet olivat reilu 15.000 € talousarviota suuremmat.

Keskeisillä kiinteistöillä määrärahat karsittiin 2021 minimiin ja sen seurauksena korjausmenot kasvoivat vuoden 2022 osalta arvioitua suuremmiksi. Välttämättömiä menoja oli mm. Virojoen alakoulun ja yläasteen/lukion kiinteistöjen ilmanvaihdon määräaikaisten nuohoukset.

Asuntojen vuokrausaste nousi hieman ja tuottoja kertyi 6.909 € arvioitua enemmän. Muiden rakennusten vuokratuotto oli 119.092 € arvioitua suurempi. Koulukeskuksen lämmityskustannukset vyörytetään sisäisenä lämmityskustannuksena alakoulun, päiväkodin ja yläasteen/lukion kiinteistöille. Lämmityskulujen nousu nosti myös sisäisiä lämmitystuloja reilut 125.000 €.

Tulosalue 530: Yhdyskuntatekniikka

Yhdyskuntatekniikasta vastaa kunnaninsinööri Sami Nivuslammi

Toiminnallinen tavoite

Virolahden kuntastrategiasta johdettu visio: Viihtyisä ja turvallisen ympäristö asuin ja työpaikka-alueilla

Strategiset tavoitteet:

- Turvallinen taajama
- Viihtyisä ja virikkeellinen ympäristö
- Harrastuspaikat käyttökunnossa
- Metsien kasvu sitoo hiiltä

Strategiset mittarit:

- Ei loukkaantuneita taajamien liikenneympäristössä
- Liikuntapaikkojen käyttöaika
- Kasvun sitoma hiilimäärä
- Kuntalaispalaute

Katuverkolla ei sattunut tiedossa olevia onnettomuuksia. Rantatielle tehtiin päiväkodin rakentamisen yhteydessä uusi suojatie sekä suojatien ja koulukeskuksen/päiväkodin liittymän liikennejärjestelyjä parannettiin.

Säät olivat melko poikkeukselliset talvien osalta. Helmikuussa 2022 satoi lunta lähes päivittäin n. kolmen viikon aikana. Pakkaset eivät suosineet luistelualueiden ylläpitoa. Kesäaikaisten liikunta-alueiden käyttö oli normaalia.

Virojoen kevyenliikenteen sillan uusiminen valmistui kesäkuussa.

Keisarinpuisto ja louhospuisto -hankkeet valmistuivat. Hankkeen loppuselvitys on hyväksytty ja hanke toteutunut suunnitellusti. Molemmat puistot saivat hyvin lehdissä julkisuutta. Riihitien peruskorjaus valmistui lokakuun puolivälissä. Yleisillä teillä merkittävin tapahtuma oli Kiiskijärven sillan uusimisen käynnistyminen. Uusi silta valmistuu kesäkuussa 2023.

	Mittari	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Liikunta-alueet	Käyttöpäivät				
	Ladut	44	77	80	85
	Luistelualueet	15	41	40	22
	Kentät	150	150	150	150
	Hoito €/asukas 2988	15,83	18,23	34,71	22,44
Tiet	Kaavatiet m	23 052	23 052	23 052	23 052
	Hoito €/m	8,67	9,4	10,73	8,73
Puistot					
	Pinta-ala ha	5,5	5,5	5,5	5,5
	Hoito €/ha	2 872	3 824	15 872	6 177
Vesialueet	Kunto	tyydyttävä	hyvä	hyvä	hyvä
	Venepaikat kpl	101	90	90	90
	Hinta	72	70	70	70

	Kalastusyksiköt kpl	55	33	30	19
Metsät	Hinta	11	11	11	11
	Pinta-ala ha	652	652	652	652
	Vuokratuotto €/ha	177	290	290	294
	Metsän tuotto €/ha	63	125	125	38
	Myyntimäärä m ³	2331	2414	2400	4336
	Hinta €/m ³	31	40		
	Kunnostus ha	1	13,6	13	8
	Kustannus €/ha	16412	1540	2000	2190

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 530 Yhdyskuntatekniikka

Puun myyntituotot jäivät alle talousarvion. Tuotot ovat puukaupan ennakkomaksuja. Hakkuusopimuksessa yhtiöllä on kolme vuotta sopimuksesta aikaa suorittaa hakkuut. Pääosa hakkuista toteutuu 2023 tai 2024. Lapinvuorella suoritettu harvennus sattui hieman hankalasti joulukuulle, ja hakkuut estivät hiihtoladun käytön ennen joulua. Zsar Outletin vuosien 2021 ja 2022 siirretyt maanvuokrat ovat maksamatta, ja ne kirjataan luottotappioksi konkurssia edeltävältä ajalta.

Miehikkälästä yhteistoimintaosuuksina laskutettavista yhdyskuntatekniikan palkkausosuuksista on kirjautunut hiukan yli 100.000 € liikaa tilapalveluun.

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muutos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To-teuma%
530 Yhdyskuntatekniikka							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	84 532	200 600	0	200 600	23 202,79	177 397,21	11,60
Muut toimintatuotot	200 675	180 900	-140 000	40 900	203 577,43	-162 677,43	497,70
Toimintatuotot yhteensä	285 207	381 500	-140 000	241 500	226 780,22	14 719,78	93,90
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	0	-3 300	0	-3 300	0,00	-3 300,00	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	0	-600	0	-600	0,00	-600,00	0,00
Palvelujen ostot	-254 738	-439 600	-43 000	-482 600	-333 090,71	-149 509,29	69,00
Ostot tilikauden aikana	-83 200	-96 500	-30 000	-126 500	-61 260,93	-65 239,07	48,40
Avustukset	-13 542	-1 500	0	-1 500	-14 377,25	12 877,25	958,50
Muut toimintakulut	-33 539	-9 100	0	-9 100	-278 604,27	269 504,27	3 061,60
Toimintakulut yhteensä	-385 020	-550 600	-73 000	-623 600	-687 333,16	63 733,16	110,20
TOIMINTAKATE	-99 813	-169 100	-213 000	-382 100	-460 552,94	78 452,94	120,50

Tulosalue 535: Jätehuolto

Jätehuollosta vastasi kunnaninsinööri Sami Nivuslammi

Jätehuollon palvelutehtävät siirtyivät 1.1.2019 Kymenlaakson Jäte Oy:lle.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 535 Jätehuolto

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
535 Jätehuolto							
TOIMINTATUOTOT							
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	124,59	-124,59	0,00
Toimintatuotot yhteensä	0	0	0	0	124,59	-124,59	0,00
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-5 838	-6 300	0	-6 300	-3 641,68	-2 658,32	57,80
Muut toimintakulut	-126	0	0	0	-124,59	124,59	0,00
Toimintakulut yhteensä	-5 964	-6 300	0	-6 300	-3 766,27	-2 533,73	59,80
TOIMINTAKATE	-5 964	-6 300	0	-6 300	-3 641,68	-2 658,32	57,80

Jätehuollossa on vanhojen kaatopaikkojen tarkkailukustannukset.

Tulosalue 540: Liikelaikokset

Liikelaikoksista on eriytetty vesi- ja viemärlaitos omaksi taseyhtiöksi, ja sille tehdään oma tilinpäätös vesihuoltolain muutoksen mukaisesti.

Liikelaikoksissa on mukana Kalasatama ja Länsikeskus. Klamilan kalasataman karavaaniparkki valmistui ennen juhannusta. Karavaaniparkkia ei markkinoitu, ja käyttö jäi hyvin vähäiseksi. Jatkossa pitää markkinointiin panostaa ja sen jälkeen katsoa, onko parkin pitäminen järkevää.

Klamilan sataman kakkoslaiturin ulommaiset ponttoonit ruostuivat puhki. Ponttoonien sisään asennettiin muoviponttoonit. Korjauskustannus oli yli 22.600 €. Venelaitureiden korjaustarpeen johdosta vuodelle 2023 esitettiin laiturimaksujen tuplaamista

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 540 Liikelaikokset

Liikelaikosten tulot toteutuivat hiukan arvioitua paremmin. Menot sen sijaan ylittyivät merkittävästi. Isoimmat ylitykset johtuvat Klamilan ja Joensuuntien pumppaamojen pumppujen välttämättömistä korjauksista, Klamilan sataman laiturin korjauksesta ja toisen varaajan lisäyksestä sekä kaukokäyttöautomaatiikan kunnostamisista. Haminan 2021 jäteveden tasaoslasku saapui niin myöhään, että se jouduttiin kirjaamaan 2022 vuodelle. Sähkön käyttö ylittyi Kalasatamassa ja vesilaitoksella, jonka talousarvioon oli sähkökulut jääneet kokonaan merkitsemättä.

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muutos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To-teuma%
540 Liikelaitokset							
TULOSLASKELMA							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	556 912	602 000	0	602 000	630 174,37	-28 174,37	104,70
Muut toimintatuotot	113 642	100 800	0	100 800	106 803,41	-6 003,41	106,00
Toimintatuotot yhteensä	670 554	702 800	0	702 800	736 977,78	-34 177,78	104,90
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Henkilösivukulut							
Palvelujen ostot	-205 893	-169 300	0	-169 300	-180 358,79	11 058,79	106,50
Ostot tilik. aikana	-140 628	-218 900	-50 000	-268 900	-404 076,84	135 176,84	150,30
Muut toimintakulut	-2 823	-800	0	-800	-78 629,94	77 829,94	9 828,70
Toimintakulut yhteensä	-349 344	-389 000	-50 000	-439 000	-663 065,57	224 065,57	151,00
TOIMINTAKATE	321 210	313 800	-50 000	263 800	73 912,21	189 887,79	28,00

Tulosalue 560: Yksityistiet

Yksityistieasioista vastaa tekninen johtaja Markku Uski

Virolahden kuntastrategiasta johdettu visio: Haja-asutuksen tieverkon kunnossapitäminen tukee haja-asutusalueen asutusta

Strategiset tavoitteet:

- Haja-asutusalueen tieverkko kunnossa

Strategiset mittarit:

- Avustusmäärärahat nykytasolla

Tiekunnat eivät tehneet kaikkia hakemiaan ja myönnettyjä perusparannuksia. Osa maksatuksista tuli niin myöhään, ettei niitä pystytty lumien takia tarkastamaan. Tarkastukset tehdään keväällä 2023. Mahdolliset puutteet voidaan oikaista vuoden 2022 kunnossapitoavustusten myöntämisen yhteydessä.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 560 Yksityistietoimi

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muutos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To-teuma%
560 Yksityistietoimi							
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-879	-700	0	-700	-648,30	-51,70	92,60
Avustukset	-77 492	-84 000	0	-84 000	-77 278,52	-6 721,48	92,00
Toimintakulut yhteensä	-78 371	-84 700	0	-84 700	-77 926,82	-6 773,18	92,00
TOIMINTAKATE	-78 371	-84 700	0	-84 700	-77 926,82	-6 773,18	92,00

Menot jäivät alle talousarvion. Muutama tiekunta ei tehnyt peruskorjaustaan

Tulosalue 570: Ympäristötoimi

Terveysvalvonta ja ympäristönsuojelu toteutetaan yhteistyössä Haminan kaupungin ja Miehikkälän kunnan kanssa olevan yhteislautakunnan toimesta.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 570 Ympäristötoimi

Ympäristötoimen talous toteutui suunnitellusti. Eläinlääkinnässä on valtakunnallinen pula eläinlääkäreistä, ja se näkyi myös Virolahdella. Virolahden kunnaneläinlääkäri toimi osan ajasta Haminassa.

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To- teuma%
570 Ympäristötoimi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	0	8 000	0	8 000	0,00	8 000,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	0	8 000	0	8 000	0,00	8 000,00	0,00
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-162 294	-119 400	-38 000	-157 400	-152 649,22	-4 750,78	97,00
Ostot tilikauden aikana	0	-4 000	0	-4 000	0,00	-4 000,00	0,00
Muut toimintakulut	-20 778	-24 400	0	-24 400	-26 194,00	1 794,00	107,40
Toimintakulut yhteensä	-183 072	-147 800	-38 000	-185 800	-178 843,22	-6 956,78	96,30
TOIMINTAKATE	-183 072	-139 800	-38 000	-177 800	-178 843,22	1 043,22	100,60

Tulosalue 580: Pelastustoimi

Pelastuslaitos toimii Kotkan kaupungin alaisuudessa liikelaitoksena.

Operatiivinen pelastustoimi tapahtuu neljän paikallisen VPK:n toimesta. Näistä Virojoen VPK on I-valmiusasteen palokunta ja muut II-valmiusasteen palokuntia. I-valmiusasteen palokunnan lähtövalmius on 5 minuuttia hälytyksestä.

Pelastustoimi siirtyy 1.1.2023 alkaen osaksi Kymenlaakson hyvinvointialuetta.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 580 Pelastustoimi

Talousarvio ylittyi 75.000 €. Kotkan kaupungin taseessa oleva Kymenlaakson pelastuslaitoksen ylijäämä palautetaan kunnille pelastuslaitoksen purkautuessa. Hyvinvointialueen järjestelyjen takia jouduttiin palautuva osuus laskuttamaan vuoden 2022 puolella ja palautukset tapahtuvat 2023 puolella.

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muutos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To-teuma%
580 Palo- ja pelastustoimi							
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-373 474	-376 000	0	-376 000	-451 009,07	75 009,07	119,90
Toimintakulut yhteensä	-373 474	-376 000	0	-376 000	-451 009,07	75 009,07	119,90
TOIMINTAKATE	-373 474	-376 000	0	-376 000	-451 009,07	75 009,07	119,90

Talousarvion toteutuminen toimielimessä 50 Tekninen lautakunta

Talousarvion vertailussa on vielä mukana vesilaitoksen tulot ja menot.

Toimielin. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muutos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poikkeama	To-teuma%
50 Kuntatekniikan lautakunta							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	805 368	1 060 600	0	1 060 600	979 266,26	81 333,74	92,30
Muut toimintatuotot	3 197 024	3 260 400	-154 500	3 105 900	3 477 461,27	-371 561,27	112,00
Toimintatuotot yhteensä	4 002 392	4 321 000	-154 500	4 166 500	4 456 727,53	-290 227,53	107,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-11 097	-16 100	0	-16 100	-15 838,13	-261,87	98,40
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-1 655	-2 800	0	-2 800	-2 981,14	181,14	106,50
Muut henkilösivukulut	-326	-400	0	-400	-564,89	164,89	141,20
Palvelujen ostot	-2 903 097	-2 541 550	-157 000	-2 698 550	-2 798 303,05	99 753,05	103,70
Ostot tilikauden aikana	-964 347	-1 148 550	-180 000	-1 328 550	-1 730 218,63	401 668,63	130,20
Avustukset	-91 035	-86 600	0	-86 600	-91 655,77	5 055,77	105,80
Muut toimintakulut	-1 505 992	-1 558 200	0	-1 558 200	-1 940 967,29	382 767,29	124,60
Toimintakulut yhteensä	-5 477 549	-5 354 200	-337 000	-5 691 200	-6 580 528,90	889 328,90	115,60
TOIMINTAKATE	-1 475 156	-1 033 200	-491 500	-1 524 700	-2 123 801,37	599 101,37	139,30

❖ Lupajaosto (toimielin 590)

Toimielimestä vastaava viranhaltija on rakennustarkastaja Jari Metso.

Rakennuslautakunta toimii rakennusvalvontaviranomaisena

Tehtävä

Rakennuslautakunta valvoo maankäytön ja rakennuslain ja -asetuksen sekä rakennusjärjestyksen ja kaavamääräysten noudattamista rakentamisessa.

Kokoonpano ja osallistuminen kokouksiin

Lupajaosto kokoontui yhteensä 8 kertaa ja käsitteli 44 asiaa.

Lupajaosto kokoonpano	1.1.2022 - 31.12.2022	osallistuminen (8kpl)
puheenjohtaja	Lappi Jukka	8
varapuheenjohtaja	Kirkkopelto Wilma (Mi)	8
jäsenet	Hannolainen Anna (Vi) Korpela Marko(Mi)	6 7
henkilökohtaiset varajäsenet	Varjakoski Heli, varaj. Vi Harju Katja , varaj Mi Henelius Jani, varaj Vi Myllymäki Tenho, varaj Mi Laapas Asko, khall vared. Mi Harju Jari, khall varaedj. Vi	- - 1 1 1 -
muut kokouksiin osallistuneet	Metso Jari, esittelijä/ pk-pitäjä Alastalo Tarja, khall.pj Mi Kuokka Vappu, khall.ed Vi Suoknuuti Kari, khall. ed Mi Kivelä Anja, khall. ed Vi Laapas Asko,khall.ed Vi Harju Jari,khall varedj. Vi Hallikainen Mina, nuorisovaltuutettu, Mi Ylönen Arto, kunnanjohtaja. Mi Pulli Veli-Matti, kunnanjohtaja, VI Uski Markku , tekninen johtaja	8 7 1 6 7 1 - 3 1 - 2

Tulosalue 590: Lupajaosto

Tulosalueesta vastaa rakennustarkastaja Jari Metso

Miehikkälän rakennusvalvonta tuottaa palvelut Miehikkälän ja Virolahden kunnille vastuukuntamallin mukaisesti. Rakennusvalvonnan lakisääteinen tehtävä on valvoa maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen sekä rakennusjärjestyksen ja kaavamääräysten noudattamista rakentamisessa.

Toiminnalliset tavoitteet

- Hyvien asiakaslähtöisten palvelujen ylläpitäminen sekä kehittäminen; jatkuvaa toimintaa.
- Hyvän ja laadukkaan ympäristön aikaansaaminen sekä valvonta; jatkuvaa toimintaa, lisäksi lupajaoksen kiinteistökatselmus kierros tehty.
- Osoiterekisterin päivittäminen ja ylläpito; jatkuvaa toimintaa.
- Alueellisten rakennusvalvontaviranomaisten yhteistyöhön osallistuminen; jatkuvaa toimintaa.
- Henkilöstön kouluttaminen; jatkuvaa toimintaa.

Virolahti/Miehikkälä Lupajaoston tilasto vuodelta 2022

Viranhaltijapäätökset	2022			2021			2020		
	Mi	Vi	yht.	Mi	Vi	yht.	Mi	Vi	yht.
Rakennusluvut	13	30	43	16	44	60	24	41	65
Toimenpideluvat	13	33	46	3	12	15	14	47	61
Toimenpideilmoitukset	2	6	8	4	9	13	8	6	14
Vakuudet (rak.luvat)	0	0	0	0	2	2	0	3	3
Purkuluvat/-ilmoitukset	2	3	5	2	10	12	1	5	6
Puunkaato- ja kaava-al.	0 ¹	0 ²	0	8	15	23	5	8	13
Maisematyöluvut	2	2	4	3	4	7	0	5	5
Yhteensä	32	74	106	36	96	132	52	115	167

Rakentamisen luvat /suunnittelutarve	2022			2021			2020		
	Mi	Vi	yht.	Mi	Vi	yht.	Mi	Vi	yht.
Rakennus- ja toimenp.luvat									
- uudet omakotitalot	0	1	1	2	2	4	0	1	1
- uudet rivitalot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- uudet vapaa-ajanasunnot	2	2	4	4	7	11	4	3	7
- muut uudet rakennukset	9	16	25	13	34	47	16	29	45
- laajennukset	3	6	9	0	11	11	1	7	8
- muutos/uud.rak. verr. muutos	4	18	22	0	0	0	2	8	10
- muut	0	0	0	5	19	24	15	40	55
Yhteensä	18	43	61	24	73	97	38	88	126

¹⁾ Rakennusjärjestys ennen 1.2.2022

²⁾ Rakennusjärjestys ennen 27.6.2022

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 590 Lupajaosto

Lupajaosto toteutui alle talousarvion. Lupamäärät jäivät vähäisiksi ja lupamaksutuotto jäi arvioitua pienemmäksi. Menot jäivät myös arvioitua pienemmiksi ohjelmistomenojen jäätyä alle talousarvion.

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poik- keama	To- teuma%
590 Lupajaosto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	0	42 100	0	42 100	26 523,90	15 576,10	63,00
Toimintatuotot yhteensä	0	42 100	0	42 100	26 523,90	15 576,10	63,00
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-46 954	-146 300	0	-146 300	-111 263,03	-35 036,97	76,10
Muut toimintakulut	-578	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut yhteensä	-47 532	-146 300	0	-146 300	-111 263,03	-35 036,97	76,10
TOIMINTAKATE	-47 532	-104 200	0	-104 200	-84 739,13	-19 460,87	81,30

Kuntatekniikka yhteensä

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2021	TA2022	Ta-muu- tos	Uusi TA 2022	Toteuma	Poik- keama	To- teuma%
50 Kuntatekniikan lautakunta							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	805 368	1 060 600	0	1 060 600	979 266,26	81 333,74	92,30
Muut toimintatuotot	3 197 024	3 260 400	-154 500	3 105 900	3 477 461,27	-371 561,27	112,00
Toimintatuotot yhteensä	4 002 392	4 321 000	-154 500	4 166 500	4 456 727,53	-290 227,53	107,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-11 097	-16 100	0	-16 100	-15 838,13	-261,87	98,40
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-1 655	-2 800	0	-2 800	-2 981,14	181,14	106,50
Muut henkilösivukulut	-326	-400	0	-400	-564,89	164,89	141,20
Palvelujen ostot	-2 903 097	-2 541 550	-157 000	-2 698 550	-2 798 303,05	99 753,05	103,70
Ostot tilikauden aikana	-964 347	-1 148 550	-180 000	-1 328 550	-1 730 218,63	401 668,63	130,20
Avustukset	-91 035	-86 600	0	-86 600	-91 655,77	5 055,77	105,80
Muut toimintakulut	-1 505 992	-1 558 200	0	-1 558 200	-1 940 967,29	382 767,29	124,60
Toimintakulut yhteensä	-5 477 549	-5 354 200	-337 000	-5 691 200	-6 580 528,90	889 328,90	115,60
TOIMINTAKATE	-1 475 156	-1 033 200	-491 500	-1 524 700	-2 123 801,37	599 101,37	139,30

Kuntatekniikan tulot toteutuivat 274 651 € talousarviota paremmin, mutta menot ylittivät talousarvion reilulla 524.232 eurolla. Nettomenot ylittivät talousarvion 249.580,81 eurolla. Lautakuntakäsittelyn jälkeen poistetaan East Gate Developmentin konkurssin aiheuttamia saatavia 343.869,86 € ja Zsar Oy:n konkurssin saatavia 2881,14.

Nettomenojen ylityksen merkittävimmät syyt:

- kaasumenojen ylitys 137 957,52
- öljylämmityksen ylitys 28 368,42
- öljylämmitysmuutokset 38 094,28

- jätevesiosuus 2021-22	115 334,40	
- pelastustoimen rahoitusosuus	75 309,07	
- kalasataman laiturin korjaus	22 600	(417663,69)

Käyttötalouden toteutuminen yhteensä

	TP 2021	TA2022	Ta-muutos	Uusi TA	Toteuma	Poikkeama	Tot%
				2022			
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	4 138 780	4 389 100	0	4 389 100	4 542 892,10	-153 792,10	103,50
Maksutuotot	132 183	103 100	0	103 100	113 125,90	-10 025,90	109,70
Tuet ja avustukset	234 631	114 300	0	114 300	248 905,78	-134 605,78	217,80
Muut toimintatuotot	3 229 532	3 289 700	-154 500	3 135 200	3 524 411,75	-389 211,75	112,40
Toimintatuotot yhteensä	7 735 127	7 896 200	-154 500	7 741 700	8 429 335,53	-687 635,53	108,90
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-5 570 164	-5 401 500	0	-5 401 500	-5 667 331,80	265 831,80	104,90
Henkilöstökorvaukset	71 702	0	0	0	58 221,79	-58 221,79	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-1 298 874	-1 260 000	0	-1 260 000	-1 304 282,26	44 282,26	103,50
Muut henkilösivukulut	-179 349	-168 900	0	-168 900	-176 370,21	7 470,21	104,40
Palvelujen ostot	-19 079 734	-17 825 350	-1 899 000	-19 724 350	-20 086 163,75	361 813,75	101,80
Ostot tilikauden aikana	-1 367 184	-1 576 250	-180 000	-1 756 250	-2 098 683,33	342 433,33	119,50
Avustukset	-251 104	-312 800	-5 100	-317 900	-318 861,44	961,44	100,30
Muut toimintakulut	-2 373 469	-2 581 000	0	-2 581 000	-2 992 304,18	411 304,18	115,90
Toimintakulut yhteensä	-30 048 175	-29 125 800	-2 084 100	-31 209 900	-32 585 775,18	1 375 875,18	104,40
TOIMINTAKATE	-22 313 049	-21 229 600	-2 238 600	-23 468 200	-24 156 439,65	688 239,65	102,90

Tuloslaskelman toteutuminen

❖ Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	TP 2021	TA2022	Ta-muutos	Uusi TA	Toteuma	Poikkeama	Tot%
				2022			
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	4 138 780	4 389 100	0	4 389 100	4 542 892,10	-153 792,10	103,50
Maksutuotot	132 183	103 100	0	103 100	113 125,90	-10 025,90	109,70
Tuet ja avustukset	234 631	114 300	0	114 300	248 905,78	-134 605,78	217,80
Muut toimintatuotot	3 229 532	3 289 700	-154 500	3 135 200	3 524 411,75	-389 211,75	112,40
Toimintatuotot yhteensä	7 735 127	7 896 200	-154 500	7 741 700	8 429 335,53	-687 635,53	108,90
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-5 570 164	-5 401 500	0	-5 401 500	-5 667 331,80	265 831,80	104,90
Henkilöstökorvaukset	71 702	0	0	0	58 221,79	-58 221,79	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-1 298 874	-1 260 000	0	-1 260 000	-1 304 282,26	44 282,26	103,50
Muut henkilösivukulut	-179 349	-168 900	0	-168 900	-176 370,21	7 470,21	104,40
Palvelujen ostot	-19 079 734	-17 825 350	-1 899 000	-19 724 350	-20 086 163,75	361 813,75	101,80
Ostot tilikauden aikana	-1 367 184	-1 576 250	-180 000	-1 756 250	-2 098 683,33	342 433,33	119,50
Avustukset	-251 104	-312 800	-5 100	-317 900	-318 861,44	961,44	100,30
Muut toimintakulut	-2 373 469	-2 581 000	0	-2 581 000	-2 992 304,18	411 304,18	115,90
Toimintakulut yhteensä	-30 048 175	-29 125 800	-2 084 100	-31 209 900	-32 585 775,18	1 375 875,18	104,40
TOIMINTAKATE	-22 313 049	-21 229 600	-2 238 600	-23 468 200	-24 156 439,65	688 239,65	102,90
Verotulot	11 913 006	11 985 000	-68 000	11 917 000	11 952 670,91	-35 670,91	100,30
Valtionosuudet	10 078 252	10 118 700	550 000	10 668 700	10 898 268,00	-229 568,00	102,20
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	42 354	30 000	-6 700	23 300	24 090,42	-790,42	103,40
Muut rahoitustuotot	253 996	250 000	-164 300	85 700	90 473,50	-4 773,50	105,60
Korkokulut	-162 109	-152 000	-100 000	-252 000	-171 052,59	-80 947,41	67,90
Muut rahoituskulut	-1 707	-1 500	-6 100	-7 600	-8 505,75	905,75	111,90
VUOSIKATE	-189 257	1 000 600	-2 033 700	-1 033 100	-1 370 495,16	337 395,16	132,70
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunn.mukaiset poistot	-1 362 577	-1 401 300	0	-1 401 300	-1 410 689,04	9 389,04	100,70
Satunnaiset erät							
TILIKAUDEN TULOS	-1 551 835	-400 700	-2 033 700	-2 434 400	-2 781 184,20	346 784,20	114,20
TILIKAUDEN YLI-JÄÄMÄ	-1 551 835	-400 700	-2 033 700	-2 434 400	-2 781 184,20	346 784,20	114,20

Sisäisten erittely	TP 2021	TA2022	Ta-muutos	Uusi TA	Toteuma	Poikkeama	Tot%
				2022			
TULOSLASKELMA							
TOIMINTATUOTOT							
Sis.vesi- ja jätevesi	40 250	59 000	0	59 000	68 805,44	-9 805,44	116,60
Sis.liiketoiminnan	118 626	141 800	0	141 800	266 966,92	-125 166,92	188,30
Sisäiset myyntituotot	72 388	0	0	0	1 784,92	-1 784,92	0,00
Sisäiset tukipalv.ku	281 765	309 400	0	309 400	311 509,60	-2 109,60	100,70
Myyntituotot	513 029	510 200	0	510 200	649 066,88	-138 866,88	127,20
Sis. rakenn. vuokrat	884 116	1 051 300	0	1 051 300	1 053 120,97	-1 820,97	100,20
Sis.koneiden ja laitt.	20	0	0	0	38,57	-38,57	0,00
Sisäiset muut	283	0	0	0	5 967,41	-5 967,41	0,00

Muut toimintatuoto	884 420	1 051 300	0	1 051 300	1 059 126,95	-7 826,95	100,70
Toimintatuotot yht.	1 397 449	1 561 500	0	1 561 500	1 708 193,83	-146 693,83	109,40
TOIMINTAKULUT							
Sis.toimistopalvelut	-2 353	0	0	0	-1 356,62	1 356,62	0,00
Sis.vesi- ja jätevesi	-40 250	-59 000	0	-59 000	-68 805,44	9 805,44	116,60
Sis.henkilöstöpalvel	-165 990	-152 900	0	-152 900	-141 928,76	-10 971,24	92,80
Sis.talouspalvelut	-185 810	-156 500	0	-156 500	-169 580,84	13 080,84	108,40
Sisäiset muut palvelut	-283	0	0	0	-5 967,41	5 967,41	0,00
Palvelujen ostot	-394 686	-368 400	0	-368 400	-387 639,07	19 239,07	105,20
Sis. poltto- ja voit.	-118 626	-141 800	0	-141 800	-266 966,92	125 166,92	188,30
Sis. muu materiaali	0	0	0	0	-428,30	428,30	0,00
Ostot tilik. aikana	-118 626	-141 800	0	-141 800	-267 395,22	125 595,22	188,60
Sis.rakennusten vuokrat	-884 116	-1 051 300	0	-1 051 300	-1 053 120,97	1 820,97	100,20
Sis.koneiden ja lait.	-20	0	0	0	-38,57	38,57	0,00
Muut toimintakulut	-884 137	-1 051 300	0	-1 051 300	-1 053 159,54	1 859,54	100,20
Toimintakulut yhteensä	-1 397 449	-1 561 500	0	-1 561 500	-1 708 193,83	146 693,83	109,40

❖ Veroprosentit 2022

Tuloveroprosentit 2017-2022

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo miljoonaa €	Muutos
2017	20,0 %	41,1	-4,0 %
2018	20,0 %	42,2	2,7 %
2019	20,5 %	42,9	1,7 %
2020	20,5 %	43,2	0,5 %
2021	20,5 %	44,2	2,1 %
2022	21,5 %	44,3	3,0 %

Kiinteistöveroprosentit vuosina 2017-2022

Vuosi	Yleinen	Vak.asuin-rakennukset	Muut asuin-rakennukset	Voimalaitokset	Yleishyödylliset yhteisöt
2017	1,25 %	0,50 %	1,15 %	2,80 %	0,00 %
2018	1,25 %	0,50 %	1,15 %	2,80 %	0,00 %
2019	1,25 %	0,50 %	1,15 %	2,80 %	0,00 %
2020	1,25 %	0,50 %	1,15 %	2,80 %	0,00 %
2021	1,25 %	0,50 %	1,15 %	2,80 %	0,00 %
2022	1,25 %	0,50 %	1,15 %	2,80 %	0,00 %

❖ Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	Talousarvio	Ta-muutokset	Uusi TA	Toteutunut	Poikkeama
Kunnan tulovero	9 406 000	-288 000	9 118 000	9 160 924,41	-42 924,41
Kiinteistövero	1 532 000	-57 000	1 475 000	1 421 872,05	53 127,95
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 047 000	277 000	1 324 000	1 369 874,45	-45 874,45
Verotulot yhteensä	11 985 000	-68 000	11 917 000	11 952 670,91	-35 670,91

❖ Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksen erittely	Talousarvio	Ta-muutokset	Uusi TA	Toteutunut	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valti- onosuus	6 008 400		6 008 400	6 029 797,00	-21 397,00
Verotulomenetyksen korvaus	1 960 500		1 960 500	2 070 025,00	-109 525,00
Verotuloihin perustuva valtion- osuuksien tasaus	2 225 400		2 225 400	2 224 634,00	766,00
Järjestelmämuutoksen tasaus	-75 600		-75 600	23 812,00	-99 412,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet		550 000	550 000	550 000,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	10 118 700	550 000	10 668 700	10 898 268	-229 568

Investointien toteutuminen

Kertomusvuonna olivat seuraavat investoinnit:

Yläasteen/lukion muutostyöt ylittyivät 28.853,14 €. Ylitys johtui siitä, että suunnitelmassa jäi huomioimatta keittiöön tuleva toinen uuni. Uunia varten lisättiin laajempi huuva. Uuni hankittiin Villinrannan määrärahalla.

- Yläasteen ja lukion muutostyöt, valmis	
o talousarvio	180.000
o toteuma	208.853,14
o ylitys 2022	28.853,14
o Hankkeen kustannusarvio	200.000
o Hanke toteutunut	211.882,14

Virojoen uusi päiväkotitoimitus valmistui, ja otettiin käyttöön elokuussa 2022. Vuoden 2022 talousarvio ylittyi 406.148,47 eurolla, joka jäi 2021 vuodelta käyttämättä. Pihan muutoksiin myönnettiin 50.000 euron lisämääräraha. Kokonaisuudessaan päiväkotitoimituksen lähiliikuntapaikoinen maksoi nettona 2.975.249,95 €. Nettomeno alittaa kunnanvaltuuston 26.4.2021 vahvistaman kustannusarvion 4.750,05 eurolla.

- Virojoen päiväkotitoimitus, valmis	
o talousarvio 2022	1.510.000
o toteuma 2022	1.916.148,47
o ylitys 2022	406.148,47
o toteuma 2021	1.027.101,48
o Hankkeen kustannusarvio, kv 26.4.21	2.980.000
o 2022 myönnetty lisämääräraha	50.000
o Hanke toteutunut yht.	2.943.249,95

Virojoen päiväkodin lähiliikuntapaikka irrotettiin päiväkodista erilliseksi hankkeeksi, jolloin siihen oli mahdollista saada valtionosuutta. Hanke toteutui suunnitellusti

- Virojoen päiväkodin lähiliikuntapaikka, valmis	
o talousarvio	40.000
o valtion liikuntapaikka-avustus	-8.000
o toteuma	40.000
o valtion avustus	-8.000

Virojoen terveyskeskuksen vesivahingon yhteydessä tehdyt korjaukset ja muutokset toteutuivat 193.803,62 € alle talousarvion. Määrärahalla toteutettiin korjauksen lisäksi vesikatteen uusiminen, jonka osuus oli 96.900 €.

- Terveyskeskus, sotokeskus, valmis	
o talousarvio	836.000
o toteuma	642.196,38
- Virolahden yläaste/lukio, purunpoisto	
o talousarvio	55.000
o toteuma	0

- Bunkkerimuseo, valmis	
o talousarvio	20.000
o toteuma, valmis	10 863,23

Määrärahalta hankittiin koulukeskukseen uusi uuni

- Villinranta, uuni keittiöön	
o talousarvio	20.000
o toteuma	0

- Paloasema, varavoimakoneen kontti	
o talousarvio	10.000
o toteuma	0

- Virojoen pallokentän valtionosuus, valmis	
o talousarvio	0
o toteuma	-68.000

- Klamilan koulun areena, valmis	
o talousarvio	0
o toteuma	-12.000

- Urheilukentän huoltorakennus, pientä viimeistelyä vaille valmis	
o talousarvio	15.000
o toteuma	5 323,79

- Kalasataman muutokset, valmis	
o talousarvio	50.000
o toteuma	12.203,97

- Ravijoen tievalaistus, valmis	
o talousarvio	80.000
o toteuma	102.807
o ylitys	22.807

Kaavateiden peruskorjauksessa Hevostien osuus jäi toteuttamatta

- Kaavateiden korjaus, valmis	
o talousarvio	220.000
o toteuma	180 329,08

- Kevyenliikenteen silta, valmis	
o talousarvio	100.000
o toteuma	119.304,79
o ylitys	19.304,79

- Vilkkilän lintulava, valmis	
o talousarvio	0

o toteuma	1.498
o hankeraha	-50 000

Louhospuiston ja Keisarinpuiston hankkeet ovat valmiit ja maksatuspäätökset on saatu. Hanke toteutui hakemuksen mukaisesti. Hankkeiden kokonaiskustannukset ovat yhteensä 246.975,19 euroa. Avustukset ovat yhteensä 164.880,10 €, josta valtionosuus 65.952,04 € ja EU:n osuus 98.928,06 €. Kunnan omarahoitukseksi jäi 82.095,09 €.

- Louhospuisto, hankeraha, valmis	
o talousarvio	0
o toteuma	31 605,46
o hankeraha	-62 478,14
o toteuma 20-22	143.436,97
- Keisarinpuisto, valmis	
o talousarvio	0
o toteuma	-42 471,15
o toteuma 20-22	103.538,22
- Kyöperikin jvp, valmis	
o talousarvio	30.000
o toteuma	18 223,06
- Haukitien vesijohto	
o talousarvio	16.000
o toteuma, siirtyi 2023	0
- Koulukeskuksen vesijohto, valmis	
o lisätalousarvio	6.000
o toteuma	22 364,33
o ylitys	16.364,33

Haminan veden vuoden 2021 tasauslasku tuli 2021 tilien sulkemisen jälkeen ja siirtyi vuodelle 2022.

- Härmän eteläinen vedenottamo, valmis	
o talousarvio	0
o toteuma	5 592,74

Investointien toteutumavertailu 2022

		Kust.arvio ja sen	Ed. vuosien	Talousarvio	Ta-muutokset	Uusi TA	Toteutunut	Poikkeama	Tot. %	Kustannusarv.
		muutokset	käyttö							käytetty 31.12.22
700	Yleishallinnon investoinnit									
7100	Yleishallinto									
6000	Kiinteä omaisuus									
1100	Maa-ja vesialueet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16935,50	-16935,50	0,00	16935,50
*	Hankinnat yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16935,50	-16935,50	0,00	16935,50
1100	Maa-ja vesialueet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-7218,28	7218,28	0,00	-7218,28
*	Myynnit yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-7218,28	7218,28	0,00	-7218,28
	Investoinnit netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9717,22	-9717,22	0,00	9717,22
7100	Yleishallinto YHTEENSÄ									
1100	Maa-ja vesialueet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16935,50	-16935,50	0,00	16935,50
*	Hankinnat yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16935,50	-16935,50	0,00	16935,50
1100	Maa-ja vesialueet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-7218,28	7218,28	0,00	-7218,28
*	Myynnit yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-7218,28	7218,28	0,00	-7218,28
	Investoinnit netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9717,22	-9717,22	0,00	9717,22
7140	Osakkeet ja osuudet									
6010	Osakkeet ja osuudet									
1208	Muut osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1000,00	-1000,00	0,00	1000,00
*	Hankinnat yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1000,00	-1000,00	0,00	1000,00
	Investoinnit netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1000,00	-1000,00	0,00	1000,00
7140	Osakkeet ja osuudet YHTEENSÄ									
1208	Muut osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1000,00	-1000,00	0,00	1000,00

*	Hankinnat yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1000,00	-1000,00	0,00	1000,00
	Investoinnit netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1000,00	-1000,00	0,00	1000,00
700	Yleishallinnon investoinnit YHTEENSÄ									
1100	Maa- ja vesialueet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16935,50	-16935,50	0,00	16935,50
1208	Muut osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1000,00	-1000,00	0,00	1000,00
*	Hankinnat yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17935,50	-17935,50	0,00	17935,50
1100	Maa- ja vesialueet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-7218,28	7218,28	0,00	-7218,28
*	Myyntit yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-7218,28	7218,28	0,00	-7218,28
	Investoinnit netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10717,22	-10717,22	0,00	10717,22
780	Teknisen toimen investoinnit									
7500	Kiinteistöt									
6220	Yläaste ja lukio									
1115	Hallinto- ja laitosrakenn	180000,00	0,00	180000,00	0,00	180000,00	211882,21	-31882,21	117,71	211882,21
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	3029,07	0,00	0,00	0,00	-3029,07	3029,07	0,00	0,00
*	Hankinnat yht.	180000,00	3029,07	180000,00	0,00	180000,00	208853,14	-28853,14	116,03	211882,21
	Investoinnit netto	180000,00	3029,07	180000,00	0,00	180000,00	208853,14	-28853,14	116,03	211882,21
6225	Lähiliikuntapaikka, päiväkot									
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	40000,00	0,00	40000,00	0,00	40000,00	40000,00	0,00	100,00	40000,00
*	Hankinnat yht.	40000,00	0,00	40000,00	0,00	40000,00	40000,00	0,00	100,00	40000,00
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	-8000,00	0,00	-8000,00	0,00	-8000,00	-8000,00	0,00	100,00	-8000,00
*	Rahoitusosuudet yht.	-8000,00	0,00	-8000,00	0,00	-8000,00	-8000,00	0,00	100,00	-8000,00
	Investoinnit netto	32000,00	0,00	32000,00	0,00	32000,00	32000,00	0,00	100,00	32000,00
6230	Terveyskeskus, sotekeskus									
1115	Hallinto- ja laitosrakenn	886000,00	0,00	886000,00	-50000,00	836000,00	642196,38	193803,62	76,82	642196,38
*	Hankinnat yht.	886000,00	0,00	886000,00	-50000,00	836000,00	642196,38	193803,62	76,82	642196,38
	Investoinnit netto	886000,00	0,00	886000,00	-50000,00	836000,00	642196,38	193803,62	76,82	642196,38

6233	Uusi päiväkot									
1115	Hallinto- ja laitosrakenn	2700000,00	0,00	1460000,00	50000,00	1510000,00	3018269,95	-1508269,95	199,89	3018269,95
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	1102122,48	0,00	0,00	0,00	-1102121,48	1102121,48	0,00	1,00
*	Hankinnat yht.	2700000,00	1102122,48	1460000,00	50000,00	1510000,00	1916148,47	-406148,47	126,90	3018270,95
	Investoinnit netto	2700000,00	1102122,48	1460000,00	50000,00	1510000,00	1916148,47	-406148,47	126,90	3018270,95
										0,00
6238	Yläaste/lukio purunpoisto ym.									0,00
1115	Hallinto- ja laitosrakenn	55000,00	0,00	55000,00	0,00	55000,00	0,00	55000,00	0,00	0,00
*	Hankinnat yht.	55000,00	0,00	55000,00	0,00	55000,00	0,00	55000,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	55000,00	0,00	55000,00	0,00	55000,00	0,00	55000,00	0,00	0,00
6240	Bunkkerimuseo									
1115	Hallinto- ja laitosrakenn	20000,00	0,00	20000,00	0,00	20000,00	0,00	20000,00	0,00	0,00
1123	Muut rakennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10863,23	-10863,23	0,00	10863,23
*	Hankinnat yht.	20000,00	0,00	20000,00	0,00	20000,00	10863,23	9136,77	54,32	10863,23
	Investoinnit netto	20000,00	0,00	20000,00	0,00	20000,00	10863,23	9136,77	54,32	10863,23
6250	Villinranta									
1115	Hallinto- ja laitosrakenn	20000,00	0,00	20000,00	0,00	20000,00	0,00	20000,00	0,00	0,00
*	Hankinnat yht.	20000,00	0,00	20000,00	0,00	20000,00	0,00	20000,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	20000,00	0,00	20000,00	0,00	20000,00	0,00	20000,00	0,00	0,00
6260	Paloasema									
1115	Hallinto- ja laitosrakenn	10000,00	0,00	10000,00	0,00	10000,00	0,00	10000,00	0,00	0,00
*	Hankinnat yht.	10000,00	0,00	10000,00	0,00	10000,00	0,00	10000,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	10000,00	0,00	10000,00	0,00	10000,00	0,00	10000,00	0,00	0,00
6322	Kevyen liik. sillan uusiminen									

1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1,03	1,03	0,00	-1,03
*	Hankinnat yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1,03	1,03	0,00	-1,03
	Investoinnit netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1,03	1,03	0,00	-1,03
7500	Kiinteistöt YHTEENSÄ									
1115	Hallinto- ja laitosrakenn	3871000,00	0,00	2631000,00	0,00	2631000,00	3872348,54	-1241348,54	147,18	3872348,54
1123	Muut rakennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10863,23	-10863,23	0,00	10863,23
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	40000,00	0,00	40000,00	0,00	40000,00	40000,00	0,00	100,00	40000,00
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	1105151,55	0,00	0,00	0,00	-1105151,58	1105151,58	0,00	-0,03
*	Hankinnat yht.	3911000,00	1105151,55	2671000,00	0,00	2671000,00	2818060,19	-147060,19	105,51	3923211,74
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	-8000,00	0,00	-8000,00	0,00	-8000,00	-8000,00	0,00	100,00	-8000,00
*	Rahoitusosuudet yht.	-8000,00	0,00	-8000,00	0,00	-8000,00	-8000,00	0,00	100,00	-8000,00
	Investoinnit netto	3903000,00	1105151,55	2663000,00	0,00	2663000,00	2810060,19	-147060,19	105,52	3915211,74
7501	Yhdyskuntatekniikka									
6222	Liikuntapaikat, yläaste									
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	-68000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-68000,00	68000,00	0,00	-68000,00
*	Rahoitusosuudet yht.	-68000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-68000,00	68000,00	0,00	-68000,00
	Investoinnit netto	-68000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-68000,00	68000,00	0,00	-68000,00
6223	Liikuntapaikat, Klam. areena									
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	-12000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-12000,00	12000,00	0,00	-12000,00
*	Rahoitusosuudet yht.	-12000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-12000,00	12000,00	0,00	-12000,00
	Investoinnit netto	-12000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-12000,00	12000,00	0,00	-12000,00
6224	Liikuntapaik.urh.kent.huoltorak									
1123	Muut rakennukset	15000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16937,14	-16937,14	0,00	16937,14
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	0,00	0,00	15000,00	0,00	15000,00	0,00	15000,00	0,00	0,00
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	11613,35	0,00	0,00	0,00	-11613,35	11613,35	0,00	0,00

*	Hankinnat yht.	15000,00	11613,35	15000,00	0,00	15000,00	5323,79	9676,21	35,49	16937,14
	Investoinnit netto	15000,00	11613,35	15000,00	0,00	15000,00	5323,79	9676,21	35,49	16937,14
6267	Kalasaatama									
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	50000,00	0,00	50000,00	0,00	50000,00	12203,97	37796,03	24,41	12203,97
*	Hankinnat yht.	50000,00	0,00	50000,00	0,00	50000,00	12203,97	37796,03	24,41	12203,97
	Investoinnit netto	50000,00	0,00	50000,00	0,00	50000,00	12203,97	37796,03	24,41	12203,97
6300	Tievalaistus									
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	88000,00	0,00	88000,00	0,00	88000,00	102807,00	-14807,00	116,83	102807,00
*	Hankinnat yht.	88000,00	0,00	88000,00	0,00	88000,00	102807,00	-14807,00	116,83	102807,00
	Investoinnit netto	88000,00	0,00	88000,00	0,00	88000,00	102807,00	-14807,00	116,83	102807,00
6310	Kaavateiden päällystys									
1130	Maa- ja vesirakenteet	220000,00	0,00	220000,00	0,00	220000,00	180329,08	39670,92	81,97	180329,08
*	Hankinnat yht.	220000,00	0,00	220000,00	0,00	220000,00	180329,08	39670,92	81,97	180329,08
	Investoinnit netto	220000,00	0,00	220000,00	0,00	220000,00	180329,08	39670,92	81,97	180329,08
6322	Kevyen liik. sillan uusiminen									
1130	Maa- ja vesirakenteet	100000,00	0,00	100000,00	0,00	100000,00	126623,47	-26623,47	126,62	126623,47
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	7318,68	0,00	0,00	0,00	-7318,68	7318,68	0,00	0,00
*	Hankinnat yht.	100000,00	7318,68	100000,00	0,00	100000,00	119304,79	-19304,79	119,30	126623,47
	Investoinnit netto	100000,00	7318,68	100000,00	0,00	100000,00	119304,79	-19304,79	119,30	126623,47
6651	Matkailu, Vilkkilän lintutorni									
1130	Maa- ja vesirakenteet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1498,00	-1498,00	0,00	1498,00
*	Hankinnat yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1498,00	-1498,00	0,00	1498,00
1130	Maa- ja vesirakenteet	-50000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-50000,00	50000,00	0,00	-50000,00
*	Rahoitusosuudet yht.	-50000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-50000,00	50000,00	0,00	-50000,00

	Investoinnit netto	-50000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-48502,00	48502,00	0,00	-48502,00
6652	Matkailu,louhos									
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	235500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	143436,97	-143436,97	0,00	143436,97
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	111831,51	0,00	0,00	0,00	-111831,51	111831,51	0,00	0,00
*	Hankinnat yht.	235500,00	111831,51	0,00	0,00	0,00	31605,46	-31605,46	0,00	143436,97
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	-164800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-62478,14	62478,14	0,00	-62478,14
*	Rahoitusosuudet yht.	-164800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-62478,14	62478,14	0,00	-62478,14
	Investoinnit netto	70700,00	111831,51	0,00	0,00	0,00	-30872,68	30872,68	0,00	80958,83
6653	Matkailu, keisarinpuisto									
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	79500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	103538,22	-103538,22	0,00	103538,22
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	85234,42	0,00	0,00	0,00	-85234,42	85234,42	0,00	0,00
*	Hankinnat yht.	79500,00	85234,42	0,00	0,00	0,00	18303,80	-18303,80	0,00	103538,22
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-102401,97	102401,97	0,00	-102401,97
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	-59930,82	0,00	0,00	0,00	59930,82	-59930,82	0,00	0,00
*	Rahoitusosuudet yht.	0,00	-59930,82	0,00	0,00	0,00	-42471,15	42471,15	0,00	-102401,97
	Investoinnit netto	79500,00	25303,60	0,00	0,00	0,00	-24167,35	24167,35	0,00	1136,25
7501	Yhdyskuntateknikka YHTEENSÄ									
1123	Muut rakennukset	15000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16937,14	-16937,14	0,00	16937,14
1130	Maa- ja vesirakenteet	320000,00	0,00	320000,00	0,00	320000,00	308450,55	11549,45	96,39	308450,55
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	453000,00	0,00	153000,00	0,00	153000,00	361986,16	-208986,16	236,59	361986,16
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	215997,96	0,00	0,00	0,00	-215997,96	215997,96	0,00	0,00
*	Hankinnat yht.	788000,00	215997,96	473000,00	0,00	473000,00	471375,89	1624,11	99,66	687373,85
1130	Maa- ja vesirakenteet	-50000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-50000,00	50000,00	0,00	-50000,00
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	-244800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-244880,11	244880,11	0,00	-244880,11
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	-59930,82	0,00	0,00	0,00	59930,82	-59930,82	0,00	0,00
*	Rahoitusosuudet yht.	-294800,00	-59930,82	0,00	0,00	0,00	-234949,29	234949,29	0,00	-294880,11
	Investoinnit netto	493200,00	156067,14	473000,00	0,00	473000,00	236426,60	236573,40	49,98	392493,74

7502	Vesihuoltolaitos									
6425	Kyöperikintien viemär. uusinta									
1140	Johtoverkostot ja laitteet	30000,00	0,00	30000,00	0,00	30000,00	18223,06	11776,94	60,74	18223,06
*	Hankinnat yht.	30000,00	0,00	30000,00	0,00	30000,00	18223,06	11776,94	60,74	18223,06
	Investoinnit netto	30000,00	0,00	30000,00	0,00	30000,00	18223,06	11776,94	60,74	18223,06
6426	Haukitten vesij uusiminen									
1140	Johtoverkostot ja laitteet	16000,00	0,00	16000,00	0,00	16000,00	0,00	16000,00	0,00	0,00
*	Hankinnat yht.	16000,00	0,00	16000,00	0,00	16000,00	0,00	16000,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	16000,00	0,00	16000,00	0,00	16000,00	0,00	16000,00	0,00	0,00
6427	Koulukesk vesij uusiminen									
1140	Johtoverkostot ja laitteet	6000,00	0,00	6000,00	0,00	6000,00	22364,33	-16364,33	372,74	22364,33
*	Hankinnat yht.	6000,00	0,00	6000,00	0,00	6000,00	22364,33	-16364,33	372,74	22364,33
	Investoinnit netto	6000,00	0,00	6000,00	0,00	6000,00	22364,33	-16364,33	372,74	22364,33
6590	Härmän eteläinen vedenottamo									
1140	Johtoverkostot ja laitteet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5592,74	-5592,74	0,00	5592,74
*	Hankinnat yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5592,74	-5592,74	0,00	5592,74
	Investoinnit netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5592,74	-5592,74	0,00	5592,74
7502	Vesihuoltolaitos YHTEENSÄ									
1140	Johtoverkostot ja laitteet	52000,00	0,00	52000,00	0,00	52000,00	46180,13	5819,87	88,81	46180,13
*	Hankinnat yht.	52000,00	0,00	52000,00	0,00	52000,00	46180,13	5819,87	88,81	46180,13
	Investoinnit netto	52000,00	0,00	52000,00	0,00	52000,00	46180,13	5819,87	88,81	46180,13
780	Teknisen toimen investoinnit YHTEENSÄ									
1115	Hallinto- ja laitosrakenn	3871000,00	0,00	2631000,00	0,00	2631000,00	3872348,54	-1241348,54	147,18	3872348,54

1123	Muut rakennukset	15000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	27800,37	-27800,37	0,00	27800,37
1130	Maa- ja vesirakenteet	320000,00	0,00	320000,00	0,00	320000,00	308450,55	11549,45	96,39	308450,55
1140	Johtoverkostot ja laitteet	52000,00	0,00	52000,00	0,00	52000,00	46180,13	5819,87	88,81	46180,13
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	493000,00	0,00	193000,00	0,00	193000,00	401986,16	-208986,16	208,28	401986,16
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	1321149,51	0,00	0,00	0,00	-1321149,54	1321149,54	0,00	-0,03
*	Hankinnat yht.	4751000,00	1321149,51	3196000,00	0,00	3196000,00	3335616,21	-139616,21	104,37	4656765,72
1130	Maa- ja vesirakenteet	-50000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-50000,00	50000,00	0,00	-50000,00
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	-252800,00	0,00	-8000,00	0,00	-8000,00	-252880,11	244880,11	3161,00	-252880,11
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	-59930,82	0,00	0,00	0,00	59930,82	-59930,82	0,00	0,00
*	Rahoitusosuudet yht.	-302800,00	-59930,82	-8000,00	0,00	-8000,00	-242949,29	234949,29	3036,87	-302880,11
	Investoinnit netto	4448200,00	1261218,69	3188000,00	0,00	3188000,00	3092666,92	95333,08	97,01	4353885,61

	KAIKKI YHTEENSÄ									
1100	Maa- ja vesialueet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16935,50	-16935,50	0,00	16935,50
1115	Hallinto- ja laitosrakenn	3871000,00	0,00	2631000,00	0,00	2631000,00	3872348,54	-1241348,54	147,18	3872348,54
1123	Muut rakennukset	15000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	27800,37	-27800,37	0,00	27800,37
1130	Maa- ja vesirakenteet	320000,00	0,00	320000,00	0,00	320000,00	308450,55	11549,45	96,39	308450,55
1140	Johtoverkostot ja laitteet	52000,00	0,00	52000,00	0,00	52000,00	46180,13	5819,87	88,81	46180,13
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	493000,00	0,00	193000,00	0,00	193000,00	401986,16	-208986,16	208,28	401986,16
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	1321149,51	0,00	0,00	0,00	-1321149,54	1321149,54	0,00	-0,03
1208	Muut osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1000,00	-1000,00	0,00	1000,00
*	Hankinnat yht.	4751000,00	1321149,51	3196000,00	0,00	3196000,00	3353551,71	-157551,71	104,93	4674701,22
1130	Maa- ja vesirakenteet	-50000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-50000,00	50000,00	0,00	-50000,00
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	-252800,00	0,00	-8000,00	0,00	-8000,00	-252880,11	244880,11	3161,00	-252880,11
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	-59930,82	0,00	0,00	0,00	59930,82	-59930,82	0,00	0,00
*	Rahoitusosuudet yht.	-302800,00	-59930,82	-8000,00	0,00	-8000,00	-242949,29	234949,29	3036,87	-302880,11
1100	Maa- ja vesialueet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-7218,28	7218,28	0,00	-7218,28
*	Myyntit yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-7218,28	7218,28	0,00	-7218,28
	Investoinnit netto	4448200,00	1261218,69	3188000,00	0,00	3188000,00	3103384,14	84615,86	97,35	4364602,83

Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	TA- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkema
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 000 600	-2 033 700	-1 033 100	-1 370 495,16	337 395,16
Tulorahoituksen korjaukset				-371 022,22	371 022,22
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 196 000,00		-3 196 000,00	-3 353 551,71	157 551,71
Rahoitusos. inv.menoihin	8 000,00		8 000,00	242 949,29	-234 949,29
Pys vast huödykk luovutustulot				13 355,71	-13 355,71
Toiminnan ja investoinnit netto	-2 187 400	-2 033 700	-4 221 100	-4 838 764	617 664,09
Rahoituksen rahavirta					
Antolainojen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset				-10 820,00	10 820,00
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-400 000,00		-400 000,00	-400 000,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 600 000,00	2 000 000,00	4 600 000,00	4 500 000,00	100 000,00
Vaikutus maksuvalmiu- teen	12 600,00	-33 700,00	-21 100,00	-749 584,09	728 484,09

Yhteenveto toteutumisesta

sis. laskennalliset erät	Sito- vuus N/B	Määrärahat Ta	1000 €				Tuloarviot		1000 €		
			Ta muutok- set	Ta muu- tosten jälk.	toteutuma	poik- keama	Ta	Ta muutok- set	Ta muutosten jälk.	toteu- tuma	poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Keskusvaalilautakunta	B	22		22	11	11	4		4	7	3
Toimintakate	N	18		18	4	14					
Tarkastuslautakunta	B	19		19	14	5					
Toimintakate	N	19		19	14	5					
Kunnanvaltuusto	B	34		34	38	-4					
Toimintakate	N	34		34	38	-4					
Kunnanhallitus	B	14 197	1 747	15 944	16 108	-164	628		628	677	49
Toimintakate	N	13 569	1 747	15 316	15 431	-115					
Sivistystoimi	B	9 355		9 355	9 723	-368	2 901		2 901	3 262	361
Toimintakate	N	6 454		6 454	6 461	-7					
Tekninen toimi	B	5 354	337	5 691	6 580	-889	4 321	-155	4 166	4 457	291
Toimintakate	N	1 033	182	1 525	2 123	-598					
Lupajaosto	B	146		146	111	35	42		42	26	-16
Toimintakate	N	104		104	85	19					
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						11 985	-68	11 917	11 953	36
Valtionosuudet	B						10 119	550	10 669	10 898	229
Rah.tulot ja menot	B	154	106	260	180	80	280	-171	109	114	5
Rahastojen muutos											
Satunnaiset erät	B										
Varausten muutos	B										

Sitovuustaso käyttötalousoosassa on toimitielin siten, että toimintatulojen ja -menojen nettomäärä on sitova.

	Sito- vuus N/B	Määrärahat 1000 €					Tuloarviot 1000 €				
		Ta	Ta muutok- set	Ta muu- tosten jälk.	toteutuma	poik- keama	Ta	Ta-muu- tokset	Ta muu-tosten jälk.	toteu- tuma	Poik-keama
INVESTOINTIOSA											
Kunnanhallitus											
Maa-alueet	B				17	-17				7	7
Osakkeet ja osuudet	B				1	-1					
Tekninen toimi											
Kiinteistöt											
Ylä-aste ja lukio	B	180		180	209	-29					
Terveyskeskus	B	886	-50	836	642	194					
Päiväkoti	B	1 460	50	1 510	1 916	-406					
Päiväkodin lähiliikuntapaikka	B	40		40	40	0	8		8	8	0
Ylä-aste ja lukio purunpoisto	B	55		55	0	55					
Bunkkerimuseo	B	20		20	11	9					
Villinranta	B	20		20	0	20					
Paloasema	B	10		10	0	10					
Yhdyskuntateknikka											
Ylä-aste ja lähiliik.paik.	B	0		0	0	0	0			68	68
Klamilan areena	B	0		0	0	0	0			12	12
Urheilukentän huolto- rak.	B	15		15	5	10					
Tievalaistus	B	88		88	103	-15					
Kalasadama	B	50		50	12	38					
Kaavateiden päällystys	B	220		220	180	40					
Keuyen liikenteen silta	B	100		100	120	-20					
Vilkkilän lintutorni	B	0		0	1	-1	0		0	50	50
Louhos&Keisarinpuisto	B	0		0	50	-50	0		0	105	105
Vesihuoltolaitos											
Kyöperikintien viemäri	B	30		30	18	12					
Haukitien vesi	B	16		16	0	16					
Koulukeskuksen vesi	B	6		6	22	-16					
Härmän vedenottamo	B	0		0	6	-6					
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muu- tokset											
Antolainasaam lisäys	B				11	-11					
Antolainasaam vähenn	B										
Lainakannan muutok- set											
Lyhytaikaisten lainojen muu- tos	B	2 600		2 600	4 500	-1 900					
Pitkäaikaisten lainojen vä- hennys	B	400		400	400	0					
Oman pääoman muu- tokset											
Yhteensä		35 477	2 190	37 667	41 029	-3 362	30 288	156	30 444	31 644	1 200

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio B = bruttomääräraha/tuloarvio

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma vertailutietoineen

Tuloslaskelma vertailutietoineen	01.01.2022-31.12.2022		01.01.-31.12.2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	3 893 825,22		3 625 751,29	
Maksutuotot	113 125,90		132 183,25	
Tuet ja avustukset	248 905,78		234 630,98	
Muut toimintatuotot	2 465 284,80	6 721 141,70	2 345 112,48	6 337 678,00
Valmisteverastojen muutos				
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-5 609 110,01		-5 498 462,18	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 304 282,26		-1 298 873,62	
Muut henkilösivukulut	-176 370,21		-179 349,22	
Palvelujen ostot	-19 698 524,68		-18 685 047,62	
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-1 831 288,11		-1 248 558,34	
Avustukset	-318 861,44		-251 103,87	
Muut toimintakulut	-1 939 144,64	-30 877 581,35	-1 489 331,99	-28 650 726,84
TOIMINTAKATE		-24 156 439,65		-22 313 048,84
Verotulot		11 952 670,91		11 913 005,53
Valtionosuudet		10 898 268,00		10 078 252,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	24 090,42		42 354,46	
Muut rahoitustuotot	90 473,50		253 995,67	
Korkokulut	-171 052,59		-162 108,72	
Muut rahoituskulut	-8 505,75	-64 994,42	-1 707,43	132 533,98
VUOSIKATE		-1 370 495,16		-189 257,33
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 410 689,04		-1 362 577,26	
Arvonalentumiset		-1 410 689,04		-1 362 577,26
Satunnaiset erät				
TILIKAUDEN TULOS		-2 781 184,20		-1 551 834,59
Tilinpäätössiirrot				
Tilikauden verot ja laskennalliset verot				
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALI-JÄÄMÄ	-2 781 184,20	-2 781 184,20	-1 551 834,59	-1 551 834,59

Rahoituslaskelma vertailutietoineen

Kunnan rahoituslaskelma	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	-1 370 495,16	-189 257,33
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot		
Tulorahoituksen korjauserät	-371 022,22	-188 326,66
Toiminnan rahavirta	-1 741 517,38	-377 583,99
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 353 551,71	-1 911 212,56
Rahoitusosuudet investointimenoihin	242 949,29	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	13 355,71	68 120,00
Investointien rahavirta	-3 097 246,71	-1 843 092,56
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 838 764,09	-2 220 676,55
Rahoituksen rahavirta		
<u>Antolainauksen muutokset</u>		
Antolainasaamisten lisäykset	-10 820,00	-2 565,00
Antolainasaamisten vähennykset		
Antolainauksen muutokset	-10 820,00	-2 565,00
<u>Lainakannan muutokset</u>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-400 000,00	-400 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 500 000,00	1 000 000,00
Lainakannan muutokset	4 100 000,00	600 000,00
<u>Oman pääoman muutokset</u>		
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	-11 786,71	-434 282,59
Korottomien velkojen muutos	327 946,31	477 324,97
Muut maksuvalmiuden muutokset	316 159,60	43 042,38
Rahoituksen rahavirta	4 405 339,60	640 477,38
Rahavarojen muutos	-433 424,49	-1 580 199,17
Rahavarat 31.12.	1 387 234,78	1 820 659,27
Rahavarat 1.1.	1 820 659,27	3 400 858,44
Rahavarojen muutos	-433 424,49	-1 580 199,17

Kunnan tase
1 EUR
Liite
31.12.2022
31.12.2021
VASTAAVAA
PYSYVÄT VASTAAVAT
Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	715 521,77	761 128,01
Muut pitkävaikutteiset menot	679 626,57	731 171,25
Aineettomat hyödykkeet	1 395 148,34	1 492 299,26

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	6 464 412,53	6 454 695,31
Rakennukset	14 344 790,99	11 162 793,20
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 742 520,72	7 876 971,00
Koneet ja kalusto	13 385,57	20 585,56
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	11 536,24	1 272 754,96
Aineelliset hyödykkeet	28 576 646,05	26 787 800,03

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	3 047 256,73	3 047 256,73
Kuntayhtymäosuudet	1 206 589,13	1 206 589,13
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	196 868,59	196 868,59
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvонko- rotukset	433 123,74	432 123,74
Muut lainasaamiset	572 811,09	572 811,09
Muut saamiset	218 519,75	207 699,75
Sijoitukset	5 675 169,03	5 663 349,03
PYSYVÄT VASTAAVAT	35 646 963,42	33 943 448,32

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	186 168,94	138 273,25
Muut toimeksiantojen varat	465 982,45	465 982,45
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	652 151,39	604 255,70

VAIHTUVAT VASTAAVAT
Saamiset
Pitkäaikaiset saamiset
Pitkäaikaiset saamiset
Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	435 787,43	609 933,39
Lainasaamiset	14 000,00	30 000,00
Muut saamiset	82 464,82	130 442,09
Siirtosaamiset	761 944,38	512 034,44

Lyhytaikaiset saamiset	1 294 196,63	1 282 409,92
Saamiset	1 294 196,63	1 282 409,92
Rahoitusarvopaperit		
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	1 387 234,78	1 820 659,27
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 681 431,41	3 103 069,19
VASTAAVAA	38 980 546,22	37 650 773,21
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	6 625 445,56	6 625 445,56
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	8 392 803,34	9 944 637,93
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 781 184,20	-1 551 834,59
OMA PÄÄOMA	12 237 064,70	15 018 248,90
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset		364 884,79
PAKOLLISET VARAUKSET		364 884,79
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	47 935,65	
Muut toimeksiantojen pääomat	609 684,95	609 724,91
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	657 620,60	609 724,91
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 000 000,00	2 400 000,00
Liittymismaksut ja muut velat	945 691,13	924 111,65
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 945 691,13	3 324 111,65
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	20 000 000,00	15 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	400 000,00	400 000,00
Saadut ennakot	9 507,17	12 045,39
Ostovelat	1 747 622,69	1 421 550,74
Liittymismaksut ja muut velat	220 921,22	218 291,26
Siirtovelat	762 118,71	781 915,57
Lyhytaikainen vieras pääoma	23 140 169,79	18 333 802,96
VIERAS PÄÄOMA	26 085 860,92	21 657 914,61
VASTATTAVAA	38 980 546,22	37 650 773,21

Konsernilaskelmat vertailutietoineen

❖ Konsernituloslaskelma

Konsernituloslaskelma		
1 EUR	2022	2021
Toimintatuotot	20 370 706,39	18 992 876,66
Toimintakulut	-44 403 712,22	-41 142 588,78
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	686,36	4 272,86
TOIMINTAKATE	-24 032 319,47	-22 145 439,26
Verotulot	11 952 670,91	11 913 005,53
Valtionosuudet	10 985 679,12	10 164 615,86
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	27 781,33	44 814,49
Muut rahoitustuotot	92 146,13	258 102,57
Korkokulut	-282 977,94	-246 645,24
Muut rahoituskulut	468 655,23	493 841,01
Rahoitustuotot ja -kulut	305 604,75	550 112,83
VUOSIKATE	-788 364,69	482 294,97
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 290 452,66	-2 172 082,41
Arvonalentumiset	-40 755,41	-1 879,34
Poistot ja arvonalentumiset	-2 331 208,07	-2 173 961,75
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	-3 119 572,76	-1 691 666,78
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot	36 053,60	-3 474,57
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	7 963,57	13 738,88
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 075 555,59	-1 681 402,47

❖ Konsernirahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	-788 364,69	482 294,97
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot		
Tulorahoituksen korjauserät	-112 873,76	-31 470,89
Toiminnan rahavirta	-901 238,45	450 824,08
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 780 953,37	-2 907 966,79
Rahoitusosuudet investointimenoihin	242 949,29	179,14
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	563 228,40	96 651,50
Investointien rahavirta	-3 974 775,68	-2 811 136,16
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 876 014,13	-2 360 312,08
Rahoituksen rahavirta		
<u>Antolainauksen muutokset</u>		
Antolainasaamisten lisäykset	-11 120,70	-4 919,45
Antolainasaamisten vähennykset		1 633,10
Antolainauksen muutokset	-11 120,70	-3 286,35
<u>Lainakannan muutokset</u>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 230 000,00	518 769,73
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-453 047,19	-929 403,36
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 598 587,56	1 600 478,82
Lainakannan muutokset	5 375 540,37	1 189 845,19
<u>Oman pääoman muutokset</u>		
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5 462,60	-279,81
Vaihto-omaisuuden muutos	6 519,99	545,88
Saamisten muutos	-16 975,75	-934 593,46
Korottomien velkojen muutos	539 538,38	432 542,19
Muut maksuvalmiuden muutokset	534 545,22	-501 785,20
Rahoituksen rahavirta	5 898 964,90	684 773,63
Rahavarojen muutos	1 022 950,77	-1 675 538,45
Rahavarat 31.12.	3 925 479,59	2 902 528,82
Rahavarat 1.1.	2 902 528,82	4 578 067,28
Rahavarojen muutos	1 022 950,77	-1 675 538,45

❖ Konsernitase

Konsernitase		
1 EUR	2022	2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	830 402,69	995 825,61
Muut pitkävaikutteiset menot	689 278,33	736 153,64
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	59 288,69	25 774,12
Aineettomat hyödykkeet	1 578 969,71	1 757 753,37
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 855 911,60	6 831 089,17
Rakennukset	21 835 955,48	18 057 693,57
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 891 706,40	7 987 046,21
Koneet ja kalusto	399 027,03	352 385,19
Muut aineelliset hyödykkeet	56 773,86	56 778,45
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	858 259,46	2 684 165,91
Aineelliset hyödykkeet	37 897 633,82	35 969 158,50
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	269 654,70	268 998,34
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	439 880,67	442 230,13
Muut saamiset	221 174,90	210 054,20
Sijoitukset	930 710,28	921 282,67
PYSYVÄT VASTAAVAT	40 407 313,80	38 648 194,54
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	59 157,07	23 419,75
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	191 822,10	143 244,94
Muut toimeksiantojen varat	511 262,89	503 555,20
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	762 242,07	670 219,89
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet		5 431,99
Keskeneräiset tuotteet		1 088,00
Muu vaihto-omaisuus		
Vaihto-omaisuus		6 519,99
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset		
Muut saamiset	23 857,23	
Pitkäaikaiset saamiset	23 857,23	
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 433 581,06	1 388 997,43
Lainasaamiset	44 041,25	60 396,66
Muut saamiset	343 895,99	379 024,23
Siirtosaamiset	945 710,55	945 695,45
Lyhytaikaiset saamiset	2 767 228,85	2 774 113,76
Saamiset	2 791 086,08	2 774 113,76

Rahoitusarvopaperit		
Joukovelkakirjalainasaamiset	3 829,69	
Muut arvopaperit	16 772,69	22 125,18
Rahoitusarvopaperit	20 602,38	22 125,18
Rahat ja pankkisaamiset	3 904 877,21	2 880 403,65
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 716 565,67	5 683 162,57
VASTAAVAA	47 886 121,55	45 001 577,01

VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	6 625 445,55	6 625 445,55
Arvonkorotusrahasto	15 641,48	15 641,48
Muut omat rahastot	638 810,39	638 810,39
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 935 849,91	3 617 252,38
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 075 555,59	-1 681 402,47
OMA PÄÄOMA	6 140 191,74	9 215 747,33
VÄHEMMISTÖOSUDET	45 265,55	53 229,12
KONSERNIRESERVI		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	113 870,10	122 306,52
PAKOLLISET VARAUKSET	113 870,10	122 306,52
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	69 342,44	28 457,77
Lahjoitusrahastojen pääomat	54 089,72	5 157,35
Muut toimeksiantojen pääomat	654 965,39	647 297,66
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	778 397,56	680 912,78
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 860 940,41	12 508 550,87
Liittymismaksut ja muut velat	945 691,13	924 111,65
Pitkäaikainen vieras pääoma	13 806 631,54	13 432 662,52
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukovelkakirjalainat	21 050 000,00	16 055 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	480 403,85	773 603,95
Lainat muilta luotonantajilta	414 712,93	93 362,00
Saadut ennakot	15 121,92	19 624,16
Ostovelat	2 636 528,14	2 179 878,61
Liittymismaksut ja muut velat	458 245,93	385 304,10
Siirtovelat	1 796 254,70	1 803 394,73
Laskennalliset verovelat	150 497,60	186 551,20
Lyhytaikainen vieras pääoma	27 001 765,07	21 496 718,74
VIERAS PÄÄOMA	40 808 396,61	34 929 381,26
VASTATTAVAA	47 886 121,55	45 001 577,01

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Vuoden 2022 taloudellisten tunnuslukujen laskennassa on asukaslukuna käytetty 31.12.2021 asukaslukua 3040 (lähde: Tilastokeskus).

Jaksotuseriaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronavaihtosopimuksen. Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Kunnalla on konvertoitu sopimus, joka on tällä hetkellä voimassa vuoteen 2027 asti. Tämän jälkeen pankilla on optio uusista sopimus 10 vuodeksi.

Vesihuoltolaitoksen eriytetty tilinpäätös

Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös on eriytetty tilikauden 2015 alusta lukien kirjanpidolliseksi taseyksiköksi. Aiemmin laskennallisesti eriytetyn taseyksikön avaava tase 1.1.2015 on laadittu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 112/9.3.2015 mukaisesti siten, että aiemmasta jäännöspääomasta on erotettu kertynyt alijäämä tilikaudesta 2010 lukien. Näin saadusta peruspääomasta ei ole eritelty lainaosuutta kunnalle eikä kunta peri peruspääomasta korkoa. Vesilaitoksen ja kunnan rahaliikennettä seurataan kirjanpidon yhdystilin avulla. Kunta ei peri yhdystilille korkoa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä kunnan tytäryhteisöt ja osakkuusyhteisöt.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu, koska ne eivät ole konsernin tuloksen kannalta olennaisia. Sisäisiä liittymismaksuja ei ole eliminoitu, koska ne eivät ole konsernin tuloksen kannalta olennaisia.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Tytäryhtiöiden vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden rakennusten poistot on oikaistu kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymät on yhdistelty lukuarvoiltaan omistusosuuden mukaisesti.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Tuloslaskelman liitetiedot

❖ Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Yleishallinto	415 035,96	468 873,65	370 542,80	422 682,87
Sosiaali- ja terveystuotot	13 756 794,65	12 782 629,50		
Opetus- ja kulttuurituotot	3 288 748,21	2 979 298,11	3 262 018,15	2 955 614,84
Yhdyskuntatuotot	3 003 062,97	2 895 120,65	3 088 580,75	2 985 634,64
Toimintatuotot	20 370 706,39	18 992 892,10	6 721 141,70	6 337 678,00

❖ Verotulojen erittely

Verotulot	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Kunnan tulovero	9 160 924,41	9 019 069,87	9 160 924,41	9 019 069,87
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 369 874,45	1 536 427,62	1 369 874,45	1 536 427,62
Kiinteistövero	1 421 872,05	1 357 508,04	1 421 872,05	1 357 508,04
Verotulot	11 952 670,91	11 913 005,53	11 952 670,91	11 913 005,53

❖ Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely	Virolahden kuntakonserni		Virolahden kunta	
	2022	2021	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	6 029 797,00	6 046 553,00	6 029 797,00	6 046 553,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	2 224 634,00	2 229 185,00	2 224 634,00	2 229 185,00
Harkinnanvarainen valtionosuiden korotus	550 000,00		550 000,00	
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	8 804 431,00	8 275 738,00	8 804 431,00	8 275 738,00
Koulutuskuntayhtymien valtionosuus	87 411,12	86 363,86		
Muu opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	23 812,00	16 065,00	23 812,00	16 065,00
Valtionosuudet	10 985 679,12	10 164 615,86	10 898 268,00	10 078 252,00

❖ Selv. suunnitelman muk. poistojen perusteista tilinpäätöksessä

SUMU-POISTOJEN PERUSTEET	Poisto-aika/v	Poistolaji	vanha poistoaika	Poistolaji
Aineettomat hyödykkeet		Tasapoisto		Tasapoisto
Aineettomat oikeudet		Tasapoisto		Tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	5	Tasapoisto	5	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	5	Tasapoisto	15	Tasapoisto
Rakennukset	10-30	Tasapoisto	10-50	Tasapoisto
Kadut, tiet ja torit ja puistot	15		15	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	15	Tasapoisto	15	Tasapoisto
Vesi- ja viemäriverkko	40	Tasapoisto	40	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	5	Tasapoisto	5	Tasapoisto
Muut raskaat koneet	10	Tasapoisto	5	Tasapoisto

Aineettomissa oikeuksissa on 4 hyödykettä, jotka siirretty rakennuksista aineettomiin oikeuksiin. Ne ovat olleet väärällä tilillä ja väärällä poistoajalla. Tilintarkastajan luvalla ne kuitenkin saavat olla vanhalla poistoajalla. Uusien hyödykkeiden poistoaika on 5 vuotta.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi.

Uudet poistoajat hyväksytty kunnanvaltuustossa 17.12.2012, § 47.

❖ Pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset	Konserni	
	2022	2021
Potilasvahinkovakuutusvaraus 1.1.	-1 165,61	
Kuntayhtymäosuuslisäykset	66 556,92	
Lisäykset	56 915,21	
Vähennykset	-8 436,42	-1 165,61
Potilasvahinkovakuutusvaraus 31.12.	113 870,10	-1 165,61

❖ Pysyvien ja vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

Pysyvien ja vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		67 249,20		67 249,20
Rakennusten myyntivoitot	134 645,11	15 372,98	6 137,43	
Muut myyntivoitot	2 463,06	15,24		
Myyntivoitot yhteensä	137 108,18	82 637,41	6 137,43	67 249,20
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialuiden myyntitappiot	33 322,21			
Muut myyntitappiot	34,99	33,67		
Myyntitappiot yhteensä	33 357,20	33,67		

❖ Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut	Virolahden kunta	
	2022	2021
Muut korkotuotot	24 090,42	42 354,46
Osinkotuotot	85 798,10	251 362,85
Muut rahoitustuotot	4 675,40	2 632,82
Rahoitustuotot yhteensä	114 563,92	296 350,13
Korkokulut	171 052,59	162 108,72
Muut rahoituskulut	8 505,75	1 707,43
Rahoituskulut yhteensä	179 558,34	163 816,15
Rahoitustuotot ja -kulut	-64 994,42	132 533,98

❖ Palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostojen erittely Kunta	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	14 246 749,14	13 294 603,62
Muiden palvelujen ostot	5 451 775,54	5 390 444,00
Yhteensä	19 698 524,68	18 685 047,62

❖ Pysyvien vastaavien muutokset

	Aineettomat oikeudet yhteensä	Muut pitkävaikutteiset menot yhteensä	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 01.01.	761 128,01	731 171,25	1 492 299,26
Hankintameno 31.12.	761 128,01	731 171,25	1 492 299,26
Tilikauden poisto	-45 606,24	-51 544,68	-97 150,92
Kertyneet poistot 31.12.	-45 606,24	-51 544,68	-97 150,92
Kirjanpitoarvo 31.12.	715 521,77	679 626,57	1 395 148,34

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 01.01.	6 454 695,31	11 162 793,20	7 876 971,00	20 585,56	1 272 754,96	26 787 800,03
Lisäykset tilikauden aikana	16 935,50	867 236,54	552 232,23		1 673 198,15	3 109 602,42
Rahoitusosuudet tilikaudella			-302 880,11		302 880,11	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-7 218,28					-7 218,28
Siirrot erien välillä		3 032 912,37	204 384,61		-3 237 296,98	0,00
Hankintameno 31.12.	6 464 412,53	15 062 942,11	8 330 707,73	20 585,56	11 536,24	29 890 184,17
Tilikauden poisto		-718 151,12	-588 187,01	-7 199,99		-1 313 538,12
Kertyneet poistot 31.12.		-718 151,12	-588 187,01	-7 199,99		-1 313 538,12
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 464 412,53	14 344 790,99	7 742 520,72	13 385,57	11 536,24	28 576 646,05

❖ Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	Kuntayhtymäosuudet	Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 01.01.	3 047 256,73	1 206 589,13	196 868,59	432 123,74	4 882 838,19
Hankintameno 31.12.	3 047 256,73	1 206 589,13	196 868,59	433 123,74	4 883 838,19

	Joukkovelkakirjalainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöistä	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 01.01.		572 811,09		207 699,75	780 510,84
Lisäykset tilikauden aikana				10 820,00	10 820,00
Hankintameno 31.12.		572 811,09		218 519,75	791 330,84

❖ Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet ja osakkuusyhteisöt

Omistukset muissa yhteisöissä

	Y-tunnus	Kunnan omistusosuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
Tytäryhteisöt					
Koy Virolahden Lehtokerttu	0939905-4	100,00	706	2 529	0
Koy Virolahden Satakieli	0932772-0	100,00	1 230	11	0
Koy Virolahden Vuokra-asunnot	1089652-5	100,00	798	6 027	0
Koy Virojoen Linja-autoasema	0580052-5	77,15	1 085	13	-27
Kuntayhtymät					
Kymsote	0725901-5	1,50	840	6 571	306
Kotkan-Haminan seudun koulutusku	1958694-5	0,34	110	32	0
Kymenlaakson liitto	0206714-5	1,53	14	9	0
Osakkuusyhtiöt					
As.Oy Timpermanni	0934403-7	23,20	75	0	0
As.Oy Satosuvanto	0750684-8	30,02	107	3	1
As.Oy Satoväri	0893862-6	23,40	101	3	0

❖ Kunnan saamiset

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset				
Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä			36 988,30	32 443,93
Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä	2 788,25	1 085,15	2 811,67	1 101,68
Myyntisaamiset osakkuus- ja muilta om	37,76	2,85		
Myyntisaamiset muilta	1 430 755,05	1 387 909,31	395 987,46	576 387,78
Myyntisaamiset	1 433 581,06	1 388 997,32	435 787,43	609 933,39
Lainasaamiset				
Lainasaamiset osakkuus- ja muilta omis	30 041,25	30 396,66	0,00	0,00
Lainasaamiset muilta	14 000,00	30 000,00	14 000,00	30 000,00
Lainasaamiset	44 041,25	60 396,66	14 000,00	30 000,00
Muut saamiset				
Muut saamiset osakkuus- ja muilta omi	64,30	64,30	64,30	64,30
Muut saamiset	343 831,69	378 959,93	82 400,52	130 377,79
Muut saamiset	343 895,99	379 024,23	82 464,82	130 442,09

❖ Siirtosaamisten erittely

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Muihin siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
Siirtyvät korot	226 233,00		226 233,00	
Kelan korvaus työterveyshuollosta	83 788,10	81 171,19	61 643,93	49 201,52
Ely-keskus, palkkatukia	6 967,81	5 940,66	6 967,81	5 940,66
Vakuutuskorvaukset	290 270,46	257 300,00	290 270,46	257 300,00
Opetus- ja kult.valtionosuus	64 560,00	91 647,00	64 560,00	91 647,00
Muut siirtosaamiset	273 891,18	509 636,60	112 269,18	107 945,26
Muihin siirtosaamisiin sisältyvät oler	945 710,55	945 695,45	761 944,38	512 034,44

❖ Oman pääoman muutokset

	Virolahden kuntakonserni		Virolahden kunta	
	2022	2021	2022	2021
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma				
Peruspääoma 1.1.	6 625 445,55	6 625 445,55	6 625 445,56	6 625 445,56
Peruspääoma	6 625 445,55	6 625 445,55	6 625 445,56	6 625 445,56
Arvonkorotusrahasto				
Arvonkorotusrahasto 1.1.	15 641,48	26 858,36		
Arvonkorotusrahasto, vähennyks	0,00	-11 216,88		
Arvonkorotusrahasto	15 641,48	15 641,48		
Rakennusrahasto				
Rakennusrahasto, 1.1.	638 810,39	638 810,39		
Rakennusrahasto	638 810,39	638 810,39		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)				
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijä)	1 935 849,91	3 617 252,38	8 392 803,34	9 944 637,93
Edellisten tilikausien ylijäämä	1 935 849,91	3 617 252,38	8 392 803,34	9 944 637,93
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 075 555,59	-1 681 402,47	-2 781 184,20	-1 551 834,59
OMA PÄÄOMA	6 140 191,74	9 215 747,33	12 237 064,70	15 018 248,90

❖ Pakolliset varaukset

Kymsoten kumulatiivisen alijäämän kattamisveloitteen johdosta tehdyt pakolliset varaukset puretaan kokonaisuudessaan tilinpäätöksen 2022 yhteydessä. Kunta on osaltaan kattanut alijäämät ja Kymsoten toiminta on siirtynyt Kymenlaakson hyvinvointialueelle.

PAKOLLISET VARAUKSET	Virolahden kuntakonserni		Virolahden kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset	113 870,10	122 306,52		364 884,79
Muut pakolliset varaukset	113 870,10	122 306,52		364 884,79
PAKOLLISET VARAUKSET	113 870,10	122 306,52		364 884,79

❖ **Myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaik.velat**

Kymenlaakson Osuuspankista on otettu 4.000.000,00 pitkäaikainen velka 14.9.2018, 10 vuodeksi. Viiden vuoden kuluttua 2027 lainamäärä on 0.

❖ **Pitkäaikaiset saadut ennakot**

-

❖ **Kunnan velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuusyhteisöille**
KUNTA

Ostovelat	2022	2021
Ostovelat tytäryhteisöille	2 589,80	700,10
Ostovelat jäsenkuntayhtymille	755 354,19	786 879,93
Ostovelat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille		
Ostovelat muille	989 678,70	633 970,71
Ostovelat	1 747 622,69	1 421 550,74

❖ **Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät**

Muihin siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Virolahden kuntakonserni		Virolahden kunta	
	2022	2021	2022	2021
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 445 615,18	1 340 519,80	569 150,68	525 954,73
Korkojaksotukset	9 504,53	34 890,36	8 725,44	34 890,36
Muut siirtovelat (LY)	341 135,00	197 301,75	184 242,59	72 812,48
Kymsoten kalliin hoidon tasaus	0,00	148 258,00		148 258,00
Muihin siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	1 796 254,70	1 720 969,91	762 118,71	781 915,57

Vakuuksia ja sitoumuksia koskevat liitetiedot

❖ **Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
<i>Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta</i>				
- Alkuperäinen pääoma			11 296 500,00	11 296 500,00
- Jäljellä oleva pääoma			7 590 662,16	7 979 491,98
<i>Takaukset muiden puolesta</i>				
- Alkuperäinen pääoma	205 000,00	205 000,00	205 000,00	205 000,00
- Jäljellä oleva pääoma	72 442,14	86 990,85	72 442,14	86 990,85

❖ Leasing-vastuiden yhteismäärä

Leasing-vastuiden yhteismäärä (ei sis. alv)	Konserni		Virolahden kunta	
	2022	2021	2022	2021
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	8624,11	463,75	8178,66	
Myöhemmin maksettavat	18 963,75	347,02	17 927,79	
Leasing-vastuiden yhteismäärä	27 587,86	810,77	26 106,45	0,00

❖ Vastuu Kuntien Takauskeskuksen takausvastuusta

Vastuu Kuntien Takauskeskuksen takausvastuusta	Kunta	
	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	23 014 679,00	21 825 767,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	13 309,00	14 297,00

❖ Vuokra-vastuiden yhteismäärä

Vuokra-vastuiden yhteismäärä	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä	479 979	1 011 180	235 820	104 683
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	284 946	281 406	50 404	38 467

❖ Muut taloudelliset vastuut

Muut taloudelliset vastuut	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
Rahoitusvastuu	2022	2021	2022	2021
Valtionosuuden palautusvastuu				
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu vuosilta 2001 - 2014				
<i>Virojoen koulu/kirjasto</i>				
<i>Virojoen yläaste/ lukio</i>		50 583		50 583
<i>Klamilan koulu</i>	451 833	523 583	451 833	523 583
<i>Virojoen päiväkot</i>				
<i>Virojoen paloasema</i>	116 667	140 000	116 667	140 000
	568 500	714 166	568 500	714 166
Alv 120 §:n muk. alv:n palautusvastuu				
Tp-hetkellä ei ole tiedossa kiinteistöjä, joiden osalta palautusvastuun toteutuminen olisi todennäköistä investointi- tai talousuunnitelmaan tai toimenpide-ohjelmaan perust.				
Johdannaissopimukset				
Korkoterminnit				
Käypä arvo	136 252	-1 096 713	136 252	-1 096 713

(*Vastuut päättyvät 2015-2028)

❖ **Muut taseen ulkopuoliset järjestelyerät**

Koronvaihtosopimukset	2022	2021
Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainasalkkua. Niillä on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi*. Sopimus eräännyty 22.2.2027 ja tämän jälkeen OP:lla on oikeus jatkaa sopimusta 10 vuodeksi. **		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	7 000 000	7 000 000

* Mikäli 3 kk euribor -viitekorko kasvaa, koronvaihtosopimuksen negatiivinen markkina-arvo vähenee ja kunnan jäljellä oleva vastuu sopimuksesta pienentyy (viitekoron laskun vaikutus on käänteinen).

** Kunta on konvertoinut edellä mainitut sopimukset 22.2.2017. Uuden sopimuksen mukaan kunta ei maksanut korkosuojauksesta ajalla 22.2.2017 - 22.2.2019. Uusi koronvaihtosopimus on tehty 7,0 milj.€:n lainapääomalle. Sopimuksen mukaan pankilla on optio 22.2.2027 jälkeen jatkaa sopimusta 10 vuodeksi 22.2.2037 saakka.

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat tiedot

❖ **BDO Auditor Oy**

BDO AUDIATOR OY	2022	2021
Tilintarkastuspalkkiot €	7 963,92	16 492,87
Tarkastusltk:n sihteerin tehtävät	4 712,00	900,00
PALKKIOT YHTEENSÄ €	12 675,92	17 392,87

❖ **Tilitetyt luottamushenkilömaksut 2022**

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2022
Kokoomus	999,75
Keskusta puolue	4 155,50
Sosiaalidemokraatit	850,00
Perussuomalaiset	889,00
Vihreät	56,00
Kristillisdemokraatit	32,00
Yhteensä	6 982,25

❖ **Kuntatodistuslainat 2022**

Kuntatodistuslainat		2022	
Kuntarahoitus	5 000 000,00	17.2.2022 - 17.2.2023	-0,40 %
Kuntarahoitus	4 000 000,00	26.4.2022 - 25.4.2023	0,18 %
Handelsbanken	4 500 000,00	12.9.2022 - 11.9.2023	2,10 %
Kuntarahoitus	6 500 000,00	10.11.2022 - 9.11.2023	2,90 %
Yhteensä	20 000 000,00		

Kuntatodistuskanta kasvoi 4,5 miljoonalla eurolla vuonna 2022.

Henkilöstökulut

Henkilösivukulut	Virolahden kuntakonserni		Virolahden kunta	
	2022	2021	2022	2021
Palkat ja palkkiot				
Palkat ja palkkiot	-10 285 538,15	-9 796 325,82	-5 667 331,80	-5 570 164,32
Aktivoidut palkat ja palkkiot	7 157,15	8 675,28	-13 858,27	-1 821,88
Henkilöstökorvaukset ja muut henkilöstömenojen korjauserät	186 416,17	155 245,37	58 221,79	71 702,14
Palkat ja palkkiot	-10 091 964,84	-9 632 405,18	-5 622 968,28	-5 500 284,06
Henkilösivukulut				
Eläkekulut				
Eläkekulut	-2 143 617,16	-2 118 028,48	-1 304 282,26	-1 298 873,62
Aktivoidut eläkekulut	1 185,97	1 455,55	-1 994,50	0,00
Eläkekulut	-2 142 431,19	-2 116 572,93	-1 306 276,76	-1 298 873,62
Muut henkilösivukulut				
Muut henkilösivukulut	-362 155,65	-332 240,38	-176 370,21	-179 349,22
Aktivoidut sosiaalivakuutusmaksut	764,73	387,23	-258,86	0,00
Muut henkilösivukulut	-361 390,92	-331 853,15	-176 629,07	-179 349,22
Henkilösivukulut	-2 503 822,12	-2 448 426,08	-1 482 905,83	-1 478 222,84
Henkilöstökulut	-12 595 786,95	-12 080 831,25	-7 105 874,11	-6 978 506,90

5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Vesi- ja viemärilaitos

	2019	2020	2021	2022
VESI				
Laskutettu vesi m3	98 440	88 239	85 195	78 373
hinta €/m3 sis alv	2,38	2,32	2,5	2,5
Vedenotto m3	248 200	228 068	240 178	268 360
hinta €/m3	0,28	0,39	0,37	0,33
Tukkumyynti m3	97 202	87 352	113 759	146 476
hinta €/m3	0,28	0,28	-	-
Hukkavesi m3	41 019	61 699	59 061	41 352
Osuus %	17	27	25 %	15 %
Miehikkälään m3	15794	4339	2 206	2 159
Miehikkälästä m3	4255	13561	20043	1 363
Tilanne m3	-7 337	-16 559	-34 396	-33 600
Laatukoe	50	44	50	41
Poikkeama	2	1	0	1
Liittyjät kpl	18	23	5	4
Liittymät yht.	575	598	603	607
VIEMÄRI				
Laskutettu jätevesi m3	90 155	85 038	82 740	75 053
hinta €/m3	4,92	3,86	4,50	4,50
Harju m3	24 206	16 923	23 081	13 954
Miehikkälä m3	67 750	63 035	62 874	64 375
Virolahti m3	107 641	179 029	150 641	147 479
Siirtolinjaan johdettu m3	199 597	258 987	236 596	225 808
hinta €/m3	1,55	1,19	0,93	2,05
Vuotovesi m3	87 040	93 991	78 860	73 992
Osuus %	44	48	43	46
Ylivuoto m3	-	-	-	-
BOD7 mg/l, vuosika.	196	122	180	194
Fosfori mg/l, vuosika.	9,5	6,9	9	10
Typpi mg/l, vuosika.	79	58	69	80
Liittyjät kpl	8	2	3	8
Liittymät yht	464	466	469	477
2,5 as/talous			1173	1193
Liittymäaste			37,6	39,9
2988				

Muutettu Haminaan meneväksi

Käyttötalousosa	Talousarvio 2022	Ta-muutokset	Uusi TA	Toteutunut	Poikkeama	Tot. %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	602 000	0	602 000	628 124,33	-26 124,33	104,34
Muut toimintatuotot	2 200	0	2 200	3 732,00	-1 532,00	169,64
Toimintatuotot yhteensä	604 200	0	604 200	631 856,33	-27 656,33	104,58
TOIMINTAKULUT						
Palvelujen ostot	-153 600	0	-153 600	-146 448,80	-7 151,20	95,34
Ostot tilikauden aikana	-208 200	-50 000	-258 200	-392 616,31	134 416,31	152,06
Muut toimintakulut	-400	0	-400	-71 501,95	71 101,95	17 875,49
Toimintakulut yhteensä	-362 200	-50 000	-412 200	-610 567,06	198 367,06	148,12
TOIMINTAKATE	242 000	-50 000	192 000	21 289,27	170 710,73	11,09
VUOSIKATE	242 000	-50 000	192 000	21 289,27	170 710,73	11,09
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-217 900	0	-217 900	-225 211,20	7 311,20	103,36
TILIKAUDEN TULOS	24 100	-50 000	-25 900	-203 921,93	178 021,93	787,34
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ	24 100	-50 000	-25 900	-203 921,93	178 021,93	787,34

VESILAITOS VERTAILU	2022	2021
Liikevaihto	628 659,18	567 173,88
Liiketoiminnan muut tuotot		
Aineet,tarvikkeet,tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-392 616,31	-122 994,69
Palvelujen ostot	-143 251,66	-195 541,91
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		
Eläkekulut		
Vuokrat	-1 039,03	-1391,86
Liiketoiminnan muut kulut	-70 462,92	-1 086,12
Suunitelman mukaiset poistot	-70 462,92	-216 164,16
Liikelylijäämä-(alijäämä)	-225 211,20	29 995,14
Ylijäämä (alijäämä) ennen sat. eriä	-203 921,94	29 995,14
Ylijäämä (alijäämä)ennen var.	-203 921,94	29 995,14
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-203 921,94	29 995,14

VESILAITOKSEN TASE	2022	2021
T A S E		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeud	715 521,77	761 128,01
Aineettomat hyödykke	715 521,77	761 128,01
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	13 643,30	16 719,14
Kiinteät rakenteet	2 848 850,44	2 978 966,03
Koneet ja kalusto	7 132,80	7 366,20
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank.	5 855,41	5 855,41
Aineelliset hyödykkeet	2 875 481,95	3 008 906,78
Sijoitukset		
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3 591 003,72	3 770 034,79
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	224 924,35	244 856,47
Lyhytaikaiset saamis	224 924,35	244 856,47
Saamiset yht.	224 924,35	244 856,47
Yhdystili	664 547,81	460 566,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 480 475,88	4 475 457,26
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	3 526 157,23	3 526 157,23
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	-13 790,48	-43 785,62
Tilikauden yli-/alijäämä	-203 921,94	29 995,14
Oma pääoma yhteensä	3 308 444,81	3 512 366,75
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Muut velat	944 936,75	923 357,27
Pitkäaik.vieras pääo	944 936,75	923 357,27
Lyhytaikainen		
	227 094,32	
Ostovelat		39 733,24
Muut velat		
Yhdystili	0,00	0,00
Lyhytaikainen vieras	227 094,32	39 733,24
Vieras pääoma yhteen	1 172 031,07	963 090,51
VASTATTAVAA	4 480 475,88	4 475 457,26

Vesihuoltolaitos	
RAHOITUSLASKELMA	
Toiminnan rahavirta	
Vuosikate	21 289,26
Tulorahoituksen korjaukset	0,00
Investointien rahavirta	
Investointimenot	-46 180,13
Rah.osuudet investointimenoihin	0,00
Pys vast hyödykk luovutustulot	0,00
Toiminnan ja invest rahavirta	-24 890,87
Rahoituksen rahavirta	
Antolainojen muutokset	
Antolainasaamisten lisäykset	0,00
Lainakannan muutokset	
Pitkäkaisten lainojen vähenn	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	
Toimeksiant vara ja po:n muut	0,00
Saamisten muutos	-21 654,20
Korottomien velkojen muutos	241 692,77
Rahoituksen rahavirta	220 038,57
Rahavarat 31.12.	195 147,70
Rahavarojen muutos	-195 147,70

6 KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Asiakirja	säilytystapa	säilytysaika	
	Päiväkirja	atk-tulosteena	10 v.
	Pääkirja	atk-tulosteena	10 v.
	Tasekirja	sidottuna	säilytetään pysyvästi

Tositelajit	tositelajinumerot
Pankkitositteet	1
Palkkatositteet	5
Matkalaskut	6
Ostoreskontralaskut	21
Ostoreskontralaskut	24
Ostoreskontramaksut	25
Ostolaskut, sähköinen, vesi	27
Ennakoiden kohdistus	28
Myyntireskontran suoritukset	30
Myyntilaskut, yleishallinto	31
Myyntilaskut, tukipalvelut	32
Myyntilaskut, varhaiskasvatus	33
Myyntilaskut, sivistystoimi	34
Myyntilaskut, tekninen toimi	35
Myyntilaskut, vesilaskutus	36
Myyntilaskut, vesi, sisäinen	37
Hyvityslaskujen kohdistus	39
Myyntilaskut, käsin tallennus	41
Luottotappiot	42
Muistiotositteet	45
Laskennalliset sl	95
Tuloksen kirjaus kp	96
Tuloksen kirjaus kp, laskenn.	97
Tuloksen kirjaus sl	98
Tuloksen kirjaus sl laskenn.	99

Aravalainakortit
Lainaluettelot
Tositeaineisto säilytetään 10 v. EU-projekteihin liittyvä tositeaineisto säilytetään 10 v. viimeisestä maksatuksesta ohjelmakauden päättymisestä lukien.

Konsernitilinpäätös
Konsernitilinpäätökseen liittyvät asiakirjat sidottuna säilytetään pysyvästi

7 ALLEKIRJOITUKSET

Virolahdella 20.3.2023

VIROLAHDEN KUNNANHALLITUS

Vappu Kuokka

Anja Kivelä

Tomi Kokkola

Osmo Havuaho

Risto Kouki

Juha Vuorela

Nita Lintunen

Otto Koskela, kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Virolahdella 24.5.2023

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
KHT, JHT tilintarkastaja